

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/25-01/30

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 3. travnja 2025.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o grobljima***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 3. travnja 2025. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Branka Bačića i državne tajnike Dunju Magaš, mr. sc. Željka Uhlira, Sanju Bošnjak, Domagoja Orlića i Darija Tišova.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-01/07
URBROJ: 50301-27/27-25-4

Zagreb, 3. travnja 2025.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o grobljima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o grobljima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Branka Bačića i državne tajnike Dunju Magaš, mr. sc. Željka Uhlira, Sanju Bošnjak, Domagoja Orlića i Darija Tišova.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG ZAKONA O GROBLJIMA

Zagreb, travanj 2025.

PRIJEDLOG ZAKONA O GROBLJIMA

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova donošenja ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Groblja i grobna mjesta (grobovi i grobnice) su javna dobra u općoj uporabi i stvari izvan pravnog prometa (*res extra commercium*), dakle nekretnine koje su podvedene pod strogi javnopravni režim. Njihov posebni pravni status rezultat je dvojakosti prava koja na njima postoje i to: 1. prava koja jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: JLS), kao vlasnici nekretnine - groblja, imaju na njima kao stvarima u svom vlasništvu, ali koje je ograničeno 2. subjektivnih prava trećih osoba, i to prava korištenja grobnog mjesta i prava vlasništva na opremi groba i uređajima.

Zakon o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“, br. 68/18., 110/18., 32/20. i 145/24.; u daljnjem tekstu: ZKG) govori o „održavanju groblja i krematorija unutar groblja“ kao komunalnoj djelatnosti kojom se osigurava održavanje komunalne infrastrukture, odnosno „održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja i ukopa pokojnika te uređivanje putova, zelenih i drugih površina unutar groblja“. Za razliku od ZKG-a, Zakon o grobljima („Narodne novine“, br. 19/98., 50/12. i 89/17., u daljnjem tekstu: Zakon o grobljima) govori o djelatnosti „upravljanja grobljem“, koja obuhvaća „dodjelu grobnih mjesta, uređenje, održavanje i rekonstrukciju groblja (promjena površine, razmještaj putova i sl.) na način koji odgovara tehničkim i sanitarnim uvjetima, pri čemu treba voditi računa o zaštiti okoliša, a osobito o krajobraznim i estetskim vrijednostima“. Iako se u ZKG-u i Zakonu o grobljima ista komunalna djelatnost različito opisuje, poslovi obuhvaćeni objema zakonskim određenjima nisu različiti. U tom smislu, može se reći da su poslovi održavanja groblja u odredbama Zakona o grobljima, kao posebnog zakona, samo pobliže određeni.

Sve komunalne djelatnosti pripadaju u nadležnost JLS-a. Riječ je, dakle, o poslovima iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji se uređuju zakonom - članak 135. stavci 1. i 3. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, u daljnjem tekstu: Ustav). U obavljanju poslova iz svojeg samoupravnog djelokruga tijela JLS-a samostalna su i podliježu samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih tijela (članak 137. Ustava).

S obzirom na to da su groblja komunalni objekti u vlasništvu JLS-a na čijem se području nalaze, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno je za donošenje propisa:

- o mjerilima i načinu dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, vremenskim razmacima ukopa u popunjena grobna mjesta te o načinu ukopa nepoznatih osoba
- održavanju groblja i uklanjanju otpada

- uvjetima upravljanja grobljem od strane pravne osobe koja upravlja grobljem
- uvjetima i mjerilima za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje.

Grobljem upravlja pravna osoba ili drugi subjekt osnovan prema uvjetima i na način propisan posebnim propisom (u daljnjem tekstu: uprava groblja). Sukladno tome, komunalnu djelatnost održavanja groblja i krematorija (koja je obuhvaćena u djelatnosti upravljanja grobljem), JLS može organizirati na jedan od sljedećih načina: a) putem trgovačkog društva koje osniva jedinica lokalne samouprave; b) putem javne ustanove koju osniva JLS; c) putem službe - vlastitog pogona koju osniva JLS (u tom je slučaju pravna osoba koja upravlja grobljem de facto sama JLS).

Prema Zakonu o grobljima, uprava groblja obavlja značajne poslove: a) daje grobno mjesto na korištenje na neodređeno vrijeme, uz naknadu, te o tome donosi rješenje; b) vodi grobni očevidnik o ukopu svih umrlih osoba na području JLS, koji sadržava podatke o grobnicama i grobnicama za urne, grobovima i grobovima za urne, korisnicima grobova i grobnica, te grobova i grobnica za urne, osobama koje imaju pravo ukopa, svim promjenama i uzrocima smrti; c) vodi registar umrlih osoba po prezimenu, imenu i imenu oca te (bivšem) jedinstvenom matičnom broju građana umrle osobe s naznakom gdje je ukopana. Nadzor nad vođenjem grobnih očevidnika i registra umrlih provodi nadležno tijelo JLS-a.

Sve se komunalne djelatnosti obavljaju kao javna služba. JLS te pravne i fizičke osobe koje obavljaju komunalne djelatnosti obvezne su na temelju ZKG-a i posebnih propisa osigurati trajno i kvalitetno obavljanje komunalnih djelatnosti te osigurati održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti. Uz djelatnost upravljanja grobljem, kao komunalnu djelatnost, vezana je specifična usluga od općeg gospodarskog interesa koja mora biti dostupna svima prema načelima univerzalnosti, jednakosti pristupa, kontinuiteta obavljanja, sigurnosti, prilagodljivosti, kvalitete usluge, efikasnosti, prihvatljivosti cijena usluga, transparentnosti, zaštite ugroženih kategorija građana, zaštite korisnika, potrošača i okoliša te participacije građana.

Međutim, s obzirom na činjenicu da je Zakonom o grobljima propisano da sve poslove provode JLS, a da pri tom nisu propisani postupci niti sudska zaštita, u praksi se pojavila pravna nesigurnost vezana za ostvarivanje prava koja bi svim građanima Republike Hrvatske trebala biti zajamčena. Iz toga se razloga pokazalo potrebnim urediti navedeno područje, urediti dobivanje i gubitak prava korištenja grobnog mjesta, pravnu zaštitu u tim slučajevima, vremenske razmake između ukopa u isto grobno mjesto, ustup prava korištenja grobnog mjesta te nasljeđivanje istog.

Također, postalo je jasno da se neki instituti trebaju nanovo definirati s obzirom na napredak tehnologije i potrebu za provedbom velikih infrastrukturnih objekata koje na pojedinim lokacijama sprječavaju gotovo pa napuštena groblja. Tu se misli ponajprije na institut premještanja groblja, koji i dalje ostaje u nadležnosti JLS-a, ali se mijenjaju zakonom predviđeni uvjeti koje je potrebno ispuniti za premještanje groblja.

Nadalje, u praksi postoje memorijalna groblja za stradale hrvatske branitelje u Domovinskom ratu koja je potrebno institucionalizirati kroz zakonski tekst.

I konačno, jedna od najvažnijih stvari koje je potrebno urediti su grobna mjesta i spomen-obilježja suprotna temeljnim odredbama i najvišim vrednotama propisanim Ustavom i ostalim pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

Zakon o grobljima propisuje kako „natpisi na grobovima i grobnicama ne smiju vrijeđati ničije nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje, niti na bilo koji način povrijediti uspomenu na pokojnika“ (članak 11. stavak 4.). Međutim, Zakon o grobljima ne sadržava prijelazne odredbe koje bi uredile postupanje s natpisima koji su na grobovima i grobnicama bili postavljeni prije 21. veljače 1998., kada je taj Zakon stupio na snagu (u daljnjem tekstu: zatečeni natpisi). Štoviše, ni iz jedne odredbe Zakona o grobljima ne proizlazi da bi se zatečeni natpisi trebali uskladiti s pravilom iz članka 11. stavka 4. Zakona o grobljima iz čega proizlazi da su zabrane iz te odredbe propisane na način tako da vrijede za buduće pravne situacije, to jest one nastale nakon 21. veljače 1998.

Tako se i danas na hrvatskim grobljima susreću grobovi i grobnice pripadnika agresorskih i okupatorskih vojnih i paravojnih postrojbi zaostali iz vremena kada su dijelovi državnog teritorija više godina bili pod okupacijom srpskih agresora (1991.-1995.), a u hrvatskom Podunavlju i pod Prijelaznom upravom Ujedinjenih naroda za istočnu Slavoniju (u daljnjem tekstu: Prijelazna uprava UN-a) sve do 15. siječnja 1998. Nadgrobni natpisi-poruke i njima pripadajuće aplikacije na pojedinim grobovima i grobnicama tih umrlih osoba očito su i nedvojbeno protivni članku 11. stavku 4. Zakonu o grobljima. Štoviše, protivni su i Ustavu. Naime, zbog svoje militantnosti te poticanja mještana i šire javnosti na prihvaćanje ideologije i ciljeva oružane agresije na Republiku Hrvatsku, sporni nadgrobni spomenici i natpisi na njima protivni su i poštivanju prava čovjeka, i mirotvorstvu, i vladavini prava kao najvišim vrednotama ustavnog poretka Republike Hrvatske (članak 3. Ustava), a u sadržajnom smislu često predstavljaju poricanje hrvatske države te veličanje velikosrpstva. Opisani nadgrobni natpisi-poruke te pripadajuća grobna ikonografija i simbolika opterećuju hrvatsko društvo već godinama.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Ovim Zakonom uređuju se sljedeća pitanja:

- poštujući samostalnost jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ujednačava se postupanje i pravna sigurnost građana
- osnovne postavke upravljanja grobljima se ne bi mijenjale, groblja su bila i jesu vlasništvo JLS-a, a njima upravlja JLS ili trgovačko društvo ili ustanova kojoj je osnivač JLS
- prvi će se put zakonom urediti status memorijalnih groblja za poginule branitelje
- jasno se propisuju prava i obveze JLS-a, upravitelja groblja, ali i korisnika groblja
- jednoobrazno se propisuje razdoblje između dva ukopa na isto grobno mjesto, i to 10 godina za grob, a 20 godina za grobnicu, pod dodatnim uvjetom da su se ostvarili i drugi uvjeti (da se tijelo u dovoljnoj mjeri razgradilo). Naravno, to se odnosi na grobna mjesta u kojima je tehnički moguće sahraniti tijelo umrle osobu bez da se otvara grob u mirovanju
- kraće razdoblje za mogućnost premještanja groblja ako je to potrebno (30 godina, do sada 100 godina), a ako je potrebno radi izgradnje građevine ili izvođenja radova u interesu Republike Hrvatske, groblje se može premjestiti za 10 godina
- uređuje se kremiranje i prosipanje pepela, JLS-ovi će moći propisati gdje je na području JLS-a dozvoljeno prosipati pepeo
- detaljno se propisuju grobni očevidnici i registri umrlih koje će morati imati svako groblje i koji će biti dostupni javnosti, a djelomično i javno objavljeni

- propisuju se obveze korisnika grobnog mjesta, od kojih su najvažnije održavati urednim i sigurnim grobno mjesto te plaćati grobnu naknadu za održavanje groblja
- propisuje se i postupak dodjele grobnih mjesta, ali i postupak u kojem se utvrđuje gubitak prava korištenja grobnog mjesta ako se grobna naknada ne plaća što je dosad bilo neujednačeno i nije bilo predviđeno kao upravni postupak pa korisnici groblja nisu imali pravnu zaštitu
- jasno se propisuje načine ustupanja prava korištenja grobnog mjesta i obveze javnih bilježnika da prijavi ustup ili nasljeđivanje prava korištenja grobnog mjesta
- ugrađuje se učinkovit mehanizam za provedbu nadzora i uklanjanje spomenika koji su, ne samo protuzakoniti, nego su i protivni Ustavu te svakodnevno izazivaju nove podjele u hrvatskom društvu. Također, ideja je uvesti učinkovit mehanizam za uklanjanje takvih spomenika.
- uvode se stalna Povjerenstva na razini županija koja bi, ako je to potrebno, davala mišljenje o prikladnosti spornih spomenika.

Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Osnovne postavke upravljanja grobljima se ovim Prijedlogom zakona ne bi mijenjale, groblja su bila i jesu vlasništvo JLS-a, a njima upravlja JLS ili trgovačko društvo ili ustanova kojoj je osnivač jedinica lokalne samouprave.

Međutim, ujednačit će se postupanje svih upravitelja groblja čime se povećava i pravna sigurnost korisnika groblja. Ujedno se jasno propisuje postupak dodjele i gubitka prava na korištenje grobnog mjesta čime se također povećava pravna sigurnost.

Ovim Prijedlogom zakona propisuje se da jedan dio grobnih očevidnika mora biti javan kako bi građani bili upoznati s brojem slobodnih grobnih mjesta i korisnicima postojećih, a sve s ciljem povećavanja transparentnosti i olakšavanja građanima da dođu do grobnog mjesta.

Uklonit će se spomenici koji vrijeđaju vjerske, moralne ili nacionalne osjećaje, ili veličaju agresorsku vojsku u Domovinskom ratu. Ako sam korisnik grobnog mjesta to ne učini u zakonskom roku, uklanjanje bi se izvršilo putem trećih osoba.

Ovime Prijedlogom zakona propisuje se da se spornima mogu smatrati samo spomenici podignuti nakon 30. svibnja 1990. kako se ne bi otvorio put širem povijesnom revizionizmu i daljnjim podjelama u društvu.

U roku od 30 dana od dana stupanja ovoga Zakona na snagu bi se sva postojeća oprema i uređaji grobnog mjesta i spomen-obilježja koji nisu u skladu s odredbama ovoga Zakona morali ukloniti. U suprotnom, korisnicima prijete prekršajne sankcije.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O GROBLJIMA

POGAVLJE I.

UVODNE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Ovim se Zakonom uređuje upravljanje i korištenje grobljima, izgradnja novih groblja te uređenje, rekonstrukcija, proširenje i preseljenje postojećih groblja.
- (2) Ovim se Zakonom uređuje usklađivanje izgleda grobnih mjesta i spomen-obilježja s temeljnim odredbama i najvišim vrednotama propisanim Ustavom Republike Hrvatske i ostalim pozitivnim propisima Republike Hrvatske.
- (3) Odredbe ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju i prema vlasnicima i posjednicima grobnih mjesta i spomen-obilježja preminulim osobama koji se nalaze izvan prostora groblja.
- (4) Groblja su komunalna infrastruktura u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: jedinice lokalne samouprave) na čijem području se nalaze.
- (5) Jedinice lokalne samouprave obvezne su osigurati preduvjete za redovno održavanje i uredno funkcioniranje groblja na njihovom području.

Članak 2.

- (1) U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:
 - a) *groblje* je ograđeni prostor na kojem se nalaze grobna mjesta, komunalna i druga infrastruktura i, u pravilu, prateće građevine
 - b) *grobno mjesto* je grob, grobnica, kazeta za urne, kolumbarij te svako drugo mjesto u kojem se nalaze posmrtni ostaci ili je namijenjeno za ukapanje ili trajnu pohranu posmrtnih ostataka
 - c) *grob* je mjesto na kojem se u zemlju ukapa tijelo umrle osoba ili posmrtni ostaci, uključujući pepeo
 - d) *grobница* je vrsta grobnog mjesta koji predstavlja građevinu čija je glavna namjena čuvanje posmrtnih ostataka umrle osobe ili osoba, a može se nalaziti pod zemljom ili nad zemljom te koje mogu sadržavati nadgrobne spomenike, ploče i slične ukrase
 - e) *kapelica* je građevina ili dio građevine na prostoru groblja namijenjena obavljanju vjerskih službi
 - f) *kazeta za urne* je grobno mjesto koje služi za smještaj urni
 - g) *kolumbarij* je građevina za pohranu koja se sastoji od većeg broja kazeta za urne
 - h) *komunalna infrastruktura groblja* obuhvaća glavne i pomoćne staze unutar groblja, šetnice, javnu rasvjetu unutar groblja te parkove, drvorede i sve nasade unutar groblja
 - i) *Korisnik grobnog mjesta* je fizička ili pravna osoba koja je ovlaštena koristiti grobno mjesto

- j) *krematorij* je zgrada s uređajem za spaljivanje tijela umrle osobe i s prostorijama za posljednji ispraćaj
- k) *mauzolej* je građevina većeg obujma obično izgrađena za značajniju osobu koja je svojim djelovanjem za života doprinijela društvenom, kulturnom, vjerskom i svakom drugom obliku napretka države, lokalne zajednice ili društva u cjelini. Ako sadržava posmrtnu ostatku, smatra se grobnim mjestom, a ako ne sadržava posmrtnu ostatku, smatra se spomen-obilježjem
- l) *Ministarstvo* je ministarstvo nadležno za komunalne poslove
- m) *mrtvačnica* je građevina koja se nalazi neposredno uz oproštajni prostor ili izvan ograde groblja, a može sadržavati jednu ili više prostorija za ispraćaj umrle osobe. Mrtvačnicom se smatraju i prostorije ili komore opremljene odgovarajućom opremom za smještaj tijela umrlih osoba do ukopa
- n) *niša* je grobno mjesto namijenjeno za ukop jedne ili više umrlih osoba ili za polaganje urni izgrađeno u blokovima kao samostojeći građevinski objekti
- o) *oprema i uređaji grobnog mjesta ili spomen-obilježja* su nadgrobne ploče, nadgrobni spomenici, ploče, spomenici i drugi znaci, ograde i slično
- p) *posmrtni ostaci* su tijelo ili dijelovi tijela umrle osobe, ili pepeo koji nastane kao rezultat postupka kremiranja tijela umrle osobe
- r) *prateće građevine* se grade unutar groblja, odnosno izvan toga prostora ako je to planirano prostornim planom jedinice lokalne samouprave. U smislu ovoga Zakona pratećim građevinama smatraju se krematorij, mrtvačnica, dvorana za izlaganje na odru, prostorije za ispraćaj umrlih osoba i slično
- s) *pretinac* je grobno mjesto namijenjeno za ukop jedne ili više umrlih osoba ili za polaganje urni izgrađeno u blokovima kao samostojeći građevinski objekti uglavnom iznad razine zemljišta
- t) *produbljenje groba* je poseban postupak preslaganja posmrtnih ostataka unutar groba kako bi se oslobodilo novo ukopno mjesto
- u) *spomen-obilježje* je predmet ili građevina bez posmrtnih ostataka koji služi za poticanje sjećanja na preminulu osobu ili osobu
- v) *tijelo umrle osobe* je cjelovito tijelo umrle osobe, ali i svi posmrtni ostatci umrle osobe, uključujući i pepeo umrle osobe.

(2) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na umrlu osobu, na odgovarajući se način primjenjuju i na mrtvorodeno dijete.

Članak 3.

(1) Tijelo umrle osobe se ukapa u grobno mjesto koje je za života umrloj osobi bilo dodijeljeno na način da je bila Korisnik grobnog mjesta ili u grobno mjesto u koje je imala pravo ukopa.

(2) Tijelo umrle osobe ukapa se u grobno mjesto koje odlukom odredi upravitelj groblja ako umrla osoba nije bila Korisnik grobnog mjesta niti je imala pravo ukopa u grobno mjesto.

(3) Umrlu se osobu, u pravilu, ukapa na groblju koje se nalazi na području jedinice lokalne samouprave u kojoj je imala prebivalište.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, tijelo umrle osobe se može ukopati i na groblju izvan područja jedinice lokalne samouprave u kojoj je imala prebivalište ako je tako umrla osoba odredila za života ili ako tako odredi njena obitelj, odnosno osobe koje su se za života bile dužne skrbiti o umrloj osobi.

(5) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, tijelo umrle osobe se može ukopati izvan groblja ako to odobri tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za komunalne poslove uz prethodno pozitivno mišljenje sanitarne inspekcije i tijela jedinice lokalne samouprave nadležnog za poslove zdravstva.

(6) Kremirane posmrtno ostatke tijela umrle osobe dopušteno je prosipati na posebno određenom mjestu unutar groblja i/ili izvan groblja u skladu s općim aktom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave na čijem se području prosipaju kremirani posmrtni ostaci umrle osobe.

(7) Upravitelj groblja uskratit će ukop i neće preuzeti tijelo umrle osobe ako mu nije dostavljena dozvola za ukop umrle osobe, odnosno sprovodnica ako se tijelo umrle osobe u Republiku Hrvatsku prenosi iz inozemstva.

Članak 4.

(1) Posmrtni ostaci koji se nalaze u grobu mogu se presložiti u za to predviđen prostor nakon proteka deset godina od ukopa, ako nije drugačije određeno odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, pod uvjetom da su se ostvarili uvjeti za produbljenje groba.

(2) Premještanje posmrtnih ostataka u grobnici radi oslobađanja ukopnog mjesta za novi ukop može se obaviti nakon proteka 20 godina od ukopa u grobnicu, ako nije drugačije određeno odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, pod uvjetom da su se ostvarili uvjeti za sabiranje i zbrinjavanje posmrtnih ostataka.

(3) Ukop u grobno mjesto može se obavljati i prije proteka rokova iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ako prostorno-tehnički uvjeti to dozvoljavaju, odnosno ako nisu zauzeti svi predviđeni kapaciteti pojedinog grobnog mjesta.

(4) U slučaju da se čuvaju na groblju, urne se polažu u kazetu za urne, kolumbarij ili u druga grobna mjesta.

(5) Urne se mogu premjestiti u drugo grobno mjesto bez obzira na vrijeme ukopa.

Članak 5.

(1) Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o izgradnji memorijalnog groblja za stradale u Domovinskom ratu.

(2) Groblje iz stavka 1. ovoga članka ne smatra se komunalnim objektom te se na takvo groblje ne primjenjuju poglavlja II. do VIII. ovoga Zakona.

(3) Grobljem iz stavka 1. ovoga članka, u ime Republike Hrvatske, upravlja ministarstvo nadležno za hrvatske branitelje.

POGLAVLJE II.

GRAĐENJE, ZATVARANJE, I STAVLJANJE GROBLJA IZVAN UPORABE

Članak 6.

- (1) Izgradnja novih groblja te uređenje, rekonstrukcija, proširenje i preseljenje postojećih groblja u interesu je Republike Hrvatske.
- (2) Postupak za izvlaštenje zemljišta za potrebe izgradnje groblja pokreće jedinica lokalne samouprave.

Članak 7.

- (1) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je svojom odlukom utvrditi potrebu izgradnje groblja, radi ukopa umrlih osoba sa svoga područja, ako ukop nije osiguran na području druge jedinice lokalne samouprave.
- (2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka obavezno sadrži površinu groblja, komunalnu i svu drugu infrastrukturu groblja te oznaku katastarske čestice ili čestica na kojima će se groblje izgraditi.
- (3) Ministar nadležan za komunalne poslove pravilnikom propisuje prostorne i tehničke uvjete kod planiranja, izgradnje groblja i pratećih građevina.

Članak 8.

- (1) Prostorni plan jedinice lokalne samouprave kojim se utvrđuje proširenje, izgradnja, odnosno rekonstrukcija groblja mora se temeljiti na programu uređenja groblja utvrđenom za razdoblje od najmanje 30 godina.
- (2) Program iz stavka 1. ovoga članka obvezatno sadrži podatke o predvidivom povećanju broja stanovnika i smrtnosti na određenom području.
- (3) Program uređenja groblja iz stavka 1. ovoga članka donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave.

Članak 9.

- (1) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o zatvaranju groblja kada utvrdi da na groblju više nema mogućnosti osnivanja novih grobnih mjesta, ali postoji mogućnost ukopa u postojeća grobna mjesta.
- (2) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o stavljanju groblja ili dijela groblja izvan uporabe kada više nema mogućnosti ukopa zbog prostornih, sanitarnih ili drugih uvjeta.

- (3) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može donijeti odluku o premještanju groblja ili dijela groblja koje je izvan uporabe pod uvjetom da se premještanje groblja i daljnji ukop osigura izgradnjom novog groblja ili na drugom postojećem groblju na području iste ili druge jedinice lokalne samouprave.
- (4) Premještanje groblja ili dijela groblja moguće je nakon proteka roka od 30 godina od posljednjeg ukopa.
- (5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, kada je to potrebno radi izgradnje građevine ili izvođenja radova u interesu Republike Hrvatske, odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave groblje se može premjestiti nakon proteka roka od deset godina od posljednjeg ukopa, pod uvjetima utvrđenim propisima kojima se uređuje zaštita pučanstva od zaraznih bolesti.
- (6) Iznimno od stavaka 4. i 5. ovoga članka, groblja koja su, sukladno odredbama zakona kojim je uređena zaštita i očuvanje kulturnih dobara, zaštićena kao kulturno dobro i groblja zaštićena kao memorijalna baština ili dobra od lokalnog značenja ne mogu se premještati.
- (7) Troškove izmještanja groblja ili dijela groblja i uređenje grobnih mjesta snosi jedinica lokalne samouprave, a iznimno, u slučaju iz stavka 5. ovoga članka, troškove premještanja groblja snosi investitor.
- (8) Kod donošenja odluke iz stavka 3. ovoga članka, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave obvezno je obavijestiti predstavnike vjerskih zajednica čiji su pripadnici pokopani na tom groblju te uzeti u obzir običaje i praksu vjerske zajednice čiji su pripadnici ukopani na groblju.
- (9) Odluke iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka jedinica lokalne samouprave dužna je oglasiti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave i dnevnom tisku, a po potrebi i na drugi način.
- (10) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku kojom se uređuju:
- mjerila i kriterije za dodjelu i ustupanje grobnih mjesta na korištenje
 - iskopavanje i premještaj posmrtnih ostataka
 - ukopi i privremeni ukopi
 - način ukopa nepoznatih osoba
 - produbljenje groba i premještanje posmrtnih ostataka u grobnici
 - održavanje groblja i uklanjanje otpada
 - veličina, dimenzije, materijal i izgled grobnih mjesta i spomen-obilježja
 - uvjeti upravljanja grobljem od strane pravne osobe koja upravlja grobljem
 - uvjeti, način i mjesto prosipanja kremiranih posmrtnih ostataka umrle osobe
 - uvjeti i mjerila za plaćanje naknade kod dodjele grobnog mjesta i godišnje grobne naknade, kao i mogućnost plaćanja godišnje grobne naknade unaprijed
 - uvjete za ustupanje prava korištenja grobnog mjesta trećim osobama
 - mogućnost da pojedini dijelovi groblja služe za ukope članova pojedinih vjerskih zajednica te mogućnost da se na tim dijelovima groblja ukop obavlja uz prethodnu suglasnost predstavnika tih vjerskih zajednica
 - mogućnost da dio groblja ustupi drugoj jedinici lokalne samouprave ili da sklopi ugovor o zajedničkom korištenju groblja s drugom jedinicom lokalne samouprave

- mogućnost da se grobno mjesto dodijeli na korištenje bez obveze premještanja ostataka tijela umrlih osoba u zajedničku grobnicu
- pravila za određivanje naknade za stjecanje opreme i uređaja koji se nalaze na grobnom mjestu bez Korisnika grobnog mjesta
- prekršajne sankcije za prekršitelje odredbi.

POGLAVLJE III.

UPRAVLJANJE GROBLJEM

Članak 10.

- (1) Grobljem upravlja pravna osoba ili jedinica lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: Upravitelj groblja) na temelju odluke predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.
- (2) Upravitelj groblja, u skladu s odredbama ovoga Zakona, ima javne ovlasti u pojedinim poslovima upravljanja grobljem.
- (3) Pod upravljanjem grobljem podrazumijeva se dodjela grobnih mjesta na korištenje, uređenje, održavanje i rekonstrukcija groblja te ukop i kremiranje umrlih osoba.
- (4) Upravitelj groblja dužan je pravodobno poduzimati mjere iz svoje nadležnosti kako bi se osigurala grobna mjesta, a osobito predložiti nadležnoj jedinici lokalne samouprave rekonstrukciju, odnosno proširenje postojećega ili gradnju novoga groblja.
- (5) Održavanje groblja i krematorija podrazumijeva održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja umrlih osoba i ukopa tijela umrlih osoba te uređivanje putova, zelenih i drugih površina unutar groblja te predstavlja komunalnu djelatnost u nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

Članak 11.

- (1) Grobljem se upravlja na način kojim se iskazuje poštovanje prema umrlim osobama koje u njemu počivaju.
- (2) Grobljem se upravlja na način koji odgovara tehničkim i sanitarnim uvjetima, pri čemu treba voditi računa o zaštiti okoliša, a osobito o krajobraznim i estetskim vrijednostima područja na kojem se groblje nalazi.
- (3) Upravitelj groblja donosi odluku o ponašanju na groblju u kojem se određuje radno vrijeme groblje i vrijeme ukopa, načini i primjereno vrijeme za obavljanje radova na groblju te pravila ponašanja na groblju koja vrijede za korisnike grobnih mjesta i posjetitelje.
- (4) Upravitelj groblja obavezan je obavijestiti nadležnu policijsku upravu ako ima saznanja o okupljanju unutar groblja koje je protivno odredbama zakona koji uređuje javna okupljanja, kao i o svakom ponašanju unutar groblja protivnom odredbama zakona koji uređuje prekršaje protiv javnog reda i mira.

Članak 12.

- (1) Groblja koja su po svojim parkovnim obilježjima i značajkama proglašena spomenicima parkovne arhitekture održavaju se i obnavljaju sukladno posebnim propisima.
- (2) Grobna mjesta na kojima je prestalo pravo korištenja grobnog mjesta, a koja imaju status kulturnog dobra, uključujući i grobna mjesta koja je proglasila dobrima od lokalnog značenja, održava i obnavlja jedinica lokalne samouprave sukladno propisima o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i sukladno odluci o proglašenju kulturnog dobra od lokalnog značaja.
- (3) Grobna mjesta u kojima su pokopani posmrtni ostaci znamenitih povijesnih osoba, posmrtni ostaci hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez nasljednika ili posmrtni ostaci lokalno značajnih osoba, a na kojima je prestalo pravo korištenja grobnog mjesta, ne dodjeljuje se novom korisniku grobnog mjesta, već ga, ako se utvrdi da nema korisnika grobnog mjesta, održava i obnavlja jedinica lokalne samouprave.
- (4) Odluku o proglašenju znamenite povijesne osobe iz stavka 3. ovoga članka, uz prethodno pribavljeno mišljenje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Hrvatskog instituta za povijest, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave.
- (5) Mišljenje o značenju znamenite povijesne osobe potrebno je zatražiti prilikom utvrđivanja grobnih mjesta kojima je prestalo pravo korištenja grobnog mjesta.
- (6) Mišljenje iz stavka 4. ovoga članka daje se na temelju obrazloženog prijedloga predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.
- (7) Odluku o lokalno značajnoj osobi iz stavka 3. ovoga članka donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave.

Članak 13.

- (1) Osim obveznih podataka o imenu i prezimenu umrle osobe te godini rođenja i smrti, na nadgrobnoj ploči ili spomen-obilježju ili uz njega mogu biti istaknuti odnosno postavljeni podaci o osobama koje podižu nadgrobnu ploču ili spomen-obilježje te, po slobodnom odabiru Korisnika grobnih mjesta, tekstualni nadgrobni natpisi, simboli i druga uobičajena grobna obilježja koja pripadaju grobnoj ikonografiji i simbolici lokalne sredine, određenog naroda ili vjerske zajednice, ili su univerzalnog značenja.
- (2) Zabranjeno je opremom i uređajima grobnog mjesta i spomen-obilježja, bez obzira nalaze li se unutar ili izvan područja groblja, vrijeđati nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje građana, ili vrijeđati vrijednosti obrambenog Domovinskog rata ili na bilo koji način veličati agresiju na Republiku Hrvatsku ili oružanu pobunu protiv Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata ili sudionike u toj pobuni, ili na bilo koji način povrijediti uspomenu na umrlu osobu.
- (3) Smatra se da je spomen-obilježje u suprotnosti s odredbom stavka 2. ovoga članka i ako više ne sadrži elemente koji su u suprotnosti s odredbom stavka 2. ovoga članka, ali je bilo postavljeno s ciljem vrijeđanja nacionalnih, vjerskih ili moralnih osjećaja, vrijeđanja vrijednosti obrambenog Domovinskog rata ili je na bilo koji način veličalo agresiju na Republiku Hrvatsku

ili oružanu pobunu protiv Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata ili sudionike u toj pobuni.

(4) Natpisi na grobovima i grobnicama osoba koje su zadužile Republiku Hrvatsku ili hrvatski narod trebaju biti ispisani tekstem koji točno i dolično objašnjava njihovu ulogu u životu hrvatskoga naroda, ako postojeći natpisi, ispisivani u vrijeme represivnih režima, nisu u tom smislu cjeloviti.

(5) Mauzoleji se mogu podizati zaslužnim osobama koje su svojim djelovanjem za života doprinijeli društvenom, kulturnom, vjerskom i svakom drugom obliku napretka Republike Hrvatske, lokalne zajednice ili društva u cjelini.

Članak 14.

(1) Ispraćaj umrle osobe, ukop i kremiranje tijela umrle osobe, polaganje urne te ekshumacija radi prijenosa i ponovnog ukopa na drugom groblju, ugovara se s pogrebnikom, članom obitelji umrle osobe, odnosno s trećom osobom koja organizira i podmiruje troškove ukopa.

(2) Ispraćaj umrle osobe, ukop i kremiranje tijela umrle osobe unutar groblja te ekshumaciju tijela umrle osobe radi prijenosa i ponovnog ukopa u drugo za to osigurano grobno mjesto obavlja Upravitelj groblja.

(3) Upravitelj groblja obvezan je bračnom drugu umrle osobe, izvanbračnom drugu, životnom partneru, neformalnom životnom partneru, srođnicima umrle osobe u uspravnoj liniji, kao i srođnicima umrle osobe u pobočnoj liniji do drugog stupnja zaključno, na njihov zahtjev, dati obavijest o mjestu i vremenu ispraćaja, ukopa ili kremiranja.

(4) Uz zahtjev iz stavka 3. ovoga članka, bračni drug obvezan je kao dokaz dostaviti javnu ispravu o postojanju braka, životni partner o postojanju životnog partnerstva, te srođnik o rodbinskoj povezanosti s umrlom osobom, a izvanbračni drug i neformalni životni partner javnu ispravu ili drugi dokaz o postojanju izvanbračne zajednice.

(5) Obavijest iz stavka 3. ovoga članka ne daje se ako je takav pisani zahtjev, za života, Upravitelju groblja dostavila umrla osoba.

(6) Upravitelj groblja ovlašten je od pogrebnika, člana obitelji umrle osobe, odnosno od treće osobe koja organizira i podmiruje troškove ukopa zatražiti potrebnu dokumentaciju o umrloj osobi, a kako bi ispunio svoje zakonske obveze, što uključuje obvezu vođenja grobnog očevidnika i registra umrlih osoba.

Članak 15.

(1) Upravitelj groblja dužan je pratiti gradnju grobnih mjesta prema planu organizacije i uređenja groblja s prikazom položaja grobnih mjesta.

(2) Upravitelj groblja donosi položajni plan grobnih mjesta.

(3) Za izvođenje radova na grobnom mjestu potrebna je suglasnost Upravitelja groblja.

(4) Za preuređenje groba u grobnicu potrebno je ishoditi posebne uvjete za gradnju, a mauzoleji, kapelice i druge prateće građevine na groblju projektiraju se i grade u skladu s propisima o gradnji.

(5) Za izdavanje suglasnosti iz stavka 3. ovoga članka Korisnik grobnog mjesta obvezan je priložiti:

- zahtjev za izdavanje suglasnosti vlastoručno potpisan, s naznačenim OIB-om Korisnika grobnog mjesta
- ako ima više korisnika grobnog mjesta za izvođenje radova, potrebna je suglasnost svih korisnika grobnog mjesta, a iznimno Korisnik grobnog mjesta može izvoditi radove i bez njihove suglasnosti uz obvezno prilaganje javnobilježnički ovjerene izjave kojom prihvaća odgovornost prema ostalim sukorisnicima i
- dva nacrtu gradnje i opremanja grobnog mjesta te nacrtu gravure s navedenim dimenzijama ploče i položajem i dimenzijama teksta, koji odgovaraju propisanim dimenzijama i po načinu izvođenja su u skladu s okolinom.

(6) Upravitelj groblja izdaje suglasnost iz stavka 3. ovoga članka u roku od 60 dana od dana uredno predanog zahtjeva.

(7) Ako Upravitelj groblja ne izda suglasnost u roku iz stavka 6. ovoga članka, smatra se da je suglasnost dana osim ako groblje ili grobno mjesto na kojem će se radovi izvoditi ima status kulturnog dobra ili status dobra od lokalnog značenja.

(8) Za izdavanje suglasnosti iz stavka 3. ovoga članka Upravitelj groblja ima pravo naplatiti naknadu čiju visinu određuje Upravitelj groblja cjenikom.

(9) Za radove na grobljima ili grobnim mjestima koja imaju status kulturnog dobra ili status dobra od lokalnog značenja potrebno je prethodno pribaviti i odobrenje sukladno propisima o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Članak 16.

(1) Radi osiguravanja nesmetanog obavljanja ukopa i održavanja reda na groblju osobe koje izvode radove na groblju dužne su:

- početak i završetak radova prijaviti Upravitelju groblja
- radove izvoditi u skladu s pravilima propisanim odlukom iz članka 9. stavka 10. ovoga Zakona, odnosno određenim odlukom o ponašanju na groblju iz članka 11. stavka 3. ovoga Zakona, i to samo u radne dane koje odredi Upravitelj groblja.

(2) Upravitelj groblja može, u određene dane ili u određeno doba dana, zabraniti izvođenje radova na groblju ili na pojedinim dijelovima groblja.

(3) Upravitelj groblja zabranit će rješenjem izvođenje radova započetih bez prethodne suglasnosti iz članka 15. stavka 3. ovoga Zakona, kao i izvođenje radova koji bi bili u suprotnosti s člankom 13. stavcima 2. i 5. ovoga Zakona.

- (4) Ako se radovi na grobnom mjestu izvode protivno suglasnosti iz članka 15. stavka 3. ovoga Zakona, Upravitelj groblja zatražit će od naručitelja radova i izvođača da radove izvedu u skladu s izdanom suglasnosti.
- (5) Ako naručitelj radova i izvođač ne postupe sukladno stavku 4. ovoga članka, Upravitelj groblja će rješenjem zabraniti daljnje radove i obustaviti ukope u grobno mjesto.
- (6) Zabrana izvođenja radova može se izreći do dobivanja potrebnih suglasnosti ili do usklađivanja radova s izdanom suglasnosti.
- (7) Ako se zabrana izvođenja radova izrekne više od tri puta istom izvođaču radova, Upravitelj groblja može mu rješenjem trajno zabraniti izvođenje radova na grobljima u njegovoj nadležnosti.
- (8) Upravitelj groblja pozvat će Korisnika grobnog mjesta uređenog bez suglasnosti da ishodi suglasnost i prema njoj uredi grobno mjesto.
- (9) Upravitelj groblja može, do uređenja grobnog mjesta sukladno stavku 4. ovoga članka, u tom grobnom mjestu rješenjem zabraniti ukope.
- (10) Protiv rješenja iz stavaka 3., 5., 7. i 9. ovoga članka može se podnijeti žalba o kojoj odlučuje nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave, osim ako je Upravitelj groblja jedinica lokalne samouprave, u kojem slučaju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 17.

- (1) Ako se grobna mjesta ne održavaju u skladu s propisima kojima se uređuje održavanje groblja, Upravitelj groblja obavezan je u roku od 30 dana od saznanja za tu okolnost odlukom naložiti Korisniku grobnog mjesta da uredi grobno mjesto.
- (2) Korisnik grobnog mjesta je obavezan postupiti po odluci iz stavka 1. ovoga članka u roku od 15 dana od dana zaprimanja te odluke.
- (3) Ako Korisnik grobnog mjesta ne postupi u roku iz stavka 2. ovoga članka, Upravitelj groblja će u daljnjem roku od 30 dana samostalno urediti grobno mjesto.
- (4) Ako se uređenje grobnog mjesta odnosi na radove većeg obujma, ili radove za koje je potrebno prethodno ishoditi suglasnosti nadležnih tijela, Korisnik grobnog mjesta je obavezan postupiti po odluci iz stavka 1. ovoga članka u roku od šest mjeseci dana od dana zaprimanja te odluke.
- (5) Ako Korisnik grobnog mjesta ne postupi u roku iz stavka 4. ovoga članka, Upravitelj groblja će u daljnjem roku od šest mjeseci samostalno urediti grobno mjesto.
- (6) Korisnik grobnog mjesta je dužan Upravitelju groblja nadoknaditi sve troškove koje je Upravitelj groblja imao postupajući prema odredbama stavaka 3. i 5. ovoga članka.

POGLAVLJE IV.
KORIŠTENJE GROBNIH MJESTA

Članak 18.

- (1) Oprema i uređaji groba na grobnom mjestu smatraju se nekretninom.
- (2) Pravo korištenja grobnog mjesta je predmet nasljeđivanja.
- (3) Pravomoćno rješenje o nasljeđivanju prava korištenja grobnog mjesta sud, odnosno javni bilježnik kao povjerenik suda, po službenoj dužnosti, dostavlja Upravitelju groblja.
- (4) Korisnik grobnog mjesta može svoje pravo korištenja grobnog mjesta ugovorom ustupiti trećim osobama.
- (5) Ako su odlukom iz članka 9. stavka 10. ovoga Zakona određeni posebni uvjeti za ustup prava korištenja iz stavka 4. ovoga članka, pravo korištenja grobnog mjesta može se ugovorom ustupiti trećim osobama samo u skladu s uvjetima propisanim tom odlukom.
- (6) Pravni posao iz stavka 4. ovoga članka mora biti sklopljen u pisanom obliku uz obveznu ovjeru potpisa od strane javnog bilježnika.
- (7) Ništetni su pravni poslovi iz stavka 4. ovoga članka koji nisu sklopljeni u odgovarajućem obliku iz stavka 6. ovoga članka.
- (8) Ugovor o ustupu prava korištenja grobnog mjesta javni bilježnik dostavlja Upravitelju groblja radi upisa novog Korisnika grobnog mjesta u grobni očevidnik.
- (9) Upravitelj groblja će, nakon što mu javni bilježnik dostavi rješenje o nasljeđivanju ili ugovor o ustupu grobnog mjesta, rješenjem utvrditi novog Korisnika grobnog mjesta i upisati ga u grobni očevidnik.
- (10) Protiv rješenja iz stavka 9. ovoga članka može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave, osim ako je Upravitelj groblja jedinica lokalne samouprave, u kojem slučaju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 19.

- (1) Pravo ukopa u grobno mjesto ima Korisnik grobnog mjesta i članovi njegove obitelji, osim ako Korisnik grobnog mjesta ne odredi drugačije.
- (2) Članom obitelji Korisnika grobnog mjesta koji ima pravo ukopa smatra se njegov bračni ili izvanbračni drug, životni ili neformalni životni partner, potomci i posvojena djeca i njihovi bračni ili izvanbračni drugovi, životni ili neformalni životni partneri, te njegovi roditelji.
- (3) Korisnik grobnog mjesta može dati pravo ukopa i drugim osobama, a Korisnik grobnog mjesta koji je dao pravo ukopa može to pravo i povući do trenutka smrti osobe kojoj je pravo dano o čemu je dužan obavijestiti osobu kojoj je dao pravo ukopa.

(4) Osoba kojoj je Korisnik grobnog mjesta dao pravo ukopa ne može prenijeti pravo ukopa na treću osobu.

(5) Pravo ukopa i povlačenje danog prava ukopa daje se u pisanom obliku i Korisnik grobnog mjesta ga je dužan dostaviti Upravitelju groblja koji činjenicu o tome upisuje u grobni očevidnik.

(6) Prestanak prava ukopa iz stavka 5. ovoga članka može se upisati u grobni očevidnik na temelju izjave Korisnika grobnog mjesta o povlačenju prava ukopa, na temelju sporazuma, odluke suda ili pisane izjave osobe koja je stekla pravo ukopa.

(7) Ako pravo korištenja ima više korisnika grobnog mjesta, za stjecanje prava ukopa iz stavka 4. ovoga članka i za obilježavanje, ili uređivanje grobnog mjesta, potrebna je suglasnost svih sukorisnika.

(8) Nakon smrti Korisnika grobnog mjesta, do upisa njegovih nasljednika, odnosno novog Korisnika grobnog mjesta, u grobno mjesto mogu se ukapati:

- osobe kojima je Korisnik grobnog mjesta dao pravo ukopa u njegovo grobno mjesto

- osobe koje su u trenutku smrti Korisnika grobnog mjesta bile članovi njegove obitelji sukladno stavku 2. ovoga članka, i osobe koje bi se smatrale članovima obitelji Korisnika grobnog mjesta da je on živ, osim onih osoba koje je Korisnik grobnog mjesta za života isključio.

(9) Upravitelj groblja može rješenjem obustaviti ukope u grobno mjesto u slučaju da se vodi upravni postupak ili sudski spor o pravu ukopa, odnosno korištenju grobnog mjesta, dok takav postupak ili spor ne budu pravomoćno riješeni.

(10) Protiv rješenja iz stavka 9. ovoga članka može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave, osim ako je Upravitelj groblja jedinica lokalne samouprave, u kojem slučaju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 20.

(1) Za prazna grobna mjesta, Korisnika grobnog mjesta odredit će Upravitelj groblja u skladu s odredbama ovoga Zakona i u skladu s odlukom iz članka 9. stavka 10. ovoga Zakona.

(2) Korisniku grobnog mjesta se na korištenje dodjeljuje određeno grobno mjesto rješenjem u upravnom postupku koji se pokreće javnom objavom ili po službenoj dužnosti.

(3) Osoba koja smatra da je Korisnik grobnog mjesta, a nije upisana u grobni očevidnik, može zatražiti upis na temelju valjane pravne osnove.

(4) O zahtjevu Korisnika grobnog mjesta iz članka 3. ovoga Zakona Upravitelj groblja odlučuje rješenjem.

(5) Protiv rješenja iz stavaka 2. i 4. ovoga članka može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave, osim ako je Upravitelj groblja jedinica lokalne samouprave, u kojem slučaju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 21.

- (1) Grobno mjesto daje se na korištenje na neodređeno vrijeme uz plaćanje odgovarajuće naknade za dodjelu grobnog mjesta.
- (2) Naknada za dodjelu grobnog mjesta na korištenje plaća se prilikom dodjele grobnog mjesta na korištenje i utvrđuje se rješenjem o dodjeli grobnog mjesta iz članka 20. stavka 2. ovoga Zakona.
- (3) Godišnja grobna naknada plaća se u pravilu jednom godišnje kao naknada za održavanje i upravljanje grobljem.
- (4) Plaćanjem godišnje grobne naknade se Korisnik grobnog mjesta ne oslobađa obveze održavanja grobnog mjesta koje mu je dodijeljeno na korištenje.
- (5) Visinu naknade iz stavaka 2. i 3. ovoga članka određuje Upravitelj groblja u skladu s uvjetima i mjerilima propisanim odlukom iz članka 9. stavka 10. ovoga Zakona.
- (6) Korisnik grobnog mjesta stječe pravo korištenja grobnog mjesta pravomoćnošću rješenja o dodjeli grobnog mjesta na korištenje i plaćanjem naknade za dodjelu grobnog mjesta.

Članak 22.

- (1) Korisnik grobnog mjesta je dužan:
 - redovito plaćati godišnju grobnu naknadu
 - uređivati, čistiti i održavati grobno mjesto i prostor oko njega na način kojim iskazuje poštovanje prema umrlim osobama bez narušavanja cjelokupnog izgleda groblja, izazivanja opasnosti za sigurnost posjetitelja i bez narušavanja sigurnosti i stabilnosti drugih grobnih mjesta
 - poštivati odluku o ponašanju na groblju
 - redovito ažurirati promjene osobnih podataka u grobnom očevidniku kod Upravitelja groblja.
- (2) Korisnik grobnog mjesta je obavezan voditi računa da na grobnom mjestu koje mu je dodijeljeno na korištenje ne postoje natpisi koji su u suprotnosti s člankom 13. stavkom 2. ovoga Zakona.
- (3) Korisnik grobnog mjesta je dužan na grobnom mjestu na primjeren način označiti imena svih ukopanih osoba te godine rođenja i smrti istih.
- (4) Korisnik grobnog mjesta koje je zaštićeno kao kulturno dobro ili dobro od lokalnog značenja ili se nalazi na groblju koje je zaštićeno kao kulturno dobro ili dobro od lokalnog značenja, dužan je provoditi mjere zaštite propisane zakonom kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara.

Članak 23.

- (1) U slučaju kad dugovanje za grobnu naknadu prijeđe iznos od deset godišnjih grobnih naknada, Upravitelj groblja će u javnom glasilu, na oglasnim pločama groblja i na mrežnim stranicama Upravitelja groblja kao i na adresu Korisnika grobnog mjesta ako je ta adresa poznata, dostaviti poziv Korisniku grobnog mjesta da plati sve neplaćene naknade sa zakonskim zateznim kamatama u roku od 30 dana od dana objave poziva, s upozorenjem da će nakon proteka tog roka izgubiti pravo korištenja grobnog mjesta.
- (2) Ako Korisnik grobnog mjesta ne postupi prema obavijesti iz stavka 1. ovoga članka, grobno mjesto se smatra grobnim mjestom bez korisnika o čemu Upravitelj groblja donosi rješenje i može se ponovo dodijeliti na korištenje.
- (3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, grobna mjesta u kojima su pokopani posmrtni ostaci znamenitih povijesnih osoba, posmrtni ostaci hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez nasljednika ili posmrtni ostaci lokalno značajnih osoba ne smatraju se grobnim mjestima bez korisnika i ne dodjeljuju se novom Korisniku grobnog mjesta.
- (4) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se podnijeti žalba o kojoj odlučuje nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave, osim ako je Upravitelj groblja jedinica lokalne samouprave, u kojem slučaju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (5) Ako se pravomoćnim rješenjem utvrdi da je prestalo pravo korištenja grobnog mjesta, isto se može dodijeliti novom Korisniku grobnog mjesta.
- (6) Prijašnji Korisnik grobnog mjesta za koje se prema stavku 2. ovoga članka smatra da je grobno mjesto bez korisnika, može raspolagati izgrađenom opremom i uređajima grobnog mjesta prije dodjele grobnog mjesta novom Korisniku grobnog mjesta, a nakon što plati dužni iznos grobne naknade sa zakonskim zateznim kamatama, a u protivnom smatrat će se da se radi o napuštenoj imovini kojom Upravitelj groblja može slobodno raspolagati.
- (7) U slučaju da Korisniku grobnog mjesta to pravo prestane rješenjem iz stavka 2. ovoga članka, njemu ili njegovim nasljednicima ili nasljednicima umrlih osoba koje su ukopane na tom grobnom mjestu pravo korištenja grobnog mjesta može se ponovno dodijeliti, ako već nije dodijeljeno drugom Korisniku grobnog mjesta, uz uvjet da plate sva dugovanja, uključujući neplaćene godišnje grobne naknade i zatezne kamate na iste te naknadu za ponovnu dodjelu grobnog mjesta.
- (8) Upravitelj groblja će prije dodjele grobnog mjesta drugom Korisniku grobnog mjesta premjestiti ostatke tijela umrlih osoba iz napuštenog groba u zajedničku grobnicu izgrađenu za tu namjenu, ako nije drugačije određeno odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave i pod uvjetom da su se ostvarili uvjeti za produbljenje groba, odnosno uvjeti za sabiranje i zbrinjavanje posmrtnih ostataka propisani člankom 4. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona.
- (9) Prilikom premještanja ostataka tijela umrlih osoba iz stavka 8. ovoga članka Upravitelj groblja obavezan je obavijestiti o toj činjenici predstavnike vjerske zajednice kojoj su umrle osobe pripadale te voditi računa o običajima i praksi vjerske zajednice kojoj su umrle osobe pripadale.

POGLAVLJE V.

GROBNI OČEVIDNICI

Članak 24.

(1) Upravitelj groblja dužan je voditi grobni očevidnik o ukopu svih umrlih osoba na području jedinice lokalne samouprave koji sadrži podatke o:

- nazivu groblja
- vrsti i položaju grobnih mjesta
- ograničenju prava korištenja grobnog mjesta
- korisnicima grobnih mjesta
- osnovi stjecanja prava korištenja
- osobama koje imaju pravo ukopa
- lokaciji grobnog mjesta ako se isto nalazi izvan groblja
- imenu i prezimenu, imenu oca te OIB-u umrle osobe, adresi, datumu rođenja i smrti, vjeroispovijesti, datumu pogreba, broju i oznaci groba te datumu i mjestu ekshumacije
- podatke o pogrebniku koji je dopremio tijelo umrle osobe te podatke o pogrebniku koji je, nakon ekshumacije, preuzeo tijelo umrle osobe radi prijevoza na drugo groblje
- svim promjenama podataka
- uzroku smrti.

(2) Upravitelj groblja na kojem obavlja kremiranje dužan je voditi evidenciju o preuzimanju pepela umrlih osoba koja je sastavni dio grobnog očevidnika i koja sadrži podatke o:

- imenu i prezimenu, imenu oca te OIB-u umrle osobe, adresi, datumu rođenja i smrti te vjeroispovijesti umrle osobe
- podatke o kremiranju (datum, evidencijski broj i mjesto)
- podatke o osobi koja je ugovorila kremiranje i podatke o osobi koja je preuzela posmrtnu ostatku umrle osobe
- svim promjenama podataka
- uzroku smrti.

(3) Sastavni dio grobnog očevidnika iz stavka 1. ovoga članka je položajni plan svih grobnih mjesta i pratećih građevina.

(4) Dio očevidnika koji sadrži podatak o grobnim mjestima, ime i prezime korisnika grobnih mjesta i ukopanih osoba je javan i objavljuje se na mrežnim stranicama Upravitelja groblja ili jedinice lokalne samouprave.

(5) Ako se na području jedinice lokalne samouprave nalazi više groblja, grobni očevidnik vodi se za svako groblje posebno.

Članak 25.

- (1) Upravitelj groblja dužan je, uz svaki grobni očevidnik, voditi registar umrlih osoba koji sadrži podatke o imenu i prezimenu, imenu oca te OIB-u umrle osobe, adresi, datumu rođenja i smrti, datumu pogreba, broju i oznaci groba te datumu i mjestu ekshumacije.
- (2) Registar umrlih osoba se pohranjuje i trajno čuva.

Članak 26.

- (1) Grobni očevidnik i registar umrlih osoba vode se u digitalnom obliku ili u obliku knjige.
- (2) Ako se grobni očevidnik vodi u obliku knjige, vodi se na način da se posebno vodi glavna knjiga te uz nju i pomoćne knjige.
- (3) U slučaju iz stavka 2 ovoga članka glavna knjiga vodi se prema grobnim mjestima, sukladno položajnom planu svih grobnih mjesta, u pomoćnu knjigu se upisuju podaci nakon što stranica u glavnoj knjizi za određeno grobno mjesto bude popunjena.
- (4) Grobni se očevidnik pohranjuje kod Upravitelja groblja i trajno čuva.

Članak 27.

- (1) Upis podataka u grobni očevidnik obavlja za to ovlašteni djelatnik Upravitelja groblja.
- (2) Upis podataka u grobni očevidnik obavlja se na temelju isprava o identitetu umrle osobe i podataka koje daje osoba koja skrbi o ukopu umrle osobe, s time da će rubrike za koje podaci nisu poznati ostaviti nepopunjene.
- (3) Upravitelji groblja dužni su uskladiti podatke upisane u registru umrlih osoba s Maticom umrlih.
- (4) Upravitelj groblja ima pravo uvida u osobna stanja građana radi ispunjavanja obveze iz stavka 3. ovoga članka.
- (5) Podaci u nepopunjene rubrike u grobnom očevidniku upisat će se naknadno.

Članak 28.

Uništeni ili nestali grobni očevidnici i registri umrlih osoba moraju se obnoviti u roku od 90 dana od saznanja za tu činjenicu.

Članak 29.

Upravitelji groblja za koja ne postoje nikakvi podaci odnosno evidencije dužni su ustrojiti grobni očevidnik i registar umrlih osoba za ta groblja sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 30.

Nadzor nad vođenjem očevidnika i registra umrlih osoba provodi tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za komunalne poslove.

POGLAVLJE VI.

UTVRĐIVANJE USKLAĐENOSTI IZGLEDA GROBNOG MJESTA I SPOMEN-OBILJEŽJA

Članak 31.

(1) Ovim se Zakonom nadležnim upravnim tijelima jedinica područne (regionalne) samouprave povjeravaju poslovi postupanja i rješavanja u upravnim stvarima u kojem se odlučuje o usklađenosti izgleda grobnog mjesta i spomen-obilježja s odredbom članka 13. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Postupci iz stavka 1. ovoga članka pokreću se po službenoj dužnosti ili na zahtjev Upravitelja groblja.

(3) Ako su oprema i uređaji grobnog mjesta i spomen-obilježja u suprotnosti s člankom 13. stavkom 2. ovoga Zakona, Upravitelj groblja obavezan je u roku od 30 dana od dana saznanja podnijeti zahtjev za pokretanje upravnog postupka usklađivanja izgleda grobnog mjesta i spomen-obilježja s odredbama ovoga Zakona.

(4) Svaka osoba koja smatra da su joj osjećaji povrijeđeni izvedbom opreme i uređaja grobnog mjesta i spomen-obilježja koji su suprotni članku 13. stavku 2. ovoga Zakona, bez obzira nalaze li se unutar ili izvan područja groblja, može uputiti predstavku nadležnom tijelu iz stavka 1. ovoga članka, a službena osoba će u roku od osam dana od zaprimanja predstavke obavijestiti podnositelja o pokretanju upravnog postupka.

(5) Službena osoba ovlaštena je, tijekom vođenja postupka i rješavanja o upravnoj stvari iz stavka 1. ovoga članka, zahtijevati stručno mišljenje Povjerenstva iz članka 33. stavka 1. ovoga Zakona.

(6) Službena osoba će donijeti rješenje i dostaviti ga stranci u roku od 30 dana od dana pokretanja postupka po službenoj dužnosti ili zaprimanja urednog zahtjeva Upravitelja groblja.

(7) U okviru upravnog postupka službena osoba je ovlaštena:

- ući na groblje i u sve objekte u groblju, odnosno pristupiti grobnim mjestima i spomen-obilježjima preminulih osoba koji se nalaze izvan prostora groblja te ih pregledati
- narediti Upravitelju groblja, odnosno vlasniku ili posjedniku grobnog mjesta ili spomen-obilježja preminuloj osobi izvan groblja da u nužnom opsegu odstrani drveće, drugo raslinje, životinje i druge stvari ako ometaju provođenje postupka
- narediti Upravitelju groblja, Korisniku grobnog mjesta, odnosno vlasniku ili posjedniku grobnog mjesta ili spomen-obilježja preminuloj osobi izvan groblja i

izvođaču radova da tijekom provođenja upravnog postupka privremeno obustavi radove.

(8) Policija je obvezna, sukladno svojim ovlastima, pružiti pomoć službenoj osobi ako se prilikom vođenja upravnog postupka ili izvršenja rješenja pruži otpor ili se isti osnovano očekuje.

Članak 32.

(1) Ako se tijekom postupka iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona utvrdi da je grobno mjesto ili dio groblja na kojem se grobno mjesto nalazi upisano u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske ili se nalazi u kulturno povijesnoj cjelini upisanoj u taj Registar, rješenje o usklađivanju izgleda grobnog mjesta s odredbama ovoga Zakona i zakona koji uređuje zaštitu i očuvanje kulturnih dobara sadrži mjere zaštite i očuvanje kulturnih dobara koje je prethodno na zahtjev službene osobe iz članka 31. ovoga Zakona izdalo tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite kulturnih dobara.

(2) Tijelo državne uprave iz stavka 1. ovoga članka obvezno je u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva službene osobe iz stavka 1. ovoga članka odrediti mjere zaštite i očuvanja kulturnog dobra koje sadrže način usklađivanja izgleda grobnog mjesta s odredbama zakona kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara ako je grobno mjesto, ili dio groblja na kojem se grobno mjesto nalazi upisano u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske ili se nalazi u kulturno-povijesnoj cjelini upisanoj u taj Registar.

(3) Ako tijelo državne uprave iz stavka 1. ovoga članka u propisanom roku ne odredi način mjere zaštite i očuvanja kulturnog dobra i način usklađivanja izgleda grobnog mjesta, odnosno ne očituje se o mogućnosti usklađivanja izgleda grobnog mjesta s odredbama zakona kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara, upravni postupak iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona se obustavlja rješenjem, a s grobnim mjestom se postupa prema zakonu kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara.

(4) Rješenje o obustavi postupka iz stavka 3. ovoga članka dostavlja se na znanje tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite kulturnih dobara.

(5) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka dopuštena je žalba o kojoj odlučuje Ministarstvo.

Članak 33.

(1) U svrhu davanja stručnog mišljenja na usklađenost izgleda grobnog mjesta ili spomen-obilježja s člankom 13. stavkom 2. ovoga Zakona u jedinici područne (regionalne) samouprave se formira stalno povjerenstvo koja se sastoji od pet članova (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

(2) Povjerenstvo imenuje župan, odnosno gradonačelnik Grada Zagreba.

(3) Među članovima Povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka mora biti najmanje po jedan povjesničar, povjesničar umjetnosti, arhitekt i pravnik.

- (4) Članovi Povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka moraju imati najmanje pet godina radnog iskustva u struci.
- (5) Povjerenstvo je obvezno sastati se i donijeti odluku u roku od osam dana od dana zaprimanja zahtjeva za davanjem stručnog mišljenja o usklađenosti izgleda grobnog mjesta ili spomen-obilježja s odredbom članka 13. stavka 2. ovoga Zakona.
- (6) Povjerenstvo iz stavka 1. ovoga članka donosi odluke većinom glasova svih članova Povjerenstva.
- (7) O sjednicama Povjerenstva vodi se zapisnik.

Članak 34.

- (1) Ako Upravitelj groblja ili Korisnik grobnog mjesta ili spomen-obilježja ili vlasnik ili posjednik grobnog mjesta ili spomen-obilježja izvan groblja, službenoj osobi ne omogući provedbu postupka iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona, a ne radi se o pružanju fizičkog otpora, na omogućavanje provedbe upravnog postupka, odnosno osiguravanja uvjeta za neometan rad, može ga se prisiliti rješenjem kojim se izriče novčana kazna u iznosu od 500,00 eura.
- (2) Kada se rješenjem iz stavka 1. ovoga članka izriče novčana kazna Upravitelju groblja, izreći će se i odgovornoj osobi u Upravitelju groblja.
- (3) O žalbi protiv rješenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka odlučuje Ministarstvo.
- (4) Žalba na rješenje o novčanoj kazni ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 35.

Ako je Korisnik grobnog mjesta ili spomen-obilježja unutar groblja, odnosno vlasnik ili posjednik grobnog mjesta izvan groblja ili spomen-obilježja izvan groblja nepoznat ili nepoznatog prebivališta, boravišta ili sjedišta, službena osoba će takvoj stranci zaključkom imenovati privremenog zastupnika u roku od osam dana od saznanja za tu činjenicu.

Članak 36.

- (1) Ako u postupku službena osoba utvrdi da je izgled grobnog mjesta ili spomen-obilježja u suprotnosti s odredbom članka 13. stavka 2. ovoga Zakona, rješenjem se nalaže uskladiti izgled grobnog mjesta ili spomen-obilježja s odredbama ovoga Zakona na način da se ukloni sva oprema i uređaji s grobnog mjesta koji su suprotni odredbi članka 13. stavka 2., odnosno da se u potpunosti ukloni spomen-obilježje suprotno odredbi članka 13. stavka 2. ovoga Zakona, u roku od 15 dana od dana zaprimanja rješenja.
- (2) Ako službena osoba u provedbi postupka iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona utvrdi da je zahtjev neosnovan, rješenjem će odbiti zahtjev.

- (3) Ako službena osoba u provedbi postupka iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona utvrdi da je tijekom provedbe postupka izgled grobnog mjesta ili spomen-obilježja usklađen s člankom 13. stavkom 2. ovoga Zakona, rješenjem će odbiti zahtjev.
- (4) U provedbi postupka iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona službena osoba može riješiti upravnu stvar i bez saslušanja stranke.
- (5) Protiv rješenja koja se donose u postupku iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona dopuštena je žalba.
- (6) O žalbi iz stavka 5. ovoga članka u roku od 30 dana od dana zaprimanja odlučuje Ministarstvo.
- (7) Žalba iz stavka 5. ovoga članka nema odgodni učinak.

Članak 37.

- (1) Izvršenik rješenja iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona je Korisnik grobnog mjesta ili spomen-obilježja unutar groblja, odnosno Upravitelj groblja ako je Korisnik grobnog mjesta nepoznat.
- (2) Ako se grobno mjesto nalazi izvan groblja, izvršenik je vlasnik ili posjednik grobnog mjesta ili spomen-obilježja.
- (3) Ako izvršenik ne postupi po rješenju iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona u roku, službena osoba donosi rješenje o izvršenju kojim se rješenje iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona izvršava putem treće osobe.
- (4) Rješenjem o izvršenju određuje se vrijeme, točno mjesto i način izvršenja rješenja putem treće osobe te se izvršenik upozorava da snosi troškove izvršenja.
- (5) Rješenje o izvršenju službena osoba donosi u roku od tri dana od proteka roka za dobrovoljno izvršenje, a izvršenje putem treće osobe provodi se u roku od 15 dana od proteka roka za dobrovoljno izvršenje.
- (6) Smatra se da izvršenik koji nije postupio po rješenju o usklađivanju izgleda grobnog mjesta s odredbama ovoga Zakona napušta posjed građevnih materijala od kojih je izgrađeno grobno mjesto ili spomen-obilježje koje se uklanja i da se odriče prava vlasništva istih bez naknade, odnosno bez prava na naknadu štete.
- (7) Građevni materijali od kojih je izgrađeno grobno mjesto ili spomen-obilježje koje se uklanja čuvaju se do pravomoćnosti rješenja iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona.
- (8) Ako službena osoba utvrdi da je izvršenik u cijelosti izvršio obvezu iz rješenja iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona, ili iz nekoga drugog razloga prestane obveza izvršenja rješenja, po službenoj će dužnosti rješenjem obustaviti izvršenje rješenja.
- (9) Protiv rješenja iz stavka 8. ovoga članka dopuštena je žalba o kojoj odlučuje Ministarstvo.

Članak 38.

- (1) Troškovi izvršenja rješenja putem trećih osoba namiruju se iz proračuna županije do naplate od izvršenika.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, troškovi izvršenja rješenja putem treće osobe koje se provodi na traženje jedinice lokalne samouprave na čijem se području provodi izvršenje, namiruju se iz proračuna te jedinice do naplate od izvršenika.

Članak 39.

- (1) Ako se izvršenje provodi putem treće osobe, Upravitelj groblja dužan je, u roku od 30 dana od dana uklanjanja, na grobnom mjestu postaviti odgovarajući nadgrobni znak s imenom i prezimenom umrle osobe te godinom rođenja i smrti.
- (2) Korisnik grobnog mjesta je dužan Upravitelju groblja nadoknaditi sve troškove koje je Upravitelj groblja imao postupajući prema odredbi stavka 1. ovoga članka.

Članak 40.

- (1) Rješenje kojim je utvrđeno da izgled grobnog mjesta ili spomen-obilježja nije u skladu s odredbom članka 13. stavka 2. ovoga Zakona dostavlja se Ministarstvu u svrhu provedbe upravnog nadzora nad primjenom ovoga Zakona.
- (2) Službena osoba je po izvršnosti rješenja iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona obvezana pisanim putem obavijestiti poznatog podnositelja predstavke iz članka 31. stavka 4. ovoga Zakona.

Članak 41.

Rješenje iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona može se izvršiti u roku od 20 godina od dana kada je postalo izvršno.

POGLAVLJE VII.**NADZOR****Članak 42.**

- (1) Upravni nadzor nad poslovima povjerenim ovim Zakonom provodi Ministarstvo.
- (2) Ako u nadzoru utvrdi povredu ovoga Zakona službena osoba Ministarstva će podnijeti optužni prijedlog i pokrenuti druge odgovarajuće postupke.
- (3) Ako u nadzoru utvrdi povredu ovoga Zakona službena osoba obvezna je dati uputu za usklađivanje poslovanja Upravitelja groblja s odredbama ovoga Zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

(4) Ako službena osoba tijekom nadzora utvrdi povredu ovoga Zakona po kojoj nije ovlaštena postupati, o tome će sastaviti zapisnik i dostaviti ga stvarno nadležnom tijelu, u roku od 15 dana od saznanja.

(5) Komunalni redari imaju ovlast obavljanja nadzora nad provedbom odredbi ovoga Zakona u skladu s ovlastima koje proizlaze iz zakona kojim se uređuje održavanje komunalnog reda.

POGLAVLJE VIII.

PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 43.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 eura kaznit će se za prekršaj Korisnik grobnog mjesta ili spomen-obilježja, odnosno vlasnik ili posjednik grobnog mjesta ili spomen-obilježja izvan groblja, ako u roku od 15 dana od dana zaprimanja rješenja iz članka 36. stavka 1. ne ukloni opremu i uređaje grobnog mjesta ili ne ukloni u cijelosti spomen-obilježje koje nije u skladu s odredbom članka 13. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 eura kaznit će se za prekršaj Korisnik grobnog mjesta ili spomen-obilježja unutar groblja, odnosno vlasnik ili posjednik grobnog mjesta ili spomen-obilježja izvan groblja ako izvedbom opreme i uređaja grobnog mjesta i spomen-obilježja, bez obzira gdje se nalaze, vrijeđa nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje građana, ili vrijeđa vrijednosti obrambenog Domovinskog rata ili na bilo koji način veliča agresiju na Republiku Hrvatsku ili oružanu pobunu protiv Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata ili sudionike u toj pobuni, ili na bilo koji način povrijedi uspomenu na umrlu osobu, odnosno ako postupi suprotno članku 13. stavku 2. ovoga Zakona.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 10.000,00 eura kaznit će se Upravitelj groblja ako:

- u roku od 30 dana od dana saznanja za činjenicu da na groblju kojim upravlja postoji grobno mjesto ili spomen-obilježja koje vrijeđa nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje građana, ili vrijeđa vrijednosti obrambenog Domovinskog rata ili na bilo koji način veličati agresiju na Republiku Hrvatsku ili oružanu pobunu protiv Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata ili sudionike u toj pobuni, ili na bilo koji način povrjeđuje uspomenu na umrlu osobu ne podnese zahtjev za pokretanje upravnog postupka usklađivanja izgleda grobnog mjesta i spomen-obilježja s odredbama ovoga Zakona u skladu s odredbom članka 31. stavka 3. ovoga Zakona

- u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ne podnese zahtjev za pokretanje upravnog postupka usklađivanja izgleda grobnog mjesta i spomen-obilježja s odredbama ovoga Zakona ako je upoznat s činjenicom da na dan stupanja na snagu ovoga Zakona na groblju kojim upravlja postoji grobno mjesto ili spomen-obilježje koje vrijeđa nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje građana, ili vrijeđa vrijednosti obrambenog Domovinskog rata ili na bilo koji način veličati agresiju na Republiku Hrvatsku ili oružanu pobunu protiv Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata ili sudionike u toj pobuni, ili na bilo koji način povrjeđuje uspomenu na umrlu osobu, odnosno ako ne postupi u skladu s odredbom članka 45. stavka 3. ovoga Zakona.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 eura kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi za prekršaj iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Novčane kazne iz stavaka 1. do 4. ovoga članka prekršajnim nalogom izriče nadležno tijelo područne (regionalne) samouprave.

(6) Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 do 500,00 eura kaznit će se za prekršaj Korisnik grobnog mjesta, odnosno vlasnik ili posjednik grobnog mjesta izvan groblja ako na grobnom mjestu nisu navedeni podaci o imenu i prezimenu umrle osobe te godini rođenja i smrti propisani odredbom članka 13. stavka 1. ovoga Zakona.

(7) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 10.000,00 eura kaznit će se Upravitelj groblja ako u roku od 30 dana od dana uklanjanja spomenika u upravnom postupku iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona, na grobnom mjestu ne postavi odgovarajući nadgrobni znak s imenom i prezimenom umrle osobe te godinom rođenja i smrti, odnosno ako se ne pridržava odredbi članka 39. stavka 1. ovoga Zakona.

(8) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 eura kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi za prekršaj iz stavka 7. ovoga članka.

(9) Novčanom kaznom u visini od 500,00 do 5.000,00 eura kaznit će se za prekršaj Upravitelj groblja ako:

- ne vodi uredno grobni očevidnik, odnosno ako se ne pridržava odredbe članka 24. stavaka 1. ovoga Zakona
- ne vodi uredno evidenciju o preuzimanju pepela umrlih osoba te registar umrlih osoba, odnosno ako se ne pridržava odredbe članka 24. stavaka 2. ovoga Zakona
- ne vodi uredno registar umrlih osoba, odnosno ako se ne pridržava odredbe članka 25. stavaka 1. ovoga Zakona.

(10) Novčane kazne iz stavaka 6. do 9. ovoga članka prekršajnim nalogom izriče tijelo lokalne samouprave u nadležnosti kojeg su komunalni poslovi.

POGLAVLJE IX.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 44.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti odluku iz članka 9. stavka 10. ovoga Zakona.

Članak 45.

(1) Upravitelj groblja dužan je u roku od 60 od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovoga Zakona.

(2) Upravitelj groblja dužan je u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti odluku o ponašanju na groblju iz članka 11. stavka 3. ovoga Zakona i istu izložiti na vidljivom mjestu, a osobito na svakom ulazu u groblje.

(3) Upravitelj groblja za koje ne postoje nikakvi podaci odnosno evidencije dužan je ustrojiti grobni očevidnik i registar umrlih osoba za ta groblja sukladno odredbi članka 29. ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 46.

Korisnici grobnih mjesta koji su pravo korištenja grobnog mjesta stekli do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, bez obzira jesu li to pravo stekli na određeno ili neodređeno vrijeme, s danom stupanja na snagu ovoga Zakona postaju korisnici grobnih mjesta na neodređeno vrijeme.

Članak 47.

(1) Korisnici grobnih mjesta i spomen-obilježja unutar groblja dužni su u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona urediti grobna mjesta i spomen-obilježja unutar groblja, odnosno ukloniti opremu i uređaje grobnog mjesta i spomen-obilježja koji nisu u skladu s odredbom članka 13. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Vlasnici ili posjednici grobnih mjesta i spomen-obilježja izvan groblja dužni su u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ukloniti opremu i uređaje koji nisu u skladu s odredbom članka 13. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Ako Korisnik grobnog mjesta ne postupi sukladno stavku 1. ovoga članka, Upravitelj groblja obavezan je u daljnjem roku od 30 dana podnijeti zahtjev za pokretanje upravnog postupka iz članka 31. stavka 3. ovoga Zakona u odnosu na grobna mjesta ili spomen-obilježja čiji je izgled, na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, suprotan odredbi članka 13. stavka 2. ovoga Zakona, ako ima saznanja o takvim grobnim mjestima ili spomen-obilježjima.

Članak 48.

Upravni postupci iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona mogu se od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pokretati isključivo u odnosu na grobna mjesta i spomen-obilježja koja su izgrađena ili podignuta nakon 30. svibnja 1990.

Članak 49.

Ministar nadležan za komunalne poslove će u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnik iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 50.

Do dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 49. ovoga Zakona ostaje na snazi Pravilnik o grobljima („Narodne novine“, broj 99/02.).

Članak 51.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o grobljima („Narodne novine“, br. 19/98., 50/12. i 89/17.).

Članak 52.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovim se člankom određuje sadržaj Zakona na način da se ovim Zakonom uređuje izgradnja novih groblja, rekonstrukcija, proširenje i preseljenje postojećih groblja te korištenje i upravljanje grobljima.

Važno je napomenuti da se odredbe ovoga Zakona odnose na groblja u i upravljanje grobljima kao komunalnu djelatnost, a ne odnose se na posebne usluge koje pružaju pogrebnički što je uređeno posebnim Zakonom o pogrebničkoj djelatnosti („Narodne novine“, br. 36/15. i 98/19.). Osim navedenoga, ovaj Zakon uređuje usklađivanje izgreda grobnih mjesta i spomen-obilježja s temeljnim odredbama i najvišim vrednotama propisanim Ustavom i ostalim pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

Ujedno, propisuje se kako se odredbe ovoga Zakona na odgovarajući način primjenjuju i prema vlasnicima i posjednicima grobnih mjesta i spomen-obilježja preminulim osobama, a koji se nalaze izvan prostora groblja.

Uz članak 2.

Ovim člankom se pobliže propisuje značenje pojedinih pojmova, a u smislu ovoga Zakona i to posebno pojmova groblja, grobnog mjesta, groba, grobnice, kolumbarija, Korisnika grobnog mjesta, komunalne infrastrukture groblja, mauzoleja, opreme grobnog mjesta, spomen - obilježje i drugih pojmova te se propisuje da je u pogledu ovoga Zakona mrtвороđeno dijete izjednačeno s umrlom osobom.

Uz članak 3.

Ovim člankom propisuje se gdje se ukapa tijelo umrle osobe, kao i postupanje s kremiranim posmrtnim ostacima umrle osobe, a što do sada nije bilo propisano važećim Zakonom o grobljima.

Odredbama ovoga članka propisuje se što se smatra pod pojmom tijela umrle osobe.

Također, ovim se člankom propisuje da se tijelo umrle osobe ukapa u grobno mjesto kojeg je za života umrla osoba bila Korisnik ili u koje je imala pravo ukopa, i to u pravilu na groblju koje se nalazi na području jedinice lokalne samouprave u kojoj je imala prebivalište.

Odredbama ovoga članka propisuje se kada se i pod kojim uvjetima tijelo umrle osobe može ukopati na groblju izvan područja jedinice lokalne samouprave ili izvan groblja.

Po prvi puta propisuje se da je kremirane posmrtno ostatke tijela umrle osobe moguće prosipati na groblju i/ili izvan groblja skladu s općim aktom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave na čijem se području prosipaju kremirani posmrtni ostaci umrle osobe.

Nadalje, a budući da Zakon o zaštiti pučanstava od zaraznih bolesti („Narodne novine“, br. 79/07., 113/08., 43/09., 130/17., 114/18., 47/20., 134/20. i 143/21.) propisuje da je za prijenos umrle osobe iz inozemstva u Republiku Hrvatsku radi ukopa potrebno ishoditi sprovednicu pri nadležnoj hrvatskoj diplomatskoj misiji/konzularnom uredu u inozemstvu, ovim se člankom propisuje da će Upravitelj groblja uskratiti ukop tijela umrle osobe ako mu nije dostavljena sprovednica. Također, uskratit će preuzimanje tijela umrle osobe i ukop ako nedostaje dozvola za ukop.

Uz članak 4.

Ovim člankom propisuje se da se posmrtni ostaci mogu spustiti u za to predviđen prostor (produbljenje groba) nakon proteka roka od 10 godina od ukopa, pod uvjetom da su se ostvarili uvjeti za produbljenje groba, dok se premještanje posmrtnih ostataka u grobnici može obaviti nakon proteka 20 godina od ukopa u grobnicu pod uvjetom da su se ostvarili uvjeti za sabiranje i zabrinjavanje posmrtnih ostataka.

Iznimno, propisuje se da se ukop u grobno mjesto može i prije tih rokova, ako prostorno-tehnički uvjeti to dozvoljavaju, ali i da se odlukom jedinice lokalne samouprave mogu odrediti i različiti rokovi od ovdje propisanih.

Uz članak 5.

Ovim člankom dana je ovlast Vladi Republike Hrvatske donijeti odluku o izgradnji memorijalnog groblja za stradale u Domovinskom ratu. Takvo groblje se ne smatra komunalnim objektom te njime, u ime Republike Hrvatske, upravlja ministarstvo nadležno za hrvatske branitelje.

Uz članak 6.

Ovim člankom propisuje se da su građenje i uređenje novih te rekonstrukcija, održavanje i uređenje postojećih groblja u interesu Republike Hrvatske čime se olakšavaju postupci izvlaštenja kada budu potrebni te se propisuje nadležnost za pokretanje postupka izvlaštenja zemljišta za potrebe izgradnje groblja.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisuje se obveza predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave donijeti odluku kojom će utvrditi potrebu izgradnje groblja radi ukopa umrlih osoba sa svoga područja, osim ako ukop nije osiguran na području druge jedinice lokalne samouprave, kao i obvezni sadržaj takve odluke.

Uz članak 8.

Odredbama ovoga članka propisuje se da prostorni plan jedinice lokalne samouprave kojim se utvrđuje proširenje, izgradnja, odnosno rekonstrukcija groblja mora biti temeljen na programu uređenja groblja donesenom za razdoblje od najmanje 30 godina i koji obvezno mora sadržavati podatke o predvidivom povećanju broja stanovnika i smrtnosti na određenom području.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisuje se nadležnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave za donošenje odluke o zatvaranju groblja, odluke o stavljanju groblja ili dijela groblja izvan upotrebe, odluke o premještanju groblja ili dijela groblja koje je izvan uporabe.

Nadalje, propisuje se kako je premještanje groblja ili dijela groblja moguće tek nakon proteka roka od 30 godina od posljednjeg ukopa, što je promjena u odnosu na važeći Zakon kojim je bilo propisano da je premještanje groblja moguće tek nakon proteka roka od 100 godina od posljednjeg ukopa, a koji rok je neopravdano dug imajući u vidu sanitarne i druge uvjete koji moraju biti ispunjeni za premještanje groblja sukladno posebnim propisima.

Uz navedeno, iznimno se propisuje da se groblje može premjestiti nakon proteka roka od deset godina od dana posljednjeg ukopa kada je to potrebno radi izgradnje građevine ili izvođenja radova u interesu Republike Hrvatske, a u kojem slučaju troškove izmještanja groblja ili dijela groblja i uređenje grobnih mjesta snosi investitor, dok u svim drugim slučajevima te troškove snosi jedinica lokalne samouprave.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi i odluku kojom se uređuju mjerila i način dodjeljivanja i ustupanja grobnih mjesta na korištenje, uvjeti i mjerila za plaćanje naknade kod dojele grobnog mjesta i godišnje naknade za korištenje, uvjeti za ustupanje prava korištenja trećim osobama, pravila za određivanje naknade za stjecanje opreme i uređaja koji se nalaze na grobnom mjestu bez korisnika, zatim, kojim se uređuju ukopi i privremeni ukopi, iskopavanje i premještaj posmrtnih ostataka, način ukopa nepoznatih osoba i druga pitanja na koje se odnosi ovaj Zakon.

Uz članak 10.

Budući da Zakon o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“, br. 68/18., 110/18. i 32/20.) propisuje kako jedinice lokalne samouprave mogu odlukom predstavničkog tijela trgovačkim društvima i javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost održavanja groblja i krematorija unutar groblja i djelatnost usluge ukopa i kremiranja tijela umrle osobe u krematoriju unutar groblja povjeriti vršenje javnih ovlasti u obavljanju tih komunalnih djelatnosti, ovim člankom propisuje se da grobljem upravlja pravna osoba ili drugi subjekt osnovan prema uvjetima i na način propisan posebnim propisom (Upravitelj groblja).

Također, odredbama ovoga članka propisuje se da se upravljanjem grobljem podrazumijeva dodjela grobnih mjesta na korištenje uređenje, održavanje i rekonstrukcija groblja te ukop i kremiranje tijela umrlih osoba.

Uz članak 11.

Ovim člankom propisuje se kako se grobljem upravlja u skladu s vrednotama propisanim Ustavnom i pozitivnim propisima na način kojim se iskazuje poštovanje prema umrlim osobama koje u njemu počivaju, a u skladu s tehničkim i sanitarnim uvjetima, pri čemu se mora voditi računa o zaštiti okoliša, osobito o krajobraznim i estetskim vrijednostima područja na kojem se groblje nalazi.

Upravitelj groblja donosi odluku o ponašanju na groblju kojom uređuje radno vrijeme groblja i vrijeme ukopa, način i primjereno vrijeme za obavljanje radova na groblju te druga pravila ponašanja.

Uz članak 12.

Ovim člankom se uređuje održavanje i obnavljanje posebnih grobnih mjesta, bilo da je groblje ili grobno mjesto proglašeno spomenikom kulture ili su u grobnom mjestu pokopani posmrtni ostaci znamenitih povijesnih osoba, posmrtni ostaci hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata smrtno stradalih u obrani suvereniteta Republike Hrvatske ili posmrtni ostaci lokalno značajnih osoba.

Također je propisana i procedura donošenja odluke o znamenitoj povijesnoj osobi, odnosno o lokalno značajnoj osobi.

O tim grobnim mjestima, ako nemaju korisnika grobnog mjesta, brigu preuzima jedinica lokalne samouprave.

Uz članak 13.

Ovim člankom propisan je obvezan sadržaj podataka istaknutih na nadgrobnoj ploči ili opremi i uređajima grobnog mjesta, te je propisano koji simboli su na grobnim mjestima dozvoljeni, a koji su zabranjeni. Propisan je i sadržaj natpisa zaslužnim osobama te u kojem se slučaju mogu podizati mauzoleji.

Uz članak 14.

Ovim člankom uređuje se ispraćaj, ukop i kremiranje umrle osobe, polaganje urne, te ekshumacija radi prijenosa i ponovnog ukopa na drugom groblju.

Ujedno ovim se člankom propisuje obveza Upravitelja groblja srodnicima umrle osobe u uspravnoj liniji, kao i srodnicima u pomoćnoj liniji do drugog stupnja zaključno, bračnom i izvanbračnom drugu, na njihov zahtjev, dati obavijest o mjestu i vremenu ispraćaja, ukopa ili kremiranja, osim u slučaju kada je umrla osoba za života odlučila da ispraćaj, ukop ili kremiranje budu tajni.

Uz članak 15.

Ovim člankom propisuje se obveza Upravitelja groblja pratiti gradnju grobnih mjesta prema planu organizacije i uređenja groblja s prikazom grobnih mjesta, kao i obveza Upravitelja groblja donijeti položajni plan grobnih mjesta .

Ujedno ovim člankom propisuje se da je za izvođenje radova na grobno mjestu potrebna suglasnost Upravitelja groblja, potrebna dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev za davanje suglasnosti, rok u kojem Upravitelj groblja izdaje suglasnost.

Uz članak 16.

Ovim člankom propisuje se način izvođenja radova na groblju, kao i postupanje Upravitelja groblja kada se radovi izvode bez suglasnosti iz članka 15. stavka 3. ili u suprotnosti s tom suglasnosti.

Upravitelj groblja zabraniti će radove i obustaviti ukope u grobno mjesto ako se radovi izvode bez izdane suglasnosti ili protivno izdanoj suglasnosti iz članka 15. stavka 3. ovoga Zakona. Zabrana traje do dobivanja potrebnih suglasnosti ili do usklađivanja radova sa izdanom suglasnosti.

Ako se zabrana izrekne istom izvođaču radova više od tri puta, upravitelj groblja može mu rješenjem trajno zabraniti izvođenje radova na grobljima u njegovoj nadležnosti.

Uz članak 17.

Ovim člankom uređuje se postupanje Upravitelja groblja kada utvrdi da se grobno mjesto ne održava u skladu s propisima kojima se uređuje održavanje groblja, a u kojem slučaju je u roku od 30 dana od dana saznanja za tu okolnost dužan donijeti odluku kojom će naložiti Korisniku grobnog mjesta da uredi grobno mjesto.

Ukoliko Korisnik grobnog mjesta ne postupi u skladu s navedenom odlukom, Upravitelj će urediti grobno mjesto na trošak Korisnika grobnog mjesta.

Uz članak 18.

Ovim člankom propisuje se da se pravo korištenja grobnog mjesta nasljeđuje, kao i da Korisnik grobnog mjesta može ugovorom ustupiti pravo korištenja grobnog mjesta trećim osobama.

Kada su odlukom iz članka 10. stavka 8. ovoga Zakona propisani posebni uvjeti za ustupanje prava korištenje, pravo korištenja grobnog mjesta može se ugovorom ustupiti samo u skladu s uvjetima propisnim tom odlukom.

Također, propisuje se obveza javnog bilježnika dostaviti Upravitelju groblja pravomoćno rješenje o nasljeđivanju i ugovor o ustupu prava korištenja grobnog mjesta radi upisa novog Korisnika grobnog mjesta u Grobni očevidnik.

Uz članak 19.

Ovim člankom propisuje se koje osobe imaju pravo ukopa u grobno mjesto, kao i tko se smatra članom obitelji Korisnika grobnog mjesta.

Korisnik grobnog mjesta može dati pravo ukopa i drugim osobama, a može to pravo i povući do trenutka smrti osobe kojoj je ono dano, o čemu je Korisnik grobnog mjesta dužan obavijestiti osobu kojoj je dao pravo ukopa. U slučaju kada pravo korištenja grobnog mjesta ima više osoba, za stjecanje prava ukopa potrebna je suglasnost svih sukorisnika.

Također, propisuje se kako se pravo ukopa ne može se prenositi na treće osobe.

Uz članak 20.

Odredbama ovoga članka propisuje se način dodjeljivanja prava korištenja za prazna grobna mjesta.

Upravitelj groblja pravo korištenja grobnog mjesta dodjeljuje novom Korisniku grobnog mjesta rješenjem u upravnom postupku, a u skladu s odredbama ovoga Zakona i u skladu s odlukom iz članka 9. stavka 10. ovoga Zakona.

Uz članak 21.

Ovim člankom propisuje se da se grobno mjesto daje na korištenje na neodređeno vrijeme te da se za dodjelu grobnog mjesta plaća naknada prilikom dodjele istog na korištenje, a koja se utvrđuje rješenjem o dodjeli.

Također propisuje da se pravo korištenja grobnog mjesta stječe kumulativnim ispunjenjem dva uvjeta, a to su da je rješenje o dodjeli postalo pravomoćno i da je platio naknadu za dodjelu grobnog mjesta.

Isto tako za dodijeljeno grobno mjesto Korisnik grobnog mjesta dužan je plaćati godišnju grobnu naknadu te se plaćanjem iste Korisnik grobnog mjesta ne oslobađa obveze održavanja grobnog mjesta koje mu je dodijeljeno na korištenje.

Visinu naknade za dodjelu grobnog mjesta i visinu godišnje grobne naknade utvrđuje Upravitelj groblja u skladu s uvjetima i mjerilima propisanim odlukom iz članka 9. stavka 10. ovoga Zakona.

Uz članak 22.

Ovim člankom propisane su najvažnije obveze Korisnika grobnog mjesta, što uključuje održavanje grobnog mjesta i plaćanje grobne naknade.

Uz članak 23.

Ovim člankom propisuje se postupanje Upravitelja groblja u slučaju kada Korisnik grobnog mjesta ima dugovanje za godišnju grobnu naknadu u od deset godišnjih grobnih naknada.

Upravitelj groblja će u javnom glasilu, na oglasnim pločama groblja i na mrežnim stranicama Upravitelja groblja, kao i na adresu Korisnika grobnog mjesta ako je ista poznata dostaviti poziv Korisniku grobnog mjesta da plati sve neplaćene naknade sa zakonskim zateznim kamatama u roku od 30 dana od dana objave poziva s upozorenjem da će nakon proteka tog roka izgubiti pravo korištenja grobnog mjesta, a u kojem slučaju će se grobno mjesto smatrati grobnim mjestom bez korisnika i može se ponovno dodijeliti na korištenje.

Također propisuje se pravo zadržanja izgrađene opreme grobnog mjesta na način da će prijašnji Korisnik grobnog mjesta moći istom raspolagati tek nakon što plati dužni iznos grobne naknade sa zakonskim zateznim kamatama, pod uvjetom da istu plati prije donošenja rješenja o dodjeli grobnog mjesta na korištenje novom Korisniku grobnog mjesta, a u protivnom smatrat će se da se radi o napuštenoj imovini kojom Upravitelj groblja može slobodno raspolagati.

Pravo korištenja tog grobnog mjesta može se ponovno dodijeliti prijašnjem Korisniku grobnog mjesta ili njegovim nasljednicima, pod uvjetom da već nije dodijeljeno novom Korisniku grobnog mjesta, kao i uz uvjet da plate sva dugovanja, uključujući neplaćene godišnje grobne naknade i zatezne kamate na iste te naknadu za ponovnu dodjelu grobnog mjesta.

Uz članak 24.

Ovim člankom propisuje se obveza vođenja grobnog očevidnika, kao i sadržaj istog.

Grobni očevidnik vodi Upravitelj groblja te je isti dužan voditi i evidenciju o prosipanju pepela umrlih osoba na groblju i/ili izvan groblja.

Također, dio očevidnika koji sadrži podatak o grobnim mjestima i ukopanim osobama je javan i objavljuje se na mrežnim stranicama Upravitelja groblja ili jedinice lokalne samouprave.

Uz članak 25.

Ovim člankom propisuje se obveza vođenja registra umrlih osoba te je Upravitelj groblja dužan isti voditi uz svaki grobni očevidnik. Registar umrlih osoba se pohranjuje i trajno čuva.

Uz članak 26.

Ovim člankom propisuje se način vođenja grobnog očevidnika i registra umrlih osoba, sastavni dijelovi grobnog očevidnika, kao i obveza Upravitelja groblja trajno čuvati i pohraniti grobni očevidnik.

Uz članak 27.

Ovaj članak sadrži odredbe kojima se propisuje postupak upisa podataka u grobni očevidnik.

Uz članak 28.

Ovim člankom propisuje se obveza obnove uništenih ili nestalih grobnih očevidnika.

Uz članak 29.

Ovim člankom propisuje se obveza Upravitelja groblja da za groblja za koja ne postoje nikakvi podaci odnosno evidencije iste ustroje u skladu u odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 30.

Ovim člankom propisuje se da nadzor nad vođenjem očevidnika i registra umrlih osoba vodi tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za komunalne poslove.

Uz članak 31.

Ovim člankom se jedinicama područne (regionalne) samouprave povjeravaju poslovi provođenja upravnog postupka u prvom stupnju u kojem postupku se odlučuje o usklađenosti izgleda grobnog mjesta i spomen-obilježja s odredbom članka 13. stavka 2. ovoga Zakona, bilo da se nalaze unutar ili izvan groblja.

Upravni postupak može se pokrenuti po službenoj dužnosti, na zahtjev Upravitelja groblja ili na zahtjev osobe koja smatra da su joj osjećaju povrijeđeni takvim grobnim mjestom, odnosno spomen-obilježjem.

Upravitelj groblja dužan je pokrenuti ovaj upravni postupak u roku od 30 dana od dana saznanja da na grobnom mjestu ili spomen-obilježju unutar groblja postoji oprema i uređaji grobnog mjesta i spomen-obilježja čijom je izvedbom prekršen članak 13. stavak 2. ovoga Zakona.

U vođenju ovoga postupka, službena osoba ovlaštena je pri odlučivanju o zahtjevu zatražiti tumačenje posebnog povjerenstva koje se formira pri županiji, o usklađenosti spornog izgleda grobnog mjesta ili spomen-obilježja s odredbama članka 13. stavka 2. ovoga Zakona.

Odredbama ovoga članka propisuju se i ovlaštenja službene osobe pri provođenju predmetnog upravnog postupka.

Uz članak 32.

U slučaju da je grobno mjesto ili dio groblja na kojem se grobno mjesto nalazi upisano u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske ili se nalazi u kulturno povijesnoj cjelini upisanoj u taj Registar, ovim člankom propisuje se da rješenje o usklađivanju izgleda grobnog mjesta s odredbama ovoga Zakona i zakona koji uređuje zaštitu i očuvanje kulturnih dobara sadrži i mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara koje je prethodno na zahtjev službene osobe iz članka 31. ovoga Zakona izdalo tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite kulturnih dobara.

Također, propisuje se da je nadležno tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite kulturnih dobara dužno odrediti mjere zaštite i očuvanja kulturnog dobra koje sadrže način usklađivanja grobnog mjesta s odredbama zakona kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara u roku od trideset dana od dana primitka zahtjeva službene osobe, a ukoliko nadležno tijelo ne odredi te mjere propisanom roku, postupak nadzora se obustavlja rješenjem, dok će se s grobnim mjestom postupati prema posebnom zakonu kojim se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara.

Uz članak 33.

Ovim člankom propisuje se obveza osnivanja stalnog povjerenstva pri županiji, a u svrhu davanja stručnog mišljenja na usklađenost izgleda grobnog mjesta ili spomen-obilježja s odredbama članka 13. stavka 2. ovoga Zakona.

Povjerenstvo ima pet članova, od kojih najmanje jedan mora biti povjesničar, povjesničar umjetnosti, arhitekt i pravnik, a koji moraju imati najmanje pet godina radnog iskustva u struci. Na zahtjev službene osobe koja vodi upravni postupak, povjerenstvo se obvezno sastati i donijeti odluku u roku od osam dana od dana zaprimanja zahtjeva za davanjem stručnog mišljenja na primjerenost izgleda grobnog mjesta ili spomen-obilježja.

Uz članak 34.

Ovim člankom propisuje se mogućnost donošenja rješenja kojim se izvršava novčana kazna u iznosu od 500,00 eura izrečena Upravitelju groblja, ili Korisniku grobnog mjesta ili spomen-obilježja, ili vlasniku ili posjedniku grobnog mjesta ili spomen-obilježja izvan groblja, a koja osoba ne omogući službenoj osobi koja vodi upravni postupak iz članka 31. ovoga Zakona provođenje nadzora ili mu ne osigura uvjeta za neometan rad u smislu odredbi članka 31. ovoga Zakona.

U slučaju kada se rješenje kojim se izvršava novčana kazna izriče Upravitelju groblja, novčana kazna će se izreći odgovornoj osobi u Upravitelju groblja.

Također, ovim člankom propisuje se i obveza policijskih službenika pružiti pomoć službenoj osobi ukoliko se prilikom nadzora ili izvršenja rješenja pruži otpor ili se on osnovano očekuje.

Uz članak 35.

Ovim člankom propisuje se rok za imenovanje privremeno skrbnika kada službena osoba sazna za činjenicu da je stranka nepoznata, nepoznatog prebivališta ili boravišta, itd..

Uz članak 36.

Ovim člankom propisuje se izreka rješenja u upravnoj stvari iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona, te pravo žalbe.

Uz članak 37.

Ovim člankom stranci će se prvo naložiti da u roku od 15 dana od dana zaprimanja rješenja izgled grobnog mjesta ili spomen obilježja uskladi s odredbama ovoga Zakona na način da se ukloni sva oprema s grobnog mjesta koja je suprotna odredbi članka 13. stavka 2. ovoga Zakona, odnosno da se u potpunosti ukloni spomen-obilježje suprotno odredbi članka 13. stavka 2. ovoga Zakona.

Ukoliko stranke ne postupe u skladu s navedenim, rješenjem se određuje način izvršenja putem treće osobe u daljnjem roku od 15 dana, na odgovornost i trošak stranke, a o čemu će stranke biti upozorene.

U tom smislu propisuje se kako se smatra da su stranke (izvršenici) koje nisu postupile po rješenju o usklađivanju izgleda grobnog mjesta s odredbama ovoga Zakona napustile posjed građevnih proizvoda od kojih je izgrađeno grobno mjesto ili spomen-obilježje koje se uklanja i da se odriču prava vlasništva istih bez naknade odnosno bez prava na naknadu štete.

Ujedno, a imajući u vidu odredbe ovog Zakona kojima se propisuje da žalba protiv rješenja ne odgađa izvršenje istog, ovim člankom propisuje se da se građevni materijali od kojih je izgrađeno grobno mjesto ili spomen-obilježje koje se uklanja čuvaju do pravomoćnosti rješenja. Ovim člankom propisuje se obustava izvršenja rješenja iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona kada stranka izvrši obvezu prije provedbe izvršenja odnosno kada iz nekog drugog razloga prestane obveza izvršenja rješenja.

Uz članak 38.

Ovim člankom propisuje se da troškove izvršenja rješenja putem treće osobe, kao i trošak zbrinjavanja, obrade i čuvanja građevnog materijala snosi izvršenik, ali se namiruju se iz proračuna županije do naplate od izvršenika.

Iznimno, a u slučaju kada se troškovi izvršenja rješenja putem treće osobe provodi na traženje jedinice lokalne samouprave na čijem području se provodi izvršenje, ti troškovi se namiruju iz proračuna te jedinice lokalne samouprave, do naplate od izvršenika.

Uz članak 39.

Ovim člankom propisuje se obveza Upravitelja groblja nakon provedbe izvršenja rješenja putem treće osobe da u roku od 30 dana od uklanjanja na grobnom mjestu postavi odgovarajući nadgrobni spomenik s imenom i prezimenom umrle osobe te godinom rođenja i smrti, a sve o trošku Korisnika grobnog mjesta.

Uz članak 40.

Ovim člankom propisuje se da se rješenje kojim se utvrđuje da izgled grobnog mjesta ili spomen-obilježja nije u skladu s odredbom članka 13. stavka 2. ovoga Zakona dostavlja Ministarstvu u svrhu provedbe nadzora nad primjenom ovoga Zakona.

Također, propisuje se obveza službene osobe po izvršnosti rješenja, obavijestiti poznatog prijavitelja o donošenju tog rješenja.

Uz članak 41.

Ovim člankom propisuje se rok za izvršenje rješenja, a koji iznosi 20 godina od dana kada je rješenje postalo izvršno.

Uz članak 42.

Ovim člankom propisuje se da upravni nadzor na provedbom ovoga Zakona provodi Ministarstvo.

Također, ovim člankom propisuje se postupanje službene osobe koja provodi nadzor kada u nadzoru utvrdi povredu ovoga Zakona.

Isto tako, ukoliko u provedbi nadzora utvrdi da nije došlo do povreda odredbi ovoga Zakona, službena osoba dužna je o tome pisanim putem obavijestiti poznatog podnosioca prijave u roku od osam dana od dan utvrđenja činjeničnog stanja.

Uz članak 43.

Ovim člankom propisuju se novčane kazne za prekršaje koje zbog nepostupanja u skladu s odredbama ovoga Zakona počini Korisnik grobnog mjesta ili spomen-obilježja unutar groblja, vlasnik ili posjednik grobnog mjesta ili spomen-obilježja izvan groblja, Upravitelj groblja, odnosno odgovorna osoba Upravitelja groblja.

Uz članak 44.

Ovim člankom propisuje se obveza predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave da u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donese odluku iz članka 9. stavka 10. ovoga Zakona.

Uz članak 45.

Ovim člankom propisuje se obveza Upravitelja groblja uskladi poslovanje s odredbama Zakona o roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Također propisuje se obveza Upravitelja groblja u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti akt o pravilima ponašanja na groblju.

Odredbama ovoga članka propisuje se i obveza Upravitelja groblja da u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pokrene upravni postupak iz članka 31. stavka 2. ovoga Zakona u odnosu na grobna mjesta ili spomen-obilježja čiji je izgled na dan stupanja na snagu ovoga Zakona suprotan odredbi članka 13. stavka 2. ovoga Zakona.

Uz članak 46.

Ovim člankom uređuje se nastavak prava korištenja Korisnicima grobnih mjesta koji su to pravo stekli do dana stupanja na snagu ovoga Zakona na način da oni s danom stupanja na snagu ovoga Zakona postaju Korisnici grobnih mjesta na neodređeno vrijeme bez obzira jesu li to pravo stekli na određeno ili neodređeno vrijeme.

Uz članak 47.

Ovim člankom obvezuju se korisnici grobnih mjesta unutar groblja, odnosno vlasnici ili posjednici grobnih mjesta i spomen obilježja izvan groblja, u roku od 30 dana od dana stupanju na snagu ovoga Zakona urediti grobna mjesta i spomen-obilježja unutar groblja odnosno da uklone opremu i uređaje grobnog mjesta i spomen-obilježja koji nisu u skladu s odredbom članka 13. stavka 2. ovoga Zakona.

Uz članak 48.

Ovim člankom propisuje se da se zahtjevi za pokretanje upravnog postupka iz članka 31. ovoga Zakona mogu podnositi od dana stupanja na snagu ovoga Zakona za grobna mjesta i spomen-obilježja koja su izgrađena ili podignuta nakon 30. svibnja 1990. i koja su protivna odredbi članka 13. stavka 5. ovoga Zakona.

Trenutno važeći Zakon o grobljima propisuje kako „natpisi na grobovima i grobnicama ne smiju vrijeđati ničije nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje, niti na bilo koji način povrijediti uspomenu na pokojnika“ (članak 11. stavak 4.). Međutim, Zakon o grobljima ne sadržava prijelazne odredbe koje bi uredile postupanje s natpisima koji su na grobovima i grobnicama bili postavljeni prije 21. veljače 1998., kada je taj Zakon stupio na snagu. Štoviše, ni iz jedne odredbe Zakona o grobljima ne proizlazi da bi se zatečeni natpisi trebali uskladiti s pravilom iz članka 11. stavka 4. Zakona o grobljima iz čega proizlazi da su zabrane iz te odredbe propisane na način tako da vrijede za buduće pravne situacije, to jest one nastale nakon 21. veljače 1998. Tako se i danas na hrvatskim grobljima susreću grobovi i grobnice pripadnika agresorskih i okupatorskih vojnih i paravojnih postrojbi zaostali iz vremena kada su dijelovi državnog teritorija više godina bili pod okupacijom srpskih agresora (1991.-1995.), a u hrvatskom Podunavlju i pod Prijelaznom upravom Ujedinjenih naroda za istočnu Slavoniju sve do 15.

siječnja 1998. Nadgrobni natpisi-poruke i njima pripadajuće aplikacije na pojedinim grobovima i grobnicama tih umrlih osoba očito su i nedvojbeno protivni članku 11. stavku 4. Zakonu o grobljima. Štoviše, protivni su i Ustavu. Naime, zbog svoje militantnosti te poticanja mještana i šire javnosti na prihvaćanje ideologije i ciljeva oružane agresije na Republiku Hrvatsku, sporni nadgrobni spomenici i natpisi na njima protivni su i poštivanju prava čovjeka, i mirotvorstvu, i vladavini prava kao najvišim vrednotama ustavnog poretka Republike Hrvatske (članak 3. Ustava), a u sadržajnom smislu često predstavljaju poricanje hrvatske države te veličanje velikosrpsstva. Opisani nadgrobni natpisi-poruke te pripadajuća grobna ikonografija i simbolika opterećuju hrvatsko društvo već godinama.

Međutim, svjesni kako bi se dubljom revizijom povijesti moglo doći do apsurdna (u Sjedinjenim Američkim Državama se trenutno potpisuju peticije i miču spomenici povijesnih velikana kao što je Thomas Jeffersona koji, iz današnje perspektive, u jednom segmentu svoga života nije bio usklađen s vrijednostima modernoga društva jer je posjedovao robove što je u Americi 18. stoljeća bila normalna pojava) ili bi isto moglo dovesti do podjela u društvu s obzirom na još uvijek nejedinstvene stavove građana o hrvatskoj povijesti u 20. stoljeću, propisano je da se može ocjenjivati primjerenost izgleda grobnih mjesta i spomen-obilježja podignutih nakon konstituiranja prvog, demokratski izabranog višestranačkog Sabora 30. svibnja 1990.

Također, u trenutku stupanja ovoga Zakona na snagu će grobna mjesta i spomen-obilježja podignuta prije 30. svibnja 1990. već biti stara preko 35 godina te se postavlja pitanje opravdanosti uklanjanja takvih spomenika i remećenja mira pokojnika, a pogotovo ako se imaju na umu različiti stavovi građana Republike Hrvatske.

Uz članak 49.

Ovim člankom propisuju se obveza ministra nadležnog za komunalne poslove donijeti pravilnik o prostornim i tehničkim uvjetima kod planiranja, izgradnje groblja i pratećih građevina, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 50.

Ovim člankom propisuje se da donošenja pravilnika iz članka 49. ovoga Zakona ostaje na snazi pravilnik donesen temeljem Zakona o grobljima.

Uz članak 51.

Ovim člankom propisuje se da stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o grobljima („Narodne novine“, br. 19/98., 50/12. i 89/17.).

Uz članak 52.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu Zakona.

- PRILOZI**
- **Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću**
 - **Obrazac iskaza o procjeni učinaka propisa**

OBRAZAC	
IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	Izvešće o provedenom savjetovanju s javnošću za Zakon o grobljima
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
Svrha dokumenta	Izveščivanje javnosti o provedenom savjetovanju za Zakon o grobljima
Datum dokumenta	2. travnja 2025.
Verzija dokumenta	I.
Vrsta dokumenta	Izvešće
Naziv nacrt zakona, drugog propisa ili akta	Zakon o grobljima
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	/
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrt?	/
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Zakon o grobljima bio je objavljen u sustavu esavjetovanja u trajanju od 15 dana, u razdoblju od 5. veljače 2025. do 20. veljače 2025. te je poveznica na link bila objavljena na web stranici Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Vidjeti u prilogu.

ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI	Vidjeti u prilogu.
Primjedbe koje su prihvaćene	
Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje	
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba savjetovanja nije zahtjeva financijske troškove.

Izvešće o provedenom savjetovanju - Savjetovanje s javnošću za Zakon o grobljima

Redni broj	Korisnik/Sekcija/Komentar	Odgovor
1	ŠIME VALIDŽIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA Možda ne spada u predmet ovog savjetovanja ali godinama me zanima ovo pitanje ali ne znam komu ga uputiti: Smatram da treba postojati alternativa ukopu i kremiranju jer nas ima koji ne želimo ostaviti trajni trag na zemlji. Kao prvo, smatram da je ekološki neodrživo da svatko od preko 8 milijardi ljudi, ali i svatko tko je ikad živio i tko će ikad živjeti trajno zauzima dio Zemlje. Smatram da bih trebao imati pravo otići umrijeti u prirodu i da divlje životinje pojedu moje tijelo (i da lovci ne iskoriste to kao izgovor za ikakvu hajku na zvijeri), ili pokloniti svoje tijelo da se njegove ostatke u potpunosti iskoriste (na primjer, kao hrana za životinje ili sirovina u kafileriji, tvornici umjetnog gnojiva, cementari ili slično). Također, kao osobi koja zagovara zaštitu prirode, neprihvatljivo bi bilo da ljudi donose cvijeće, koje gotovo uvijek sadržava plastiku i, što je još gore, cvijeće je često uvezeno iz Nizozemske ali zapravo uzgojeno u Južnoj Americi gdje se zbog širenja poljoprivrede događa masovno uništavanje prašuma, istrebljenje autohtonih životinja i genocid protiv domorodačkih naroda. Koliko mi je poznato, lampioni se ne mogu reciklirati. Ne želim biti dio svega toga. U ovom savjetovanju spominju se spomenici koji vrijeđaju vjerske, moralne ili nacionalne osjećaje, ili veličaju agresorsku vojsku u Domovinskom ratu. Smatram da za mene nije prikladan ikakav spomenik s obzirom da sam kao povratnik iz Australije 1992. trpio rугanje u vojsci kojeg su poticali zapovjednici (jer sam slabe tjelesne građe i imam 'drugačiji' način izgovora a, osim toga, ispada da je iseljavanje iz Hrvatske 'normalno' dok povratak u Hrvatsku izaziva omalovažavanje i čuđenje). Kad smo išli na vježbu gađanja iz vatrenog oružja, morao sam čekati da svi drugi završe jer me se optuživalo da bi zbog zlostavljanja mogao pucati u njih. Nikad nisam imao djevojke, nemam potomaka, međuljudski odnosi se uglavnom svode na traženje novaca od mene. Radim u poduzeću u državnom vlasništvu. Na poslu sam 2021. pretrpio degradaciju i smanjenje plaće od 30%; a kad mi se dogodila nesreća na radu, povjerenik za zaštitu na radu mi je pokušao nagovoriti da potpišem da se nesreća nije dogodila na radu. Naravno, nisam potpisao i uspio sam dobiti priznanje ozljede na radu. Smatram da ovo društvo nema pravo meni nametati neko lažno 'dostojanstvo' i inzistirati na grobnom mjestu ili čuvanje kremiranih ostataka na određenom mjestu. Onaj koga je stalo do mene (ako takvih ima), umjesto na posjete, spomenike i cvijeće neka novac donira i/ili vrijeme troši za zaštitu prirode, šuma, životinja koje žive u svom prirodnom staništu i domorodačkih naroda kojima su Europljani oteli zemlju.	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.

2 PUČKI PRAVOBRANITELJ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA Pučka pravobraniteljica zaprimila je nekoliko pritužbi podnesenih zbog dvostrukog plaćanja naknade za dodjelu grobnog mjesta, prvi puta pri sklapanju ugovora o korištenju grobnog mjesta na određeno vrijeme, a potom i prilikom produženja na neodređeno vrijeme, pri čemu se u drugom navratu radilo o značajnim iznosima koji su se kretali i do 20.000 kuna. Naime, do stupanja na snagu važećeg Zakona o grobljima (NN, br. 19/98, 50/12, 89/17) nadležna uprava groblja dodjeljivala je grobna mjesta na korištenje na određeno vrijeme u trajanju do 30 godina, a međusobni odnosi su se uređivali ugovorom, sve sukladno ranije važećem Zakonu o grobljima (NN, br. 26/60, 46/61 i 15/65). Nakon stupanja na snagu važećeg Zakona i akata JLS, a zbog nedorečenosti propisa pojavila se praksa prema kojoj su građani pozivani na podnošenje novog zahtjeva za izdavanje rješenja o korištenju grobnog mjesta (dodjeli) na neodređeno vrijeme. Iako se radilo o dugotrajnim korisnicima koji su već jednom platili naknadu s njima se postupalo kao da se radi o potpuno novim korisnicima jer važećim Zakonom o grobljima nije propisano na koji se način njegove odredbe primjenjuju na prava i obveze korisnika koji su taj status stekli temeljem ranijeg Zakona. Stoga, kako bi se u budućnosti prevenirale slične situacije, predlažemo u Prijelaznim i završnim odredbama jasno propisati na koji se način odredbe ovog novog Zakona primjenjuju na sve tzv. zatečene situacije, odnosno na prava i obveze korisnika koji su taj status stekli po ranijim propisima i na određeno vrijeme. Pri ovome predlažemo zatečeni status korisnika na određeno tretirati kao da se radi o statusu na neodređeno u pogledu plaćanja naknade za dodjelu grobnog mjesta te osmisliti i propisati mogućnosti povrata uplaćenih iznosa.	Prihvaćen Prihvaća se.
3 RINA BRUMINI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA 1. Trebao bi postojati zakon o sahranjivanju umrlih, a ne zakon o grobljima, o djelatnosti a ne o posebnoj vrsti objekata, a koji bi, između ostaloga određivao prvenstveno djelatnost a potom i objekte koji su za tu svrhu potrebni. 2. Predložene odredbe, kao i one u postojećem Zakonu, negiraju i grubo narušavaju vjerske i kulturne običaje i tradicije, prvenstveno židovske i islamske zajednice, jer se njima direktno onemogućuje prakticiranje vjere i vjerskih propisa odnosnih zajednica u pogledu vjerskih propisa i običaja vezano uz smrt i sahranjivanje koji u slučaju ove dvije vjere zabranjuju ekshumaciju i uklanjanje grobova i posmrtnih ostataka osim u izuzetnim slučajevima radi izmještanja istih na neko drugo židovsko ili muslimansko groblje. 3. Trebale bi se razmotriti iznimke i pravna rješenja kojima bi se omogućilo da se sahranjivanje umrlih i vođenje skrbi o grobovima i grobljima obavljaju u skladu s posebnim običajima i vjerskim propisima i židovske i muslimanske zajednice. 4. Do 1945. Godine su postojala zbirna i Inter konfesionalna groblja (npr. Groblje Mirogoj u Zagrebu) a postojala su i brojna konfesionalna groblja. Ova potonja su gotovo bez izuzetka bila u vlasništvu i pod upravom pojedinih	Primljeno na znanje Zakon o grobljima u bitnome se ne mijenja, u ovome su u najvećoj mogućoj mjeri uzete u obzir posebnosti pojedinih vjerskih zajednica. Groblja predstavljaju komunalnu infrastrukturu. O svim grobljima na njihovom području dužne su brinuti jedinice lokalne samouprave. Svako drugačije uređenje vraća pravni sustav u 19. stoljeće. Prihvaćeno u dijelu da je jedinica lokalne samouprave ili Upravitelj groblja obavezan obavijestiti vjersku zajednicu kojoj je pokojnik pripadao i uzeti u obzir običaje te vjerske zajednice prilikom premještanja groblja ili prilikom premještanja posmrtnih ostataka. Također je propisano da su znamenite povijesne osobe i one koju za zadužile Republiku Hrvatsku, a ne samo hrvatski narod.

vjerskih zajednica i svako od njih je bilo vođeno u skladu s opće važećim zakonima koja su uređivala urbanistička, graditeljska, javno-zdravstvena, civilno-pravna i administrativna pravila uređena odgovarajućim drugim zakonima i propisima, ali su vjerske zajednice bile u potpunosti bile autonomne o pogledu osiguravanja prava umrlih i njihovih obitelji na sahranjivanje i održavanje grobova i groblja u skladu s relevantnim vjerskim zakonima i pravilima. Zbirna (općinska i gradska) i interkonfesionalna groblja su bila u vlasništvu lokalnih jedinica uprave i samouprave, ali su i ova bila uređena na način da su se na određenim dijelovima takvih općih ili interkonfesionalnih groblja osiguravala prava za pokojnike različitih vjeroispovijesti u skladu s njihovom vjerom.

5. Ovaj prijedlog zakona isto tako ignorira činjenicu da u pravnom smislu ima i dalje groblja koja su u privatnom vlasništvu i nalaze se na privatnom zemljištu, pa predloženi zakon ne rješava jedan od pravno neuređenih problema. Postavlja se pitanje – iako ova predložena odredba nije drugačija od danas važećeg zakona – ako je neko groblje danas u zemljišno-knjižnom vlasništvu neke pravne osobe koja nije lokalna jedinica uprave ili samouprave, da li se primjenom ovog eventualnog novog zakona izvlašćuje stvarnog vlasnika? Ako je to slučaj i namjera predlagača zakona, kako će se izvlašćivanje provesti i prema kojim zakonima? Ustav Republike Hrvatske ne predviđa konfiskaciju privatne imovine već jedino izvlašćivanje uz pravičnu naknadu ako postoji javni interes za izvlašćivanje. Eventualni novi zakon o grobljima bi morao ovu pravnu nedoumicu riješiti i razjasniti.

6. Ovaj prijedlog zakona predviđa samo dvije kategorije groblja – groblja u općenitom smislu koja se smatra komunalnim objektom u vlasništvu jedinica lokalne samouprave i Grada Zagreba, te memorijalna groblja za stradale hrvatske branitelje u Domovinskom ratu. Prijedlog zakona uopće ne predviđa ostale vrste postojećih groblja kao što su vojna groblja koja su regulirana i međunarodnim ugovorima i konvencijama, logorska groblja i stratišta iz vremena Drugog svjetskog rata, te, na primjer, židovska groblja u Hrvatskoj koja su zakonski zaštićena kao memorijalni i posebni oblici zaštićene kulturne baštine odgovarajućim aktima Republike Hrvatske. Predloženi zakon samo regulira jedan poseban oblik groblja što nije niti pravično niti rješava pravna pitanja postojećeg stanja. Poput memorijalnog groblja stradalih hrvatskih branitelja u Domovinskom ratu, tako i ove druge posebne vrste groblja treba izuzeti od redovitih, općih odredbi o upravljanju i korištenju svih ostalih groblja.

7. Predloženi članak 13. Je neustavan. Govori o spomenicima osoba zaslužnih za hrvatski narod, a ne o osobama značajnim za Republiku Hrvatsku, u kojoj su svi građani ravnopravni bez obzira na njihovu nacionalnu ili vjersku pripadnost, te hrvatski narod ne može biti smatran zakonskom kategorijom ignorirajući nacionalne i vjerske grupe i zajednice koje su izrijeком priznate Ustavom RH i drugim zakonima.

8. Isti članak jedino izrijeком navodi potencijalno uvredljive natpise ili ukrase ako su u suprotnosti s vrednotama Domovinskog rata ili oružane agresije na RH 1991-1995. Godine. U RH

postoje međutim grobovi i grobna obilježja koja su uvredljiva jer vrijeđaju ili negiraju duge vrednote navedene u Ustavu RH poput antifašizma i otpora nacističkom i ustaškom režimu 1941-45. Godine, te ozbiljno vrijeđaju osjećaje žrtava fašizma te raznih nacionalnih zajednica i pojedinaca. Iste bi trebalo riješiti jednakim pravnim mjerama kao što je predloženo za vrednote Domovinskog rata. To, na primjer, uključuje i ustaške simbole, natpisa poput "Za dom spremni" itd. 9. Prijedlog značajnog skraćivanja rokova za izmjenu prava na korištenje ukopnog mjesta kao i za prenamjenu groblja nije prihvatljiv. U suštini predstavlja prijedlog potpune komercijalizacije djelatnosti od posebnog javnog i društvenog značaja, a kao što je već navedeno je i u suprotnosti s vjerskim običajima i propisima židovstva i islama te time dovodi najmanje ove dvije zajednice i njihove u neravnopravan položaj u odnosu na druge vjerske zajednice i njihove pripadnike a što je u izravnoj suprotnosti Ustavu Republike Hrvatske.	
4 UDRUGA POGREBNIKA HRVATSKE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA Udruga pogrebnika Hrvatske, kao naj starija i naj kompetentnija strukovna grupacija u RH, članica Hrvatske Udruge poslodavaca (HUP) i članica Svjetske organizacije pogrebnika FIAT-IFTA koja je u članstvu UNESCO, nismo bili pozvani da sudjelujemo u izradi prijedloga ovog Zakona sa pozitivnim prijedlozima i očuvanju kulturne i vjerske baštine koja bi trebala biti sastavni dio Zakona, pa ćemo samo pokušati skrenuti pozornost na možda bitne stvake kroz komentar u samom Prijedlogu Zakona u savjetovanju s javnošću. Predsjednik UPH, Damir Sapanjoš	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.
5 OGNJEN KRAUS NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA Ovaj prijedlog zakona je anakronizam u hrvatskom zakonodavstvu jer regulira jednu odredbenu vrstu objekata a ne djelatnost. Tako, na primjer, ne postoji zakon o vodovodnoj mreži i kanalizaciji, već Zakon o vodnim uslugama; ne postoji Zakon o građevinama ne postoji Zakon o Gradnji; ne postoji zakon o crkvenim građevinama i građevinama vjerskih zajednica, već postoji Zakon o vjerskim zajednicama; ne postoji zakon o rudnicima već Zakon o rudarstvu. U tom smislu bi trebao postojati zakon o sahranjivanju umrlih, a ne zakon o grobljima, o djelatnosti a ne o posebnoj vrsti objekata, a koji bi, između ostaloga određivao prvenstveno djelatnost a potom i objekte koji su za tu svrhu potrebni. 2. Ovim prijedlogom Republika Hrvatska nastavlja, umjesto da rješava, povijesni problem vezan za groblja u Republici Hrvatskoj i nastavlja pravni okvir naslijeđen iz komunističkog režima iz vremena SFR Jugoslavije, u kojemu je Zakon o grobljima ne samo uredio pitanje obavljanja usluga sahranjivanja umrlih i uređenja odnosnih sustava i objekata, već je predstavljao i jedinstveni zakon kojim je oduzeta nacionalizacijom cijela kategorija privatnog vlasništva (groblja u vlasništvu vjerskih zajednica) bez naknade što je i u ono vrijeme bilo protuustavno i nije bilo u skladu s važećim zakonodavstvom o privatnom i društvenom vlasništvu niti u skladu s tada važećim	Primljeno na znanje Osnovne postavke Zakona o grobljima se novim Zakonom u bitnome ne mijenjaju, u ovome su u najvećoj mogućoj mjeri uzete u obzir posebnosti pojedinih vjerskih zajednica. Groblja predstavljaju komunalnu infrastrukturu. O svim grobljima na njihovom području dužne su brinuti jedinice lokalne samouprave. Svako drugačije uređenje vraća pravni sustav u 19. stoljeće. Prihvaćeno u dijelu da je jedinica lokalne samouprave ili Upravitelj groblja obavezan obavijestiti vjersku zajednicu kojoj je pokojnik pripadao i uzeti u obzir običaje te vjerske zajednice prilikom premještanja groblja ili prilikom premještanja posmrtnih ostataka. Također je propisano da su znamenite povijesne osobe i one koju za zadužile Republiku Hrvatsku, a ne samo hrvatski narod.

zakonima o nacionalizaciji. 3. U postupku vraćanja imovine oduzete za vrijeme komunističkog režima imovina oduzeta bez naknade na osnovu I tada važećeg Zakona o grobljima u RH nije bila obuhvaćena. 4. Ovaj prijedlog zakona, kao i još uvijek važeći Zakon o grobljima, predmet ovog zakona podvodi pod opću kategoriju komunalnih djelatnosti kao što je izgradnja cesta, snabdijevanja pitkom vodom, zbrinjavanje otpada ili odvodnja otpadnih voda. To je jedno nakaradno tumačenje postupka zbrinjavanja umrlih koje je ne samo od opće-društvenog, već i od naročitog privatnog I osobnog interesa svakog građanina Republike Hrvatske, te bi svaki razuman i moderan Zakon ovaj dvostruki interes trebao priznati i urediti po uzoru na brojne druge civilizirane zemlje u Europi I u Europskoj zajednici. 5. Predložene odredbe, kao I one u postojećem Zakonu, negiraju I grubo narušavaju vjerske I kulturne običaje I tradicije, prvenstveno židovske I islamske zajednice, jer se njima direktno onemogućuje prakticiranje vjere I vjerskih propisa odnosnih zajednica u pogledu vjerskih propisa I običaja vezano uz smrt I sahranjivanje koji u slučaju ove dvije vjere zabranjuju ekshumaciju I uklanjanje grobova I posmrtnih ostataka osim u izuzetnim slučajevima radi izmještanja istih na neko drugo židovsko ili muslimansko groblje. 6. I u Austro-ugarskoj monarhiji i u Kraljevini SHS odnosno Kraljevini Jugoslaviji, iako su propisi o grobljima kao i lokalne uredbe o grobljima općenito bili slični danas važećem I ovom novo predloženom zakonu, postojale su iznimke i pravna rješenja kojima se omogućilo da se sahranjivanje umrlih i vođenje skrbi o grobovima i grobljima obavljaju u skladu s posebnim običajima i vjerskim propisima i židovske i muslimanske zajednice. 7. Predloženi novi zakon, kao I ovaj komunistički I još i dalje važeći Zakon, u potpunosti ignoriraju povijesne stečevine u području sahranjivanja umrlih u Republici Hrvatskoj i time duboko zadiru u vrlo osjetljivo područje intimnih vjerskih I nacionalnih osjećaja građana RH. Do 1945. Godine su postojala zbirna I interkonfesionalna groblja (npr. Groblje Mirogoj u Zagrebu) a postojala su I brojna konfesionalna groblja. Ova potonja su gotovo bez izuzetka bila u vlasništvu I pod upravom pojedinih vjerskih zajednica I svako od njih je bilo vođeno u skladu s opće važećim zakonima koja su uređivala urbanistička, graditeljska, javno zdravstvena, civilno-pravna I administrativna pravila uređena odgovarajućim drugim zakonima I propisima, ali su vjerske zajednice bile u potpunosti bile autonomne o pogledu osiguravanja prava umrlih I njihovih obitelji na sahranjivanje I održavanje grobova I groblja u skladu s relevantnim vjerskim zakonima I pravilima. Zbirna (općinska i gradska) i interkonfesionalna groblja su bila u vlasništvu lokalnih jedinica uprave I samouprave, ali su I ova bila uređena na način da su se na određenim dijelovima takvih općih ili interkonfesionalnih groblja osiguravala prava za pokojnike različitih vjeroispovijesti u skladu s njihovom vjerom. 8. Ovaj prijedlog zakona isto tako ignorira činjenicu da u pravnom smislu ima I dalje groblja koja su u privatnom vlasništvu I nalaze se na privatnom

zemljištu, pa predloženi zakon ne rješava jedan od pravno neuređenih problema. Postavlja se pitanje – iako ova predložena odredba nije drugačija od danas važećeg zakona – ako je neko groblje danas u zemljišno-knjižnom vlasništvu neke pravne osobe koja nije lokalna jedinica uprave ili samouprave, da li se primjenom ovog eventualnog novog zakona izvlašćuje stvarnog vlasnika? Ako je to slučaj i namjera predlagača zakona, kako će se izvlašćivanje provesti i prema kojim zakonima? Ustav Republike Hrvatske ne predviđa konfiskaciju private imovine već jedino izvlašćivanje uz pravičnu naknadu ako postoji javni interes za izvlašćivanje. Eventualni novi zakon o grobljima bi morao ovu pravnu nedoumicu riješiti i razjasniti. 9. Ovaj prijedlog zakona predviđa samo dvije kategorije groblja – groblja u općenitom smislu koja se smatra komunalnim objektom u vlasništvu jedinica lokalne samouprave i Grada Zagreba, te memorijalna groblja za stradale hrvatske branitelje u Domovinskom ratu. Prijedlog zakona uopće ne predviđa ostale vrste postojećih grobalja kao što su vojna groblja koja su regulirana i međunarodnim ugovorima i konvencijama, logorska groblja i stratišta iz vremena Drugog svjetskog rata, te, na primjer, židovska groblja u Hrvatskoj koja su zakonski zaštićena kao memorijalni i posebni oblici zaštićene kulturne baštine odgovarajućim aktima Republike Hrvatske. Predloženi zakon samo regulira jedan poseban oblik groblja što nije niti pravično niti rješava pravna pitanja postojećeg stanja. Poput memorijalnog groblja stradalih hrvatskih branitelja u Domovinskom ratu, tako i ove druge posebne vrste groblja treba izuzeti od redovitih, općih odredbi o upravljanju i korištenju svih ostalih groblja. 10. Predloženi članak 13. Je neustavan. Govori o spomenicima osoba zaslužnih za hrvatski narod, a ne o osobama značajnim za Republiku Hrvatsku, u kojoj su svi građani ravnopravni bez obzira na njihovu nacionalnu ili vjersku pripadnost, te hrvatski narod ne može biti smatran zakonskom kategorijom ignorirajući nacionalne i vjerske grupe i zajednice koje su izrijeком priznate Ustavom RH i drugim zakonima. 11. Isti članak jedino izrijeком navodi potencijalno uvredljive natpise ili ukrase ako su u suprotnosti s vrednotama Domovinskog rata ili oružane agresije na RH 1991-1995. Godine. U RH postoje međutim grobovi i grobna obilježja koja su uvredljiva jer vrijeđaju ili negiraju duge vrednote navedene u Ustavu RH poput antifašizma i otpora nacističkom i ustaškom režimu 1941-1945. godine, te ozbiljno vrijeđaju osjećaje žrtava fašizma te raznih nacionalnih zajednica i pojedinaca. Iste bi trebalo riješiti jednakim pravnim mjerama kao što je predloženo za vrednote Domovinskog rata. To, na primjer, uključuje i ustaške simbole, natpisa poput "Za dom spremni" itd. 12. Prijedlog značajnog skraćivanja rokova za izmjenu prava na korištenje ukopnog mjesta kao i za prenamjenu groblja nije prihvatljiv. U suštini predstavlja prijedlog potpune komercijalizacije djelatnosti od posebnog javnog i društvenog značaja, a kao što je već navedeno je i u suprotnosti s vjerskim običajima i propisima židovstva i islama te time dovodi najmanje ove dvije zajednice i njihove u neravnopravan položaj u odnosu na druge vjerske zajednice i njihove

	pripadnike a što je u izravnoj suprotnosti Ustavu Republike Hrvatske. Prema navedenome, smatramo da je novopredloženi nacrt zakona o grobljima neustavan, ishitren, nestručan, nepotpun, neujednačen i da ne rješava stvarna problematična pitanja o ukopu umrlih i osnivanju, upravljanju i ukidanju groblja. Stoga ga treba povući iz daljnje rasprave i vratiti na ponovnu izradu. Budući da je predmet ovog predloženog zakona složeno i vrlo osjetljivo pitanje od posebnog značaja za sve građane RH i za cjelokupnu društvenu zajednicu, razuman i civiliziran postupak bi podrazumijevao urednu, transparentnu i cjelovitu prethodnu javnu raspravu sa svim zainteresiranim stranama prije nego što se pisanju novog nacrt zakona uopće i pristupi. dr.sc. Ognjen Kraus, dr.med predsjednik Koordinacije židovskih općina u RH i Židovske općine Zagreb	
6	TIHOMIR KLEMENT NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA "Uvesti stalna Povjerenstva na razini županija koja bi, ako je to potrebno, davala mišljenje o prikladnosti spornih spomenika." Ovo povjerenstvo treba stručno definirati tko može biti član povjerenstva i svakako bi povjerenstvo trebalo biti na državnoj razini što se tiče razmatranja uklanjanja grobnih spomenika, Ovo je vrlo klisko područje i sigurno bez čvrstog pravilnika ili zakona postoje mogućnost manipulacija i zlouporaba ovisno o djelu Hrvatske o kojoj se radi.	Primljeno na znanje Zakonom su propisani uvjeti i stručna sprema članova Povjerenstva. Teško je, ako ne i nemoguće, taksativno nabrojiti koji bi sve spomenici vrijedali osjećaje građana te se zato i osnivaju Povjerenstva sastavljena od neovisnih stručnjaka.
7	OGNJEN KRAUS NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, I. UVODNE ODREDBE Nacrt prijedloga Zakona o Grobljima Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine kao predlagatelj uputilo je na javno savjetovanje Nacrt prijedloga Zakona o grobljima . Polazišne osnove za davanje primjedbi na Nacrt prijedloga Zakona o grobljima su (Zakon o komunalnom gospodarstvu u čl. 22. st. 1. definira održavanje groblja i krematorija unutar groblja kao komunalnu djelatnost, a čl. 31. normira kako jedinice lokalne samouprave mogu odlukom predstavničkog tijela trgovačkim društvima i javnim ustanovama povjeriti vršenje javnih ovlasti i djelatnosti u održavanju groblja i krematorija unutar groblja kao i djelatnost usluge ukopa i kremiranje pokojnika. Člankom 60. toč. 8. istog Zakona navedeno je: "Groblja i krematoriji su ograđeni prostori zemljišta na kojem se nalaze grobna mjesta, prostori i zgrade za obavljanje ispraćaja i pokopa umrlih (građevine, mrtvačnica i krematorija, dvorane za izlaganje na odru, prostorije za ispraćaj umrlih sa potrebnom opremom i uređajima), pješačke staze te uređaji, predmeti i oprema na površinama groblja, sve sukladno posebnim propisima o grobljima".): - Židovske općine u Republici Hrvatskoj postupaju u praksi sukladno realnosti mogućeg (mali broj članova židovskih općina, članstvo u starijoj dobi, dio članova osjeća nacionalnu ali ne i vjersku pripadnost, mješoviti brakovi i dr.) u realizaciji vjerskih i nacionalnih običaja, a što važi i za običaje pokopa pripadnika židovske zajednice . U židovskim općinama više ne funkcioniraju društva koja su se bavila pokopom - Hevra Kadiša, pa se briga o grobnim mjestima kao i	Primljeno na znanje Osnovne postavke Zakona o grobljima se novim Zakonom u bitnome ne mijenjaju, u ovome su u najvećoj mogućoj mjeri uzete u obzir posebnosti pojedinih vjerskih zajednica. Groblja predstavljaju komunalnu infrastrukturu. O svim grobljima na njihovom području dužne su brinuti jedinice lokalne samouprave. Prihvaćeno u dijelu da je jedinica lokalne samouprave ili Upravitelj groblja obavezan obavijestiti vjersku zajednicu kojoj je pokojnik pripadao i uzeti u obzir običaje te vjerske zajednice prilikom premještanja groblja ili prilikom premještanja posmrtnih ostataka. Također je propisano da jedinica lokalne samouprave može groblje ili dio groblja namijeniti za ukope točno određenih vjerskih zajednica.

tijelu pokojnika u pravilu povjerava pogrebnim društvima koja funkcioniraju na grobljima na kojim postoji i židovska parcela. Stoga često nije moguće obaviti pogreb u roku 24 sata od smrti čak i kad nema obitelji koja dolazi iz drugih udaljenih destinacija (nekad se čeka i nekoliko dana zbog zauzetosti djelatnika pogrebne firme), tijelo se ritualno ne pere i ne oblači u posebnu odjeću, niti na židovskom dijelu groblja postoji posebna prostorija za obavljanje ispraćaja . Upitan je i način pokopa u slučajevima kremiranja; - Židovske općine u Republici Hrvatskoj predstavljaju nacionalnu manjinu ali i vjersku zajednicu (Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina – čl. 5. „Nacionalna manjina je skupina hrvatskih državljana čiji pripadnici su tradicionalno nastanjeni na teritoriju Republike Hrvatske, a njeni članovi imaju etnička, jezična, kulturna i /ili vjerska obilježja različita od drugih građana i vodi ih želja za očuvanjem tih obilježja. Čl. 16. st. 4.: „Pripadnici nacionalnih manjina mogu slobodno izražavati svoju vjersku pripadnost i očitovati svoju vjeru te u skladu s tim pripadati vjerskoj zajednici“ . Slobodu vjerskih obreda regulira i Zakon o pravnom položaju vjerskih zajednica.) ; - Značajan dio problematike koja se odnosi na pravila o pogrebima prenesen je na lokalnu samoupravu, a što će za židovsku zajednicu značiti traženje prava na sudjelovanje u kreiranju normativnih akata jedinica lokalne samouprave bilo direktno kao vjerska zajednica ili kroz vijeća nacionalnih manjina; - Bitna intencija ovog Zakona je donošenje procedure koja bi omogućila uklanjanje obilježja i grobova i natpisa koji vrijeđaju ustavne vrijednosti kao i tekovine Domovinskog rata, a na čemu je inzistirala jedna od stranaka vladajuće koalicije, pa Zakon treba promatrati i u tom ozračju, što naravno ne znači kako ne treba predlagati i one odredbe za koje se smatra da će poboljšati pravnu regulativu u odnosu na židovsku zajednicu. - Princip na koji bi trebali upirati u Splitu kroz primjedbe na Nacrt prijedloga Zakona o grobljima kao i u kontaktu sa lokalnom samoupravom mogao bi se ukratko opisati kao „jučer, danas i sutra“. Jučer bi značilo osigurati održavanje Židovskog groblja na Marjanu koje više nije u uporabi, danas bi značilo skrb za židovsku parcelu na groblju Lovrinac zajedno sa pravilima i procedurom o načinu pogreba, te sutra što bi značilo planiranje o širenju ili novoj židovskoj parceli (moguće sa prostorom za ispraćaj umrlih osoba) pošto se postojeća parcela za određeni period više neće moći koristiti zbog popunjenosti. Koordinacija židovskih općina u RH

- 8 **IVORA HRUNČEV**
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, I. UVODNE ODREDBE
 KOMUNALAC D.O.O. JURDANI, JURDANI 50/B u cijelosti JE SUGLASNO sa svim komentarima TD USLUGA D.O.O. POREČ odnosno prijedlozima u nastavku: Komentari i prijedlozi na nacrt prijedloga Zakona o grobljima - Članak 3. stavak 7. „Upravitelj groblja će uskratiti ukop ako mu nije dostavljena sprovednica sukladno posebnim propisima“. Budući da se sprovednica ne izdaje za svaki slučaj smrti, Upravitelju groblja potrebno je dostaviti Dozvolu za

Prihvaćen
 Prihvaća se.

ukop umrle osobe koju izdaje Mrtvozornik. Prijedlog novog stavka: „Upravitelj groblja će uskratiti ukop ako mu nije dostavljena dozvola za ukop umrle osobe ili sprovodnica u slučaju prijenosa umrle osobe iz inozemstva u Hrvatsku.“ - Članak 15. stavak 5. točka 3. Predlažemo da se stavak 5. izmijeni na način da korisnik grobnog mjesta podnosi zahtjev za izdavanje suglasnosti za izvođenje radova na grobnom mjestu a ne izvođač radova te također smatramo da je strogo propisana obveza da se uz zahtjev za izdavanje suglasnosti mora prilagati dva nacrtu gradnje i opremanja grobnog mjesta te nacрте gravure s dimenzijama ploče i položajem i dimenzijama teksta. - Članak 18. stavak 4. Referenca na krivi članak, članak 10. nema stavak 8. - Članak 19. Treba precizirati da korisnik groba odnosno sukorisnici uvijek odlučuju o pravu ukopa, i u slučaju kada se radi o članovima obitelji korisnika iz stavka 2. ovog članka, iz razloga jer kapacitet groba ne može uvijek udovoljiti potrebama za ukop svih članova obitelji kojima Zakon daje pravo ukopa. Članak 19. stavak 7. odnosi se na suglasnost svih sukorisnika, pretpostavljamo u pisanom obliku, a što se događa kada se sukorisnici ne mogu usuglasiti (bolest, daleko inozemstvo i sl.)? Kriva referenca u stavku 6., vjerojatno se misli na stavak 5. - Članak 18. Člankom je predviđeno stjecanje prava korištenja grobnog mjesta na temelju rješenja o nasljeđivanju i ugovora o ustupu uz obvezu Javnih bilježnika na dostavu istih Upravitelju groblja. Upravitelj groblja bi podatke iz dostavljenih akata trebao upisati u grobni očevidnik. Smatramo da je pritom poželjno da Upravitelj groblja izdaje novim korisnicima rješenja o dodjeli prava korištenja grobnog mjesta i upisu u grobni očevidnik. U praksi ima slučajeva kada osobe zatraže da im se pravo korištenja grobnog mjesta upiše ne temelju ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju, što se može smatrati valjanom pravnom osnovom iz članka 20. stavka 3. U istom stavku je predviđeno da se o zahtjevu odlučuje rješenjem u upravnom postupku. Stoga smatramo da je potrebno odrediti da se izdaju rješenja i u slučaju promjene prava korištenja uslijed nasljeđivanja i ustupanja. - Članak 24. stavak 1. U članku 24. stavku 1. predlažemo da se u Grobnim očevidnicima uz podatak o korisnicima upisuje i osnova stjecanja prava korištenja. Što se podrazumijeva pod „uzrok smrti“: općenito bolest, zarazna bolest, nesretni slučaj, nasilna smrt... ili treba upisivati medicinsku dijagnozu? - Članak 21. stavak 6. U članku 21. stavku 6. predviđeno je da se pravo korištenja grobnog mjesta stječe kumulativnim ispunjenjem dva uvjeta, da je rješenje postalo pravomoćno i da je uplaćena naknada za dodjelu grobnog mjesta. U našem slučaju osoba kojoj se dodjeljuje grob radi ukopa može odabrati plaćanje u ratama do najviše 24 mjesečne rate. Sada izdajemo račun s uplatnicama (1 rata ili do 24 rate), a tek nakon konačne uplate izdajemo rješenje o stjecanju prava korištenja grobnog mjesta. Htjeli bi zadržati navedenu praksu. - Članak 23. U članku 23. stavku 1. izuzeti obvezu objave u javnom glasilu, na oglasnim pločama i na mrežnim stranicama ako je poznata adresa korisnika. U članku 23. stavku 2. „ako Korisnik grobnog mjesta ne postupi prema

obavijesti iz stavka 1. , grobno mjesto se smatra grobnim mjestom bez korisnika i može se ponovo dodijeliti na korištenje, o čemu Upravitelj groblja donosi rješenje“ nejasno je kakvo rješenje donosi Upravitelj groblja ako je korisnik nepoznat. U praksi se susrećemo s najviše problema oko naplate godišnje grobne naknade u situaciji kada nam nije poznat nasljednik Korisnika. Iako je Odlukom o grobljima određeno da su nasljednici obvezni dostaviti pravomoćno rješenje o nasljeđivanju, mnogi to ne učine pravovremeno ili se postupak nasljeđivanja oduži na više godina. U tom slučaju ostajemo bez osobe kojoj bi fakturirali godišnju grobnu naknadu. Predlažemo da se u zakonu odredi da je u razdoblju od smrti korisnika do dostave pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju, godišnju grobnu naknadu dužna plaćati osoba koje se je skrbila o ukopu umrlog Korisnika i podmirila trošak ukopa. - Članak 27. stavak 3. U članku 27. stavku 3. nije jasno što se smatra pod „uskладити регистар умрлих особа с Матиком умрлих.“ - Članak 37. U članku 37. stavku 1. određeno je da je Izvršenik rješenja (kojim se nalaže uskladiti izgled grobnog mjesta ili spomen obilježja) Korisnik grobnog mjesta ili spomen obilježja unutar groblja, odnosno Upravitelj groblja ako je Korisnik nepoznat... U stavku 2. istog članka određeno je da ako izvršenik ne postupi po rješenju da se rješenje izvršava putem treće osobe na odgovornost i trošak izvršenika. Budući da je određeno da je Upravitelj groblja ujedno i izvršenik ako je Korisnik nepoznat, smatramo da Upravitelj ne bi trebao snositi odgovornost i trošak za usklađivanje izgleda grobnog mjesta nego da se trošak namiruje iz proračuna jedinice lokalne samouprave. U prijelaznim i završnim odredbama određeno je da je jedinica lokalne samouprave dužna donijeti Odluku o grobljima u roku od godine dana od dana stupanja na snagu Zakona, dok su Upraviteljima groblja određeni kraći rokovi za usklađenje što bi moglo dovesti do raznih razilaženja u postupanju te bi se Upravitelji groblja ponovno morali uskladiti s naknadno donesenom Odlukom iz članka 9. stavka 10. Zakona.

9 OPĆINA VRPOLJE
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA,
Članak 1.

Predlažemo da se u članku 1. doda stavak 5. koji glasi: " Ukoliko su dvije ili više jedinica lokalne samouprave sudjelovale u izgradnji, ulaganju i koriste zajedničko groblje, omogućava im se suvlasništvo ili zajedničko vlasništvo nad grobljem".

Primljeno na znanje

Predviđeno je da JLS može odlukom dozvoliti da se dio groblja ustupi drugoj jedinici lokalne samouprave ili da sklopi ugovor o zajedničkom korištenju groblja s drugom jedinicom lokalne samouprave

10	OPĆINA VRPOLJE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 1. Članak 1. Nacrta prijedloga Zakona o grobljima U bivšem sustavu dok su postojale mjesne zajednice, Mjesna zajednica Vrpolje i Mjesna zajednica Strizivojna su zajednički ulagale u izgradnju groblja i zajednički su upravljale i koristile groblje "Kraljevo" te su i suvlasnice groblja bile Mjesna zajednica Vrpolje i Mjesna zajednica Strizivojna što je bilo i vidljivo u zemljišnim knjigama. Zakonom o područjima županija, gradova i općina iz 1992. godine osnovane, odnosno formirane su Općina Vrpolje u Brodsko-posavskoj županiji i Općina Strizivojna u Osječko-baranjskoj županiji. Zakonom o grobljima iz 1998. godine ("Narodne novine" broj 19/98) Općina Vrpolje je izgubila suvlasništvo/vlasništvo nad zajedničkim grobljem "Kraljevo" iz razloga što je člankom 2. istog Zakona propisano sljedeće: "Groblja su komunalni objekti u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: jedinice lokalne samouprave) na čijem području se nalaze." Budući da bi se ovim novim prijedlogom Zakona o grobljima moglo ispraviti dugogodišnje uskraćeno suvlasništvo nad grobljima jer takvih slučajeva ima i više, npr. Općina Velika Kopanica i Općina Oprisavci u Brodsko-posavskoj županiji. Stoga molimo da se razmotri primjedba Općine Vrpolje na predloženi članak 1. Nacrta prijedloga Zakona o grobljima kojima predlažemo mogućnost suvlasništva, odnosno zajedničkog vlasništva nad grobljem više jedinica lokalne samouprave.	Primljeno na znanje Predviđeno je da JLS može odlukom dozvoliti da se dio groblja ustupi drugoj jedinici lokalne samouprave ili da sklopi ugovor o zajedničkom korištenju groblja s drugom jedinicom lokalne samouprave
11	ŽELJKO LUKAČEVIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 1. (4) Groblja su komunalni objekti u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: jedinice lokalne samouprave) na čijem području se nalaze, a također mogu biti i u vlasništvu dvije ili više jedinica lokalne samouprave zbog povijesnih, geografskih ili drugih razloga.	Primljeno na znanje Predviđeno je da JLS može odlukom dozvoliti da se dio groblja ustupi drugoj jedinici lokalne samouprave ili da sklopi ugovor o zajedničkom korištenju groblja s drugom jedinicom lokalne samouprave
12	MATEJ MALEŠ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 1. U slučaju kada dvije jedinice lokalne samouprave godinama zajednički ulažu u groblje, te se to groblje nalazi na području jedne lokalne samouprave, a sada druga lokalna samouprava gubi pravo na zajedničko upravljanje tim grobljem, važno je osigurati zakonodavne odredbe koje će omogućiti pravedno rješenje. • Pravo na zajedničko upravljanje: Preporučuje se uvođenje odredbe koja će omogućiti dugoročne ugovore o zajedničkom upravljanju, u kojima će se jasno definirati prava i obveze obje strane, uključujući ulaganje, održavanje i korištenje groblja. • Mediacija u slučaju nesuglasica: Ako jedna od lokalnih samouprava odbija suradnju, zakon bi trebao predvidjeti mehanizme kojima će to biti zakonski regulirano.	Primljeno na znanje Predviđeno je da JLS može odlukom dozvoliti da se dio groblja ustupi drugoj jedinici lokalne samouprave ili da sklopi ugovor o zajedničkom korištenju groblja s drugom jedinicom lokalne samouprave

13	TOMISLAV ŠIMUNDIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 1. Opet se ništa ne mijenja, ako se groblje neke JLS nalazi na području (kroz čudne povijesne događaje) druge JLS čije je vlasništvo? Treba brisati to "na čijem se području nalazi i pisati jedne ili više JLS"	Primljeno na znanje Predviđeno je da JLS može odlukom dozvoliti da se dio groblja ustupi drugoj jedinici lokalne samouprave ili da sklopi ugovor o zajedničkom korištenju groblja s drugom jedinicom lokalne samouprave
14	PUČKI PRAVOBRANITELJ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 2. Potrebno je uskladiti formulacije koje se koriste u Zakonu. Naime, u vezi neprihvatljivog sadržaja grobnih mjesta i spomen-obilježja kroz cijeli Zakon se mjestimično koristi izraz „oprema i uređaji grobnog mjesta i spomen obilježja“, a mjestimično „simboli i natpisi“. S tim u vezi navodimo da je nejasna formulacija „izvedbom opreme i uređaja grobnog mjesta i spomen obilježja“. Naime, u čl. 2. (pojmovniku) navedeno je da je „oprema grobnog mjesta nadgrobna ploča, nadgrobni spomenik i znaci, ograda i slično“, iz čega iz čega proizlazi da se to ne odnosi i na spomen obilježje. S tim u svezi predlažemo definicijom „opreme“ u čl. 2. t. 14. obuhvatiti i spomen obilježje, kao i da se u istoj definiciji riječ „znaci“ zamijeni riječima „simboli i natpisi“. Naime, „simboli i natpisi“ su precizniji i jasniji izrazi od „znaci“ te su upravo oni sporni ili neprimjereni ili bi to mogli (i) u budućnosti biti. Dodatno, „uređaji“ nisu obuhvaćeni pojmovnikom niti je jasno što bi oni bili te je u pojmovniku potrebno definirati što se pod njima podrazumijeva.	Prihvaćen Prihvaća se.
15	UDRUGA GRADOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 2. Predlaže se u članku 2. stavku 1. podstavku 12. iza riječi „umrle osobe“ dodati riječi „kao i odgovarajuće prostorije ili komore za smještaj pokojnika s adekvatnim uređajima do ukopa“ tako da glasi: „12. mrtvačnica je građevina koja se nalazi neposredno uz oproštajni prostor ili izvan ograde groblja, a može sadržavati jednu ili više prostorija za ispraćaj umrle osobe, kao i odgovarajuće prostorije ili komore za smještaj pokojnika s adekvatnim rashladnim uređajem do ukopa.“ Predlaže se izmjena stavka 1. podstavka 17. tako da glasi: „17. produbljenje groba je poseban postupak preslaganja posmrtnih ostataka unutar groba kako bi se oslobodilo novo ukopno mjesto“. Predlaže se u stavku 1. dodati podstavak 19. koji glasi: „19. Ministarstvo – ministarstvo nadležno za komunalne poslove.“	Prihvaćen Prihvaća se.

16	HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 2. Grupacija održavanja groblja i pogrebničke djelatnosti HGK predlaže u članku 2. stavku 1. podstavku 12. iza riječi „umrle osobe“ dodati riječi „kao i odgovarajuće prostorije ili komore za smještaj pokojnika s adekvatnim uređajima do ukopa“ tako da glasi: „12. mrtvačnica je građevina koja se nalazi neposredno uz oproštajni prostor ili izvan ograde groblja, a može sadržavati jednu ili više prostorija za ispraćaj umrle osobe, kao i odgovarajuće prostorije ili komore za smještaj pokojnika s adekvatnim rashladnim uređajem do ukopa.“ Prijedlog se obrazlaže potrebom dodatnog definiranja sadržaja mrtvačnice. Predlaže se izmjena stavka 1. podstavka 17. tako da glasi: „17. produbljenje groba je poseban postupak preslaganja posmrtnih ostataka unutar groba kako bi se oslobodilo novo ukopno mjesto“. Obrazloženje: prijedlog članovi Grupacije smatraju nejasnim te predlažu izmjenu sukladno u praksi općeprihvaćenom shvaćanju termina produbljenja groba. Predlaže se u stavku 1. dodati podstavak 19. koji glasi: „19. Ministarstvo – ministarstvo nadležno za komunalne poslove.“ Obrazloženje: kroz zakonski tekst spominje se ministarstvo pri čemu nije definirano o kojem se ministarstvu radi.	Prihvaćen Prihvaća se.
----	---	---

17	UDRUGA POGREBNIKA HRVATSKE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 2. Točka 10. - Krematorij (unutar groblja) kojim upravlja komunalno gradska tvrtka odn. jls ne može biti komunalni infrastrukturni objekat u odnosu na krematorij izvan groblja, jer cijenu kremacije odlučuje jls, a samo tekuće održavanje i generalno servisiranje sa amortizacijom postrojenja bi se plaćalo iz komunalnih sredstava i opteretilo proračun jls, a dok bi sve te stavke sa amortizacijom pogrebnik morao platiti kroz ekonomsku opravdanost poslovanja, a što ga dovodi u nepovoljan financijski položaj ili ti nastavno rečeno u stečaj. NA PITANJE "Kakva je djelatnost kremiranje pokojnika – komunalna ili uslužna gospodarska? ODGOVOR STRUKE: Kremiranje umrlih ljudi se smatra uslužnom gospodarskom djelatnošću. To je usluga koja se pruža u okviru pogrebničke djelatnosti, koja obuhvaća različite aspekte vezane uz pogrebe i upravljanje posmrtnim ostacima. Dok u nekim slučajevima može biti regulirana od strane komunalnih vlasti, osnovna svrha kremiranja je pružanje usluge obiteljima preminulih, što ga čini uslužnom djelatnošću. U nekim zemljama, krematoriji mogu biti u vlasništvu javnih ili privatnih subjekata, ali su u svakom slučaju orijentirani prema pružanju specifičnih usluga klijentima. Točka 15. Ne vidimo smisao i opravdanost ove točke Zakona da jls stavlja u prostorni plan - odobrava ili zabranjuje - izgradnju pogrebnog centra kao komunalni objekat, jer je isti propisan u Zakonu o pogrebničkoj strukovnoj djelatnosti. Ovakvim Zakonom opet ograničavate gospodarstvenike - pogrebne da obavljaju registriranu strukovnu, humanu i pijetetnu djelatnost: POGREBNI CENTAR, poznat kao Funeral Home ili Bestattungsinstitut, je ustanova koja je u vlasništvu pogrebnika – gospodarstvenika, a koja pruža usluge vezane uz organizaciju pogreba i druge aspekte upravljanja postupcima nakon smrti. Ove usluge mogu uključivati: 1. Priprema tijela: To obuhvaća smještaj preminule osobe u rashladne komore, thanatopraxu, oblačenje i eventualno balzamiranje tijela preminule osobe, kao i kremiranje preminule osobe. 2. Organizacija pogreba: Pogrebni centri pomažu u planiranju ceremonije, uključujući izbor mjesta, vrijeme i vrstu obreda. 3. Savjetovanje i podrška: Oni nude emocionalnu podršku i savjetovanje obiteljima koje su izgubile voljenu osobu, pomažući im da se nose s tugom i organiziraju sve potrebne radnje pogreba. 4. Administrativne usluge: Pogrebni centri obavljaju administrativne zadatke, kao što su ispunjavanje potrebnih dokumenata i prijava smrti. 5. Prodaja pogrebnih proizvoda: Ovi centri prodaju pogrebne potrepštine i proizvode, uključujući lijesove, nadgrobne vjerske znakove, urne i druge predmete vezane uz pogreb. Pogrebni centri mogu imati različite usluge i specijalizacije, a njihov cilj je olakšati proces za obitelji u teškim trenucima.	Primljeno na znanje Zakonom o grobljima je uređeno groblje kao komunalna infrastruktura. Posebne usluge koje pogrebnici nude nisu predmet ovoga Zakona. Nije zabranjena izgradnja dvorane za ispraćaje ili karmine ili privatnog centra, ali takve dvorane i centri ne predstavljaju groblje niti komunalnu infrastrukturu.
----	---	--

18	TOMISLAV GRUJA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 2. U Članku 2. st.1. dodaje se točka 19. i 20. tako da iste glase: 19. naknada za dodjelu grobnog mjesta - plaća se jednokratno prilikom dodjele grobnog mjesta na korištenje (čl. 21. st.1.), 20. godišnja grobna naknada - plaća se godišnje u jednom ili više obroka kako to odluči JLS, a služi za održavanje i upravljanje grobljem.	Prihvaćen Prihvaća se.
19	POKOP D.O.O. ZA TRGOVINU I USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 2. Smatram da nije dobro ograničiti sve kako ste naveli u točki: 15. prateće građevine se grade unutar groblja, odnosno izvan toga prostora ako je to planirano prostornim planom jedinice lokalne samouprave. U smislu ovoga Zakona pratećim građevinama smatraju se krematorij, mrtvačnica, dvorana za izlaganje na odru, prostorije za ispraćaj umrlih osoba i slično. Nema potrebe da prostornim planom jedinice lokalne samouprave izvan groblja ograničavaju gradnju ili prostor za mrtvačnicu, dvoranu za izlaganje na odru, prostoriju za ispraćaj umrlih osoba i slično, bolnice i pogrebnići imaju svoje prostorije koje koriste svakodnevno za smještaj umrlih osoba u mrtvačnicu, dvoranu za izlaganje, prostoriju za ispraćaj. Vašim prijedlogom ograničavate i smanjujete postojeće kapacitete na tržištu i pogodujete samo komunalnim tvrtkama koje upravljaju grobljima, ovom promjenom stvorit će te gubitke privatnom sektoru i povećati troškove krajnjim korisnicima, kupcima, ne vidim razlog da se sve to ograniči umjesto da težimo da ima dovoljno mrtvačnica, dvorana i prostora za ispraćaj umrlih osoba. Kada je pojačana smrtnost mnoga groblja ne dozvoljavaju dovoz umrlih osoba par dana prije u njihove prostore jer nemaju dovoljnih kapaciteta za smještaj umrlih osoba, a sa druge strane također bolnice traže da se umrle osobe odmah odvoze iz njihovih mrtvačnica na odredišta, tu je jedino privatni sektor na raspolaganju koji preuzima umrle osobe i smješta u svoje prostorije do dana kada se isti mogu predati na groblju.	Primljeno na znanje Zakonom o grobljima je uređeno groblje kao komunalna infrastruktura. Posebne usluge koje pogrebnići nude nisu predmet ovoga Zakona. Nije zabranjena izgradnja dvorane za ispraćaje ili karmine ili privatnog centra, ali takve dvorane i centri ne predstavljaju groblje niti komunalnu infrastrukturu.
20	FRANJO GOLUBIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 3. Predlažem da se postojeći tekst u članku 3. stavku 6. briše i zamijeni sa sljedećim tekstom: "Postupanje sa kremiranim posmrtnim ostacima umrle osobe je slobodno, na način kako je umrla osoba odredila za svog života ili kako su odredili članovi uže obitelji pokojnika ili druge osobe koje su organizirali kreiranje umrle osobe." Obrazloženje: Sukladno postojećih praksi urna sa pepelom umrle osobe, koja nije zaraznih materijal, može se rasti u prirodi, kod kuće, ili se pepeo u urni može čuvati na nekom svetom mjestu, kod pogrebnika ili kod kuće. Pošto isto prema stajalištu SUDA EU spada u pružanje gospodarskih usluga i nije usluga od općeg javnog interesa predlažem da raspolaganje pepelom umrle osobe ne regulira.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se Zakonom je ova materija regulirana jer je praksa pokazala da vlada nered, da se urne bacaju u more pa ih npr. vade ribari s mrežama i slično.

21	FRANJO GOLUBIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 3. Predlažem da se u članku 3. stavku 5. iza riječi "grobља" briše postojeći i nastavno doda slijedeći tekst: "ako je tako odredila za života, a iza sebe nema članova uže obitelji, uz prethodno ishođenu liječničku potvrdu da osoba nije umrla od zarazne bolesti, nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave za komunalne poslove dužno je izdati suglasnost za ukop umrle osobe izvan groblja, na privatnom zemljištu i lokaciji koju je umrla osoba odredila za svog života." Obrazloženje: Pošto osobe koje nemaju nasljednika dolaze u situaciju da nakon proteka zakonskog roka gube svoje grobno mjesto i isto se može dodijeliti drugom korisniku, za razliku od grobova hrvatskih branitelja, koji se ne smiju dodijeliti drugom korisniku i koje održava JLS, smatram da osobama bez nasljednika treba omogućiti ukop izvan groblja kako ne bi došli u situaciju da se njihovo grobno mjesto prekopa i dodijeli drugom korisniku.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se Zakonom je dana mogućnost pokopa izvan groblja, ali to ovisi o odluci nadležnog tijela JLS-a.
22	FRANJO GOLUBIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 3. Predlažem da se u članku 3. stavku 3. na kraju rečenice briše točka i nastavno doda sljedeći tekst: "u trenutku smrti ili na čijem je području imala prebivalište u većini vremena svoga životnog vijeka." Obrazloženje: Ovu promjenu predlažem radi starijih osoba koje su prisiljene pod kraj svojega života napustiti svoje prebivalište radi odlaska u dom za starije u drugoj JLS, i promijeniti prebivalište, međutim prilikom ukopa obično plaćaju veće grobne naknade radi privremenog boravka u domu.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se Predložena odredba ne bi ispunila svrhu.
23	UDRUGA GRADOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 3. U stavku 7. predlaže se dopuna na način da se iza riječi „Upravitelj groblja će uskratiti“ dodaju riječi „preuzimanje tijela i“ tako da glasi: „(7) Upravitelj groblja će uskratiti preuzimanje tijela i ukop ako mu nije dostavljena sprovednica sukladno posebnim propisima.“	Prihvaćen Prihvaća se.
24	KOMUNALAC DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 3. u stavku 7. ovog članka dodati uz sprovednicu i dozvolu ukopa.	Prihvaćen Prihvaća se.
25	KOMUNALAC DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 3. Stavak 6. ovog članka predlažem da se u tekstu dodaju riječi "na točno označenim mjestima na groblju i/ili izvan groblja".	Prihvaćen Prihvaća se.

26	HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 3. Grupacija održavanja groblja i pogrebničke djelatnosti HGK u stavku 7. predlaže dopunu na način da se iza riječi „Upravitelj groblja će uskratiti“ dodaju riječi „preuzimanje tijela i“ tako da glasi: „(7) Upravitelj groblja će uskratiti preuzimanje tijela i ukop ako mu nije dostavljena sprovodnica sukladno posebnim propisima.“ Obrazloženje: Dopunom se Upravitelj štiti kako se ne bi našao u situaciji da preuzima tijelo koje neće ukopati jer nije dostavljena sprovodnica. Upravitelj ne bi trebao niti preuzeti tijelo, ukoliko nije dostavljena sprovodnica.	Prihvaćen Prihvaća se.
27	UDRUGA POGREBNIKA HRVATSKE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 3. St. (7) Koji su to posebni propisi za ukop ili kremiranje, a da treba "Sprovodnica" da bi se preminula osoba ukopala ili kremirala? SPROVODNICA nije vjerodostojan dokument za ukop umrle osobe i Upravitelj groblja to ne može tražiti od pogrebnika. DOZVOLA ZA UKOP je dokument koji pogrebnik dobija uz umrlu osobu kod preuzimanja, a predaje na groblju ili krematoriju sa umrlom osobom. Nakon kremacije se dobija POTVRDA O KREMACIJI koja mijenja DOZVOLU ZA UKOP i urna može biti položena u grobno mjesto na groblju i upisani podaci u očevidnik.	Prihvaćen Prihvaća se.
28	LEĆ DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 3. Brisati stavak 6. Obrazloženje: u stavku 1. je utvrđeno da se umrlom osobom smatra i pepeo pokojnika, u stavku 2. je utvrđeno da se umrle osobe ukapaju u grobno mjesto. Jasno je naznačeno da se umrla osoba, u ovom slučaju i pepeo, ukapa u grobno mjesto. Smatramo da prosipanje pepela nikako ne može biti ukop. Također, članak 24. stavak 2. propisuje da je upravitelj groblja na kojem se obavlja kremiranje dužan voditi evidenciju o posipanju pepela na groblju i izvan groblja. Neprovedivo je da upravitelj groblja koji obavlja kremaciju vodi očevidnik o posipanju pepela izvan groblja obzirom da se isto ne može kontrolirati.	Prihvaćen Prihvaća se.

29	OGNJEN KRAUS NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 3. Čl. 3. st. 2. „Umrlo osobu se ukopa na grobno mjesto koje joj je za života bilo dodijeljeno na način da je bila Korisnik grobnog mjesta ili u grobno mjesto u koje je imala pravo ukopa“, Nejasno je radi li se o grobnom mjestu na koje je imala pravo ukopa prije odnosno u vrijeme smrti ili joj je to pravo posmrtno određeno. Židovska parcela na Lovrincu nema određena grobna mjesta unaprijed, osim kad se ne koristi grobno mjesto člana obitelji koje već postoji, pa se grobno mjesto određuje nakon smrti pojedinca u dogovoru sa pogrebnom firmom Lovrinac i uz suglasnost Židovske općine Split, a što znači da bi trebalo dodati otprilike formulaciju sa slijedećim sadržajem“da je bila korisnik grobnog mjesta ili u grobno mjesto u koje je imala pravo ukopa ili u grobno mjesto koje je određeno nakon smrti umrle osobe prema odluci trgovačkog društva koje brine za održavanje groblja, a kada se radi o parcelama na kojima se pokapaju članovi nacionalnih manjina i manjinskih vjerskih zajednica onda i uz suglasnost tih zajednica.“ U svakom slučaju odredba je nejasna i bilo bi je korisno preciznije definirati. Čl. 3. st. 4. Regulira se kao izniman ukop umrle osobe na groblju izvan područja jedinice lokalne samouprave u kojoj je imala prebivalište. Nekoliko pripadnika židovske zajednice živi u mjestima u Dalmaciji koje nemaju židovsko groblje, a za vrijeme rata u BiH bilo je i židovskih izbjeglica koje su boravile i umrle u Makarskoj . Jedina je u Dalmaciji aktivna Židovska parcela na groblju Lovrinac u Splitu, tako da svi članovi židovske zajednice koji se planiraju odnosno žele pokopati na židovskom groblju iz Dalmacije gravitiraju Splitu. Dakle iznimnost iz st. 4. čl. 3. Nacrta obuhvaća ovakve slučajeve ako je osoba to odredila za života ili ako tako odredi njena obitelj odnosno osobe koje su se za života bile dužne skrbiti o njoj. Jedino što bi za parcele nacionalnih manjina ili vjerskih zajednica trebalo dodati i suglasnost nadležnih tijela tih zajednica odnosno nacionalnih manjina, a kako bi se izbjegla mogućnost da se na takvu parcelu ukopa osoba koja vrijeda osjeća je određene nacionalne manjine ili vjerske zajednice . Čl. 3. st. 6. Ova odredba dopušta mogućnost posipanja kremiranih ostataka po groblju sukladno općem aktu predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave. Kako se u judaizmu kremiranje smatra neprihvatljivim (osim kod reformiranih židovskih zajednica) trebalo bi na razini KŽO odlučiti je li takav običaj prihvatljiv , pa ukoliko je u suprotnosti sa vjerskim običajima nadopuniti ovu odredbu Nacrta na način da se prosipanje pepela umrlih kremiranih osoba ne može obavljati na židovskim parcelama ili obvezati JLS da pri izradi općeg akta konzultiraju židovsku zajednicu odnosno druge vjerske zajednice za područja njihovih groblja. Koordinacija židovskih općina u RH	Primljeno na znanje Dorađeno na način da takve odluke može donijeti JLS. Drugačije uređenje bi predstavljalo neustavno zadiranje središnje državne vlasti u djelokrug JLS-a.
----	--	---

30	POKOP D.O.O. ZA TRGOVINU I USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 3. (7) Upravitelj groblja će uskratiti ukop ako mu nije dostavljena sprovodnica sukladno posebnim propisima. Koliko znam "sprovodnica je posmrtni putni list" koji služi samo kao odobrenje za prijevoz umrle osobe ili posmrtnih ostataka umrle osobe prijevozniku (pogrebniku) koji vrši prijevoz, po meni sprovodnica nije dokument na temelju kojega bi upravitelj groblja mogao uskratiti ukop. Propisano je čemu služi sprovodnica i kada se ona izdaje na temelju članka 65. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (»Narodne novine«, broj 79/07, 113/08, 43/09 i 130/17), donesen je PRAVILNIK O UVJETIMA I NAČINU OBAVLJANJA OPREMANJA, PRIJENOSA, PRIJEVOZA, KREMIRANJA, POGREBA I ISKOPAVANJA UMRLIH OSOBA TE O UVJETIMA GLEDE PROSTORA I OPREME PRAVNIH I FIZIČKIH OSOBA ZA OBAVLJANJE OPREMANJA, PRIJENOSA, PRIJEVOZA, KREMIRANJA, POGREBA I ISKOPAVANJA UMRLIH OSOBA. Smatram da jedino upravitelj groblja može uskratiti ukop u koliko ne dobije "Dozvolu za ukop" (dozvola za ukop jest potvrda koju ispunjava i potpisuje mrtvozornik/doktor medicine) to je dokument na temelju kojega se vrši ukop ili "Potvrdu o kremiranju" (prijenos urne s pepelom umrle osobe obavlja se bez sprovodnice, ali je potrebno predložiti potvrdu krematorija o kremiranju) taj dokument služi za ukop pepela ili prosipavanje pepela.	Prihvaćen Prihvaća se, odredba je dorađena.
31	MARIO KOLAREVIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 3. stavak 7, Sprovodnica je dokument koji je pogrebniku potrebna samo radi prijevoza pokojnika izvan granica RH. Točnije definirati, dodati.....ako mu nije dostavljena sprovodnica za prijevoz pokojnika izvan granica RH.	Prihvaćen Prihvaća se, odredba je dorađena.

32	VJEKO DIZDAR NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 3. Pojam "umrla osoba" ne može biti definiran na ovakav način. Pojam umrle osobe je u prijedlogu zakona dvoznačan, a ne može se kao takav koristiti. Naime, ako bi se u nekim člancima u zakonu pojam umrle osobe zamijenio onim što je pod tim pojmom u prijedlogu zakona definirano (a što bi trebalo biti istoznačno), dobile bi se sasvim neodgovarajuće tvrdnje. Na primjer čl.14. st.5.: 5) Obavijest iz stavka 3. ovoga članka ne daje se ni najbližim srođnicima ako je takav pisani zahtjev, za života, Upravitelju groblja dostavila "umrla osoba". 5) Obavijest iz stavka 3. ovoga članka ne daje se ni najbližim srođnicima ako je takav pisani zahtjev, za života, Upravitelju groblja dostavilo "tijelo pokojnika te posmrtni ostatci, uključujući pepeo pokojnika". Umrla osoba je ljudsko biće koje se rodilo, živjelo i umrlo, te taj pojam ne treba posebno definirati ovim zakonom. To je valjda nešto što je svima jasno. Predlaže se sljedeće: Izbaciti definiciju umrle osobe. Treba uvesti definiciju posmrtnih ostataka – to su tijelo ili dijelovi tijela umrle osobe i pepeo nastao kremiranjem tijela ili dijelova tijela umrle osobe (jer i tijelo je posmrtni ostatak, a ne samo pepeo kada se tijelo kremira! Kako to da je tijelo nije svrstano pod pojam posmrtni ostatak, a nakon kremacije jeste?). Za sve radnje koje se odnose na fizičke radnje koje se izvode sa posmrtnim ostacima pokojnika potrebno je koristiti pojam "posmrtni ostaci umrle osobe", "tijelo umrle osobe", (ili pokojnika ili preminulog, što su sinonimi za umrlu osobu). Ovim će se izbjeći zbrka koje na prvi pogled u prijedlogu zakona nije uočljiva.	Primljeno na znanje Odredbe su dorađene.
33	FRANJO GOLUBIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 4. Predlažem da se u članku 4. stavku 4. na kraju rečenice umjesto točke stavi zarez i nastavno doda sljedeći tekst: "ili se urne mogu čuvati na drugom svetom mjestu, kod pogrebnika ili kod kuće, kod osoba koje su organizirali kreiranje umrle osobe." Obrazloženje: Prema stajalištu Katoličke crkve urne se mogu čuvati na bilo kojem svetom mjestu, dakle i u crkvama, a ne samo na grobljima. Isto tako prema Zakonu o potrebnim poslovima urne se mogu povjeriti i na čuvanje pogrebnika, a prema želji pokojnika ili obitelji smatram da ne bi smjelo biti zapreke da se čuvaju i kod kuće.	Primljeno na znanje Prima se na znanje, dorađena odredba članka 4.

34	UDRUGA POGREBNIKA HRVATSKE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 4. St.(4). Zakon o pogrebničkoj djelatnosti je propisao mogućnosti, u dogovoru sa obitelji, da se urna čuva i u prostoru pogrebnika. Ovim predloženim stavkom Zakona se to onemogućava na štetu obitelji i rad pogrebničke struke - pogrebnika, a svjetska praksa propisuje: Pepel kremirane osobe može se prosipati na različitim mjestima, ovisno o željama preminule osobe ili njihovih bližnjih. Evo nekoliko mogućih mjesta: 1. **Priroda**: Mnogi ljudi biraju da prosipaju pepeo na omiljenim mjestima u prirodi, poput planina, rijeka, mora ili šuma. 2. **Obiteljski grob**: Neki odlučuju da pepel polože ili prosipaju na obiteljskom grobu ili u blizini. 3. **Posebna mjesta**: To mogu biti mjesta koja su im bila važna tijekom života, kao što su omiljeni parkovi, plaže ili drugi simbolični prostori. 4. **Crkve ili hramovi**: U nekim religijskim tradicijama, pepel se može prosipati na posvećenim mjestima. 5. **Vlastiti dom**: Neki biraju da pepel zadrže ili ga prosipaju u svom domu, u vrtu ili na mjestima koja su bila važna za preminulu osobu. Preporuča se razgovarati s članovima obitelji i poštovati želje preminule osobe, ako su poznate.	Primljeno na znanje Prima se na znanje, dorađena odredba članka 4., ali se pepeo može prosipati samo na za to predviđenim mjestima.
35	DENIS BUVINIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 4. Na stavak 1. Tko propisuje uvjete koji se trebaju ostvariti za spuštanje u produbljenje groba? Na stavak 2. Tko propisuje uvjete koji se trebaju ostvariti za sabiranje i zbrinjavanje posmrtnih ostataka? Prema mojim iskustvima, u pojedinim slučajevima, ni nakon 32 godine od ukopa, nije moguće izvršiti premještanje posmrtnih ostataka na dostojanstven način. Naime, proces raspadanja nije dovršen u smislu da se kosti pokojnika ne mogu pojedinačno sakupiti i premjestiti.	Primljeno na znanje Prima se na znanje, Zakonom je propisan dodatan uvjet ostvarenja uvjeta za sabiranje i prelaganje kostiju.
36	FRANJO GOLUBIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 7. Predlažem da se stavak 3. nadopuni na način da se doda odredba da će Ministar Pravilnikom propisati i minimalne dimenzije grobnih mjesta i tehničke uvjete izgradnje spomen obilježja i opločenja groba kako bi se spriječilo učestalo slijeganje grobnih mjesta nakon ukopa pokojnika. Do toga dolazi prvenstveno zbog toga što se određuje premala dužina grobnog mjesta te prilikom ukopa dolazi do iskopa ispod temelja groba i sljeganja zemlje. Dužina grobnog mjesta bi trebala biti minimalno 2,80 metara da se isto izbjegne.	Primljeno na znanje Prima se na znanje, Vodit će se računa o primjedbi prilikom izrade Pravilnika.

37	OGNJEN KRAUS NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 7. Čl. 7. JLS dužno je svojom odlukom utvrditi potrebu izgradnje groblja (odluka treba obuhvatiti površinu groblja, komunalnu i svu drugu infrastrukturu groblja i dr.). Obzirom na specifičnosti pojedinih nacionalnih manjina i vjerskih zajednica bilo bi korisno u čl. 5. Zakona o grobljima normirati obvezu JLS konzultiranja nacionalnih manjina i vjerskih zajednica kod planiranja parcela u okviru groblja koje bi služile tim manjinama i zajednicama. Bilo bi korisno da takve konzultacije obavi i Ministar nadležno za komunalne poslove prije donošenja Pravilnika iz čl. 7. st. 3. Koordinacija židovskih općina u RH	Nije prihvaćen Ne prihvaća se Groblja i planiranje groblja su komunalni poslovi, i kao takvi su u isključivoj nadležnosti JLS-a te ministar nema takve ovlasti.
38	OGNJEN KRAUS NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 8. Čl. 8. Kako se program uređenja groblja utvrđuje za razdoblje od najmanje 30 godina, te se prema tom programu radi i prostorni plan proširenja, izgradnje i rekonstrukcije groblja bilo bi korisno na te okolnosti konzultirati za židovske parcela Židovsku zajednicu u odnosu na specifične pogrebne potrebe i običaje . (Kao što je u čl. 9. st. 8. Nacrta navedeno da će se prilikom premještanja groblja uzeti u obzir običaje i praksu vjerske zajednice čiji su pripadnici ukopani na groblju.) Koordinacija židovskih općina u RH	Nije prihvaćen Ne prihvaća se Groblja i planiranje groblja su komunalni poslovi, i kao takvi su u isključivoj nadležnosti JLS-a te ministar nema takve ovlasti.
39	FRANJO GOLUBIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 9. Predlažem da se u članku 9. stavku 10., podstavku 7. Izmjeni tekst tako da isti glasi: "Veličinu i dimenzije grobnog mjesta i spomen obilježja". Naime, smatram da korisnici grobnog mjesta trebaju sami odlučiti o matetijalu i načinu uređenja grobnog mjesta sukladno svojim financijskim mogućnostima i željama, tj. mogu imati prirodni zeleni grob samo sa križem, samo betonirani okvir ili podići kompletni spomenik ili grobnicu. Stoga je teško isto propisivati općim aktom. Predlažem isto tako da se u stavku 10. podstavak 9. briše, tj. da se ne propisuju nikakvi uvjeti, način i mjesto prosipanja pepela od kremirane umrle osobe već da o tome odlučuju sami naručitelji usluge. Predlažem dodati novi stavak 11. u članku 9., a koji glasi: "Radi ujednačavanja uvjeta i mjerila za plaćanje naknade kod dodjele grobnih mjesta na korištenje i godišnje grobne naknade osnovni kriterij za određivanje visine naknade mora biti površina grobnog mjesta u m2, dok korektivni faktor može biti lokacija grobnog mjesta unutar groblja."	Nije prihvaćen Ne prihvaća se Groblja i planiranje groblja su komunalni poslovi, i kao takvi su u isključivoj nadležnosti JLS-a te ministar nema takve ovlasti. O mjestu za prosipanje pepela odlučuje JLS.

40	UDRUGA POGREBNIKA HRVATSKE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 9. čl.9., st.10. podst. 9. Ovaj podstavak je nepotreban, jer Zakonom o pogrebničkoj djelatnosti je propisano da se pepel može prosipati u prirodi, a ujedno dajemo i obrazloženje utjecaja pepela na okoliš: Pepel kremirane osobe može imati određene ekološke utjecaje, a ti utjecaji ovise o nekoliko faktora, uključujući način kremacije i upravljanje pepelom nakon kremacije. 1. **Kremacija**: Kremacija sama po sebi zahtijeva energiju i može emitirati stakleničke plinove i druge zagađivače. Moderni krematoriji često imaju tehnologije za smanjenje ovih emisija, ali ipak postoji ekološki otisak povezan s procesom. 2. **Sastav pepela**: Pepel kremirane osobe uglavnom se sastoji od minerala i ne sadrži organske tvari. U tom smislu, pepel ne predstavlja izvor zagađenja. 3. **Upravljanje pepelom**: Ako se pepel rasprši u prirodi, to može imati minimalan utjecaj na okoliš, ali važno je da se to radi na način koji poštuje i etičke norme. Neki ljudi odlučuju pohraniti pepel u urne ili ga koristiti u umjetničkim ili memorijalnim predmetima. 4. **Alternativne opcije**: Postoje i alternativne metode zbrinjavanja ljudskih ostataka, kao što su biološka kremacija (alkalna hidroloza), koja koristi vodu i kemijske procese za razgradnju tijela, a može imati manji ekološki utjecaj. U konačnici, ekološki utjecaj pepela kremirane osobe je relativno nizak, posebno u usporedbi s tradicionalnim sahranama koje uključuju kemikalije, drvo i druge materijale. Odabir ekološki prihvatljivijih metoda kremacije i upravljanja pepelom može dodatno smanjiti negativan utjecaj na okoliš.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se Groblja i planiranje groblja su komunalni poslovi, i kao takvi su u isključivoj nadležnosti JLS-a . O mjestu pogodnom za prosipanje pepela na svom području odlučuje JLS.
41	OGNJEN KRAUS NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 9. Čl.9. Židovsko groblje na Marjanu zaštićeno je kao kulturno dobro i sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ne može se premješati. Kako su prema ovom Nacrtu groblja, pa i ona koja nisu aktivna, pod JLS za pretpostaviti je kako u odnosu na staro Židovsko groblje na Marjanu više neće biti sporno kome se treba obratiti za održavanje, Čl. 9. toč. 10. Kod donošenja odluke kojom se uređuje dosta bitnih stvari u proceduri ukopa kao i održavanja groblja trebalo bi normirati obvezu predstavničkog tijela lokalne samouprave da se konzultira sa Židovskom zajednicom. Koordinacija židovskih općina u RH	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.
42	KOMUNALAC DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 10. u članku 10. dodati novi stavak kojim bi se definirala obveza JLS da financira održavanje groblja ako sredstva od grobne naknade nisu dostatna	Primljeno na znanje Prima se na znanje. Propisano je da su JLS obvezni osigurati preuvjete za redovno održavanje i uredno funkcioniranje svih groblja na svom području.

43	LEĆ DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 10. Smatramo da je potrebno propisati obvezu jedinica lokalne samouprave da prilikom donošenja odluka o upravljanju grobljima (utvrđeno stavkom 2.) upravitelju groblja osigura sve potrebne podatke za ustrojavanje grobnih očevidnika, zatim planove groblja i sl. te da osigura upravitelju groblja i nesmetani pristup groblju. Obrazloženje: u praksi predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave dodijele pravnoj osobi na upravljanje sva groblja na svom području. Pravna osoba kojoj je dodijeljeno upravljanje grobljima ne može dobiti potrebne podatke odnosno postojeće podatke o planu grobnih mjesta, vlasnicima (korisnicima), ukopanim osobama i sl., a nerijetko se događa da se osporava sam pristup groblju jer mjesni odbori i/ili vjerske zajednice osporavaju zakonsko pravo da su vlasnici groblja jedinice lokalne samouprave.	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.
44	LEĆ DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 10. Smatramo da je potrebno propisati obvezu jedinica lokalne samouprave da prilikom donošenja odluka o upravljanju grobljima (utvrđeno stavkom 2.) upravitelju groblja osigura sve potrebne podatke za ustrojavanje grobnih očevidnika, zatim planove groblja i sl. te da osigura upravitelju groblja i nesmetani pristup groblju. Obrazloženje: u praksi predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave dodijele pravnoj osobi na upravljanje sva groblja na svom području. Pravna osoba kojoj je dodijeljeno upravljanje grobljima ne može dobiti potrebne podatke odnosno postojeće podatke o planu grobnih mjesta, vlasnicima (korisnicima), ukopanim osobama i sl., a nerijetko se događa da se osporava sam pristup groblju jer mjesni odbori i/ili vjerske zajednice osporavaju zakonsko pravo da su vlasnici groblja jedinice lokalne samouprave.	Primljeno na znanje Prima se na znanje Groblja i planiranje groblja su komunalni poslovi, i kao takvi su u isključivoj nadležnosti JLS-a.

45	LEĆ DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 10. Smatramo da je potrebno propisati obvezu jedinica lokalne samouprave da prilikom donošenja odluka o upravljanju grobljima (utvrđeno stavkom 2.) upravitelju groblja osigura sve potrebne podatke za ustrojavanje grobnih očevidnika, zatim planove groblja i sl. te da osigura upravitelju groblja i nesmetani pristup groblju. Obrazloženje: u praksi predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave dodijele pravnoj osobi na upravljanje sva groblja na svom području. Pravna osoba kojoj je dodijeljeno upravljanje grobljima ne može dobiti potrebne podatke odnosno postojeće podatke o planu grobnih mjesta, vlasnicima (korisnicima), ukopanim osobama i sl., a nerijetko se događa da se osporava sam pristup groblju jer mjesni odbori i/ili vjerske zajednice osporavaju zakonsko pravo da su vlasnici groblja jedinice lokalne samouprave.	Primljeno na znanje Prima se na znanje Groblja i planiranje groblja su komunalni poslovi, i kao takvi su u isključivoj nadležnosti JLS-a.
46	UDRUGA POGREBNIKA HRVATSKE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 10. St.3. i st.5. Kao što smo u prethodnom obrazloženju objasnili da krematorij ne može biti komunalni infrastrukturni objekat, a i kremiranje preminule osobe se ne može i ne smije svrstavati u komunalne djelatnosti (kategorija otpada, ...) - barem tako definiraju i rade u normalnim državama	Primljeno na znanje Prima se na znanje Zakonom o grobljima nisu predviđeni privatni krematoriji.
47	OGNJEN KRAUS NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 10. Čl. 10. st. 3. U čl. 10. st. 3. Nacrta trebalo bi nadopuniti tekst tako da stoji: „ Pod upravljanjem grobljem podrazumijeva se dodjela grobnih mjesta na korištenje, uređenje, održavanje i rekonstrukciju groblja te ukop i kremiranje umrlih osobe, a što se na parcelama nacionalnih manjina ili vjerskih zajednica radi i uz njihovo pribavljeno mišljenje odnosno suglasnost“ za Koordinaciju židovskih općina u RH	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.
48	MONTE GIRO D. O. O. ZA POGREBNE USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 12. "(8) Grobna mjesta na kojima je prestalo pravo korištenja grobnog mjesta, a koja imaju posebna arhitektonska, umjetnička ili ambientalna obilježja, ili obilježja kojim se označavaju posebnosti određenog područja, grada ili općine, Upravitelj groblja može dodijeliti na održavanje zainteresiranim subjektima temeljem ugovora, ali bez prava ukopa u to grobno mjesto." Obrazloženje: Određena groblja imaju vrlo velik broj starih napuštenih grobova koja su migracijama u 19. i 20. stoljeću izgubila svoje korisnike, a za koje nitko nije preuzeo obvezu održavanja niti su predana na daljnje korištenje, no zbog svoje spomeničke vrijednosti postoje zainteresirane osobe i/ili udruge koje bi takva grobna mjesta održavala o svom trošku. Ovim stavkom Zakona omogućilo bi se Upravitelju groblja da za takva grobna mjesta sklopi ugovor o održavanju.	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.

49	MONTE GIRO D. O. O. ZA POGREBNE USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 12. "(2) Grobna mjesta na kojima je prestalo pravo korištenja grobnog mjesta, a koja imaju status kulturnog dobra, uključujući i grobna mjesta koja je proglasila dobrima od lokalnog značenja, održava i obnavlja jedinica lokalne samouprave sukladno propisima o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara." - dodati na kraju stavka "i sukladno odluci o proglašenju kulturnog dobra od lokalnog značaja." Obrazloženje: JLS može u praksi proglasiti cjelinu ili dio groblja zaštićenim kulturnim dobrom od lokalnog značaja a posebno izdvojiti napuštena grobna mjesta koja se ne smiju davati na daljnje korištenje. U proglašenju dijela Gradskog groblja Monte Ghira u Puli kulturnim dobrom od lokalnog značaja (link na dokument: http://bit.ly/3CHF4KD) navedeno je u st. 4.: "Unutar područja obuhvata kulturnog dobra iz prethodnog članka evidentirano je ukupno 1008 grobnih cjelina za koje je Studijom utvrđen poseban režim zaštite. Od navedenog broja grobnih cjelina za njih 27 se, a radi njihove povijesne i graditeljske važnosti, utvrđuje zabrana davanja na korištenje te će se sredstva za njihovu obnovu i održavanje osigurati iz Proračuna Grada Pule." Kako ne bi došlo do krivog tumačenja ovog stavka da za sva grobna mjesta koja su proglašena kulturnim dobrom od lokalnog značaja vrijedi pravilo da se ne smiju dodijeliti na daljnje korištenje i da se moraju održavati od strane JLS, predlažemo navedeni dodatak stavku.	Prihvaćen Prihvaća se.
----	--	---

50	PUČKI PRAVOBRANITELJ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 13. 1. Odredbom čl. 13. st. 2. propisano je da je zabranjeno 'izvedbom opreme i uređaja grobnog mjesta i spomen obilježja', bez obzira gdje se nalaze, vrijeđati nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje građana, ili vrijeđati vrijednosti obrambenog Domovinskog rata ili na bilo koji način veličati agresiju na Republiku Hrvatsku ili oružanu pobunu protiv Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata ili sudionike u toj pobuni, ili na bilo koji način povrijediti uspomenu na pokojnika. S tim u vezi, navodimo da je formulacija „ne smiju vrijeđati nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje građana“ vrlo široka te daje prostora za različita, pa i oprečna tumačenja, zbog čega bi bilo dobro uz to propisati i da pri tome ne smiju „biti u suprotnosti s pozitivnim propisima Republike Hrvatske“. Naime, građani RH imaju različite, primjerice, moralne osjećaje, koji su ponekad i u suprotnosti, pa će se osjećaji različitih građana (koji prolaze grobljem) ponekad razlikovati od osjećaja onih koji su pokopani i članova njihovih obitelji koji im postavljaju nadgrobne ploče. Stoga bi uz navođenje da je zabranjeno 'izvedbom opreme i uređaja grobnog mjesta i spomen obilježja 'vrijeđati nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje građana', radi pravne sigurnosti bilo dobro istovremeno dodati i pozivanje na način na koji je neko pitanje regulirano u hrvatskom pravnom sustavu. Primjerice, ukoliko bi na nadgrobnoj ploči stajalo da ju podiže životni partner/ica, netko bi mogao protumačiti da se time vrijeđaju nečiji odnosno konkretno njihovi vlastiti vjerski i/ili moralni osjećaji, no s obzirom da je registrirano životno partnerstvo u RH regulirano zakonom, odredba koja bi glasila „ne smiju vrijeđati nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje te biti u suprotnosti s pozitivnim propisima Republike Hrvatske“ smanjila bi mogućnost pravno neprihvatljivog, tumačenja, i doprinijela pravnoj izvjesnosti i sigurnosti. S tim u svezi, ukazujemo i da je u tijeku rad na Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira, kojim će biti regulirano što su nedopušteni natpisi i simboli te je stoga bitno i da u ovome Zakonu bude jasno navedeno da je nedopustivo ono što je u suprotnosti s drugim (pozitivnim) propisima.	Primljeno na znanje Prima se na znanje Tekst je usklađen s nadležnim tijelima državne uprave. Suvišno bi bilo u ovom Zakonu zabranjivati nešto je već zabranjeno Zakonom o prekršajima protiv javnog reda i mira.
51	OGNJEN KRAUS NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 13. Čl.13. U st. 1. trebalo bi u 5. redu stajati:“koja pripadaju grobnoj ikonografiji i simbolici lokalne sredine, određene nacionalne manjine ili vjerske zajednice ili su univerzalnog značaja“	Prihvaćen Prihvaća se.
52	OGNJEN KRAUS NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 13. Čl. 12. Židovska općina u Splitu ima više grobnih mjesta u kojima su pokopani posmrtni ostaci znamenitih povijesnih osoba, pa bi se moglo postupiti sukladno čl. 12. Nacrta, a što bi ujedno promoviralo i značaj tih osoba i značaj židovske zajednice u razvoju Splita.	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.

53	PETRICA KOŠTIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 13. U stavku 1. umjesto formulacije Osim obveznih podataka o umrloj osobi te godini rođenja i smrti, treba stajati da na nadgrobnoj ploči mogu stajati podaci o umrloj osobi te godini rođenja i smrti (može umjesto obavezno)	Nije prihvaćen Ne prihvaća se Primjedbu nije moguće prihvatiti radi određenosti pravne norme i prekršajnih sankcija za prekršitelje.
54	DALIBOR BOŽAN NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 14. st. (2) Kada se radi o ekshumacijama i prijenosima posmrtnih ostataka na istom groblju u drugo grobno mjesto, Zakonom je propisano da te radnje obavlja Upravitelj koji upravlja tim grobljem. U slučaju nakon ispraćaja na krematoriju, te kremacije, urne, cvijeće te ostalu pogrebnu opremu kada se cestovno prevozi na groblje van Krematorija obavlja odnosno osigurava pogrebnik - gospodarstvenik.	Primljeno na znanje Prima se na znanje Ovim se Zakonom definiraju objekti unutar groblja i postupanja unutar groblja. Postupanja pogrebnika izvan groblja nisu predmet ovoga Zakona, već Zakon o pogrebničkoj djelatnosti.
55	UDRUGA POGREBNIKA HRVATSKE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 14. St. (2) Ako se radi exhumacija i prenose se posmrtni ostaci i urna na istom groblju u drugo osigurano grobno mjesto, logično je i Zakonom propisano, da će taj posao odraditi Upravitelj na tom groblju. Ako se urna i cvijeće nakon ispraćaja na krematoriju kao i exhumirani posmrtni ostaci cestovno prevoze na drugo groblje, a tim grobljem upravlja isti Upravitelj onda urnu i cvijeće kao i pogrebnu opremu (Propisano Zakonom o zaštiti pučanstva) daje / osigurava i obavlja prijevoz pogrebnik - gospodarstvenik, a ne Upravitelj sa vozilom "Za vlastite potrebe". St.(3) Ovaj stavak je suvišan, jer obitelj dolazi pogrebniku na dogovor za pogreb ili kremaciju (krematorij kojim upravlja isti Upravitelj) koji službeno dobija termin ili obitelj termin direktno zatraži kod Upravitelja na groblju, a da nije u suprotnosti sa st.(5) ovog članka. NAPOMENA: Upravitelj groblja mora dati termin za ukop ili kremaciju registriranom pogrebniku (propisano u ZPD) bez traženja "Punomoći - potpisane od člana obitelji", jer za to nema ovlasti, a ona ("Punomoć") je propisana Zakonom o pogrebničkoj djelatnosti samo za pogrebnika!	Primljeno na znanje Prima se na znanje, Djelomično prihvaćeno Ovim se Zakonom definiraju objekti unutar groblja i postupanja unutar groblja. Postupanja pogrebnika izvan groblja nisu predmet ovoga Zakona, već Zakon o pogrebničkoj djelatnosti.
56	OGNJEN KRAUS NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 14. Čl. 14. O kremiranju i deponiranju urni na židovskim parcelama treba zauzeti stav i odlučiti o odnosu prema tom obliku ukopa, ukoliko takav stav već nije donesen. za Koordinaciju židovskih općina u RH	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.
57	MARIO KOLAREVIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 14. U stavak 3. dodati da je Upravitelj groblja dužan obavijest o vremenu i mjestu ispraćaja ukopa ili kremiranja dati i registriranom pogrebniku kojemu se za to obratila ožalošćena obitelj koja u trenucima žalosti želi da to obavi netko drugi za njih.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se Pogrebnik koji se brine o organizaciji pogreba je upoznat s datumom i mjestom ukopa, a neki treći pogrebnik nije ovlašten dobiti takve informacije.

58	POKOP D.O.O. ZA TRGOVINU I USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 14. (3) Upravitelj groblja obavezan je bračnom drugu umrle osobe, izvanbračnom drugu, životnom partneru, srođnicima umrle osobe u uspravnoj liniji, kao i srođnicima umrle osobe u pobočnoj liniji do drugog stupnja zaključno, na njihov zahtjev, dati obavijest o mjestu i vremenu ispraćaja, ukopa ili kremiranja. Dodati da je Upravitelj groblja obavezan i pogrebniku dati u koliko mu se obratio bračni drug umrle osobe, izvanbračni drug, životni partner, srođnici umrle osobe u uspravnoj liniji, kao i srođnici umrle osobe u pobočnoj liniji do drugog stupnja zaključno, na njihov zahtjev, dati obavijest o mjestu i vremenu ispraćaja, ukopa ili kremiranja, mnoge osobe nisu u stanju ili žele da netko drugi obavi u njihovo ime.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se Pogrebnik koji se brine o organizaciji pogreba je upoznat s datumom i mjestom ukopa, a neki treći pogrebnik nije ovlašten dobiti takve informacije.
59	POKOP D.O.O. ZA TRGOVINU I USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 14. Treba uzeti u obzir da postoje mrtvačnice, odarnice i prostorije za izlaganje ili ispraćaj izvan groblja u privatnom ili drugom vlasništvu, onda se postavlja pitanje dali je to Upravitelj groblja koji nema groblje ili pravna osoba (trgovačko društvo u privatnom vlasništvu), bolje definirati Upravitelj groblja. "(2) Ispraćaj, ukop i kremiranje umrle osobe te ekshumaciju radi prijenosa i ponovnog ukopa u drugo za to osigurano grobno mjesto obavlja Upravitelj groblja." Obrazloženje: Ispraćaj može biti i izvan groblja ne samo na groblju, na primjer iz kuće gdje je za života živjela umrla osoba, iz prostorije pogrebnika i slično, predlažemo da se jasnije definiraju sve mogućnosti, također da pogrebnik u ime člana obitelji pokojnika, odnosno s trećom osobom koja organizira i podmiruje troškove ukopa, ispraćaja i kremiranje umrle osobe te ekshumaciju radi prijenosa i ponovnog ukopa u drugo za to osigurano mjesto može dogovorite sve radnje iz točke (2) sa Upraviteljem groblja ili onim koji pruža određenu uslugu, time bi se spriječila moguća manipulacija da se pogrebniku onemogući dogovaranje u tim slučajevima.	Primljeno na znanje Prima se na znanje Ovim se Zakonom definiraju objekti unutar groblja i postupanja unutar groblja. Postupanja pogrebnika izvan groblja nisu predmet ovoga Zakona, već Zakon o pogrebničkoj djelatnosti.
60	MONTE GIRO D. O. O. ZA POGREBNE USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 14. "(6) Upravitelj groblja dužan je od pogrebnika, člana obitelji pokojnika, odnosno od treće osobe koja organizira i podmiruje troškove ukopa zatražiti sve potrebne dokumente sukladno zakonskim i podzakonskim propisima kako bi adekvatno isporučio uslugu iz stavka 1. ovog članka." Obrazloženje: Upravitelju groblja treba se ovim člankom omogućiti da u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka i drugim zakonima i propisima prikuplja i obrađuje osobne podatke pokojnika i drugih osoba. To se odnosi na dozvole mrtvozornika za ukop, suglasnosti sukorisnika grobnog mjesta za ukop pokojnika, upise u očevidnike i dr. podatke.	Prihvaćen Prihvaća se.

61	MONTE GIRO D. O. O. ZA POGREBNE USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 14. "(2) Ispraćaj, ukop i kremiranje umrle osobe te ekshumaciju radi prijenosa i ponovnog ukopa u drugo za to osigurano grobno mjesto obavlja Upravitelj groblja." Dodati iza toga: "Upravitelj groblja dužan je poslove iz ovog stavka uskladiti sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu." Obrazloženje: radi izbjegavanja krivog tumačenja stavka, treba se točno odrediti da se upravljanje grobljem mora uskladiti sa organizacijskim oblicima predviđenim Zakonom o komunalnom gospodarstvu kako bi se u praksi izbjeglo da neovlaštene osobe vrše poslove iz sfere komunalnog gospodarstva (čl. 25. st.3. ZKG), što je čest slučaj u malim JLS koja imaju groblja a nemaju zaposlenike koji se time bave.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se Navedeno se podrazumijeva i nepotrebno je isto propisivati.
62	FRANJO GOLUBIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 15. Predlažem da se u stavku 8. na kraju rečenice stavi zarez i nastavno doda slijedeći tekst: "a visina iste naknade ne može se propisati u iznosu većem od visine opće upravne pristojbe u upravnom postupku propisane Uredbom Vlade RH o visini upravnih pristojbi za izdavanje rješenja u upravnom postupku." Obrazloženje: Ista nadopuna predlaže se radi ujednačavanja iste naknade na razini RH jer se ista naknada određuje vrlo različito i proizvoljno od strane Upravitelja groblja te bi na isti način ista bila ujednačena sa pristojbom u upravnom postupku i pokrivala bi stvarne troškove.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se Prilikom propisivanja ograničenja JLS-u, zakonodavac mora voditi računa da su groblja komunalna infrastruktura, a održavanje istih komunalna djelatnost što je u isključivoj nadležnosti JLS, sukladno Ustavu Republike Hrvatske.
63	GRAD ZAGREB NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 15. Za izdavanje suglasnosti iz stavka 3. ovoga članka Korisnik grobnog mjesta dužan je priložiti: - zahtjev vlastoručno potpisan, s naznačenim OIB-om, - ako ima više korisnika grobnog mjesta za izvođenje radova, potrebna je suglasnost svih korisnika, a iznimno Korisnik grobnog mjesta može izvoditi radove i bez njihove suglasnosti uz obvezno prilaganje javnobilježnički ovjerene izjave kojom prihvaća odgovornost prema ostalim sukorisnicima, - dva nacrtu gradnje i opremanja grobnog mjesta te nacрте gravure s navedenim dimenzijama ploče i položajem i dimenzijama teksta, koji odgovaraju propisanim dimenzijama i po načinu izvođenja su u skladu s okolinom.	Prihvaćen Prihvaća se.
64	OGNJEN KRAUS NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 15. Čl. 15. st. 2, Predlaže se da stoji: "Upravitelj groblja donosi položajni plan grobnih mjesta, a na parceli na kojoj se ukapaju pripadnici nacionalne manjine ili vjerske zajednice položajni plan donosi uz suglasnost tijela nacionalne manjine odnosno vjerske zajednice". za Koordinaciju židovskih općina u RH	Prihvaćen Prihvaća se Na način da je dana mogućnost JLS-u da donese takvu odluku.

65	PETRICA KOŠTIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 15. Člankom 15. st. 8. propisano je da Upravitelj groblja ima pravo naplatiti izdavanje suglasnosti za izvođenje radova. Potrebno je preciznije definirati koji su to radovi, smatram da ne postoji potreba da se naplaćuju suglasnosti za manje zahvate kod kojih nema većih promjena na nadgrobnom spomeniku (graviranje slova, cementiranje nadgrobne ploče i u drugim slučajevima kad nema zamjene postojećeg materijala i sl.) U ovom slučaju dovoljno bi bilo samo pismeno obavijestiti Upravitelja groblje prije izvođenja radova i navesti izvođača radova.	Primljeno na znanje Prima se na znanje Graviranje slova ne bi predstavljalo radove koji se moraju najaviti, ali betoniranje grobnog mjesta bi bili radovi koje je potrebno najaviti.
66	TOMISLAV GRUJA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 17. Stavak 3 ispravak u roku iz stavka 2 ne 3, tako da glasi: (3) Ako Korisnik grobnog mjesta ne postupi u roku iz stavka 2. ovoga članka, Upravitelj groblja će u daljnjem roku od 30 dana samostalno urediti grobno mjesto.	Prihvaćen Prihvaća se.
67	OGNJEN KRAUS NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 18. Čl. 18. st. 3. Korisnik grobnog mjesta može svoje pravo korištenja grobnog mjesta ugovorom ustupiti trećim osobama. Iako se naziva pravom korištenja činjenica da se grobno mjesto kupuje (odnedavno i na Židovskoj parceli) kao i da se nasljeđuje i da se može ugovorom ustupiti trećim osobama pravo korištenja ukazuje na zapravo vlasničke ovlasti korisnika. To znači da korisnik grobnog mjesta može ustupiti ugovorom grobno mjesto na Židovskoj parceli osobi koja iz nekog razloga vrijeda osjećaje zajednice (isto važi za odredbu čl. 19. st. 3. Nacrta) , a ugovor bi se mogao samo sudski osporavati u dugotrajnom postupku i dvojbenim izgledima. Javni bilježnik koji ovjerava ugovor ne ulazi u sadržaj ugovora niti ocjenjuje je li osoba koja je sklopila ugovor sporna za zajednicu . (bilo bi i u ovom slučaju korisno razmotriti mogućnost traženja mišljenja ili suglasnosti ŽO nadležne po mjestu u kojem se grobno mjesto nalazi) Koordinacija židovskih općina u RH	Prihvaćen Prihvaća se na način da je dana mogućnost JLS-u da donese takvu odluku.
68	TOMISLAV GRUJA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 18. u st. 4.- mislili ste na čl. 9. st.10. točka 8.	Prihvaćen Prihvaća se.
69	PETRICA KOŠTIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 18. Naplaćivanje naknada otišlo je u drugu krajnost, Upravitelji groblja počeli su se naplaćivati i izdavanja rješenja o dodjeli grobnih mjesta kada se promjena obavlja po službenoj dužnosti temeljem pravomoćnog sudskog ili javnobilježničkog rješenja o nasljeđivanju ili kod prve kupnje kad se rješenje ionako mora izdati po službenoj dužnosti. Naplata rješenja mogla bi ići samo u slučaju ustupanja prava korištenja (promjene za osobni zahtjev korisnika).	Primljeno na znanje Zakonom su jasno definirane moguće naknade za Upravitelje.

70	POKOP D.O.O. ZA TRGOVINU I USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 18. (5) Pravni posao iz stavka 3. ovoga članka mora biti sklopljeni u pisanom obliku uz obveznu ovjeru potpisa od strane javnog bilježnika. Smatramo da treba omogućiti hrvatskom državljaninu koji se nalazi u inozemstvu ovjeru potpisa i u veleposlanstvu RH.	Primljeno na znanje Ovakvo postupanje već je predviđeno u posebnim zakonskim propisima te nema potrebe da ga se propisuje ovim Zakonom.
71	MONTE GIRO D. O. O. ZA POGREBNE USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 18. "(4) Kada su Odlukom iz članka 10. stavka 8. ovoga Zakona propisani posebni uvjeti za ustup prava korištenja iz stavka 3. ovoga članka, pravo korištenja grobnog mjesta može se ugovorom ustupiti trećim osobama samo u skladu s uvjetima propisanim tom odlukom." - referenca na članak je pogrešna jer čl. 10. nema st.8. Da li se misli na čl.9. st.10?	Prihvaćen Prihvaća se.
72	LEĆ DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 19. Članak 19. stavak 3. propisuje da korisnik može dati pravo ukopa i drugim osobama Potrebno je propisati i uvjete odnosno odobrenja za ekshumaciju ovako ukopanih osoba. Obrazloženje: u praksi se znalo događati da korisnik dozvoli ukop drugim osobama, međutim, kada obitelj druge osobe u nekom vremenu želi premjestiti tijelo korisnik koji je dozvolio ukop ne želi (odbija) dati odobrenje za premještanje odnosno ekshumaciju.	Primljeno na znanje Prima se na znanje Zakonom nije propisana mogućnost davanja odobrenja za ekshumaciju s obzirom da se takva radnja može obaviti neovisno o volji Korisnika grobnog mjesta.
73	KOMUNALAC DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 19. stavak 3. Korisnik može dati pravo ukopa i drugim osobama, a Korisnik grobnog mjesta koji je dao pravo ukopa može to pravo i povući za života osobe kojoj je pravo dano o čemu je dužan obavijestiti osobu kojoj je dao pravo ukopa.	Prihvaćen Prihvaća se.
74	KOMUNALAC DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 19. članak 19. stavak 3. nejasno je napisano da korisnik koji je pravo ukopa dao može i to pravo povući do trenutka smrti osobe i o tome obavijestiti osobu kojoj je to pravo dano. Mišljenja sam da je to nejasno definirano i stvarno nemoguće. Moj prijedlog je da se pravo ukopa može povući za života osobe kojoj je to pravo dano.	Prihvaćen Prihvaća se.

75	UDRUGA GRADOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 21. Predlaže se u stavku 1. riječi „godišnje grobne naknade“ zamijeniti riječima „naknade za dodjelu grobnog mjesta“ tako da glasi: "(2) Grobno mjesto daje se na korištenje na neodređeno vrijeme uz plaćanje odgovarajuće naknade za dodjelu grobnog mjesta“. Obrazloženje: Grobno mjesto daje se na korištenje uz plaćanje jednokratne naknade za dodjelu grobnog mjesta na korištenje, a dodatno se svake godine plaća i godišnja grobna naknada.	Prihvaćen Prihvaća se.
76	HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 21. Grupacija održavanja groblja i pogrebničke djelatnosti HGK predlaže u stavku 1. riječi „godišnje grobne naknade“ zamijeniti riječima „naknade za dodjelu grobnog mjesta“ tako da glasi: "(2) Grobno mjesto daje se na korištenje na neodređeno vrijeme uz plaćanje odgovarajuće naknade za dodjelu grobnog mjesta“. Obrazloženje: Grobno mjesto daje se na korištenje uz plaćanje jednokratne naknade za dodjelu grobnog mjesta na korištenje, a dodatno se svake godine plaća i godišnja grobna naknada. Članovi smatraju potrebnim, radi korisnika, jasno definirati da se radi o dvije naknade pri čemu se jedna plaća jednokratno i to prilikom dodjele, a godišnja svake godine.	Prihvaćen Prihvaća se.
77	KOMUNALAC DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 21. U stavku 1. ovog članka treba brisati riječ "godišnje" jer se radi o jednokratnoj naknadi.	Prihvaćen Prihvaća se.
78	KOMUNALAC DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 21. stavak 1. ovog članka da glasi: Grobno daje se na korištenje na neodređeno vrijeme uz plaćanje odgovarajuće grobne naknade.	Prihvaćen Prihvaća se.

79	PETRICA KOŠTIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 21. Nelogično je da korisnik plaća održavanje grobnog mjesta, a da ga se u stavku 3. u tom slučaju ne oslobađa od održavanja groblja (ili se ban ne navede koja mu je obveza). Ne znam koje je onda održavanje uključeno u plaćenu grobnu naknadu. Umjesto stavka 3. propisati da u slučaju da korisnik ima neuredan grob daje ovlast Upravitelju groblja da u određenom roku ukloni uvelo cvijeće, izgorene, razbacane ili razbijene lampaše i sl.. Zadnjih godina veliki problem i trošak Upraviteljima groblja predstavlja neumjerena količina klasičnih ili elektronskih lampaša (elektronički otpad je opasni otpad) na grobnim mjestima za koju se plaćaju visoki iznosi za zbrinjavanje, pa bi bilo poželjno da se odredi maksimalni broj lampaša pa grobnom mjestu u jednom trenutku (ovo sada je samo nepotreban vanjski folklor).	Nije prihvaćen Ne prihvaća se Održavanje groblja kao komunalne infrastrukture različito je održavanja grobnog mjesta. Ne bi bilo primjereno da Upravitelj groblja samostalno uređuje grobno mjesto, mijenja uređaje, natpise i slično. Međutim, člankom 17. propisano je održavanje grobnog mjesta i mogućnosti koje ima Upravitelj ako se grobno mjesto ne održava primjereno.
80	MONTE GIRO D. O. O. ZA POGREBNE USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 21. "(2) Godišnja grobna naknada plaća se u pravilu jednom godišnje kao naknada za održavanje i upravljanje grobljem." Dodati iza stavka: "Iznimno, ukoliko grobno mjesto ima 5 ili više sukorisnika, Upravitelj groblja može naplatiti godišnju grobnu naknadu do 5 godina unaprijed." Obrazloženje: godišnja grobna naknada iznosi nekoliko eura u većini slučajeva. U slučaju sukorisništva grobnog mjesta gdje ima 5 ili više sukorisnika, ta godišnja grobna naknada se svede na iznos od 1-2 eura po sukorisniku grobnog mjesta, što onda "pojednu" poštanski troškovi slanja računa i naknade banaka za obradu uplate, kuvertiranje te PDV. Prijedlogom se omogućuje Upravitelju groblja da za takve udjele u grobnom mjestu naplati višegodišnju grobnu naknadu.	Prihvaćen Prihvaća se.
81	MONTE GIRO D. O. O. ZA POGREBNE USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 21. "(5) Visinu naknade iz stavaka 2. i 3. ovoga članka utvrđuje Upravitelj groblja u skladu s uvjetima i mjerilima propisanim odlukom iz članka 10. stavka 8. ovoga Zakona." - referenca na članak 10. st. 8 je pogrešna jer čl. 10. nema stavak 8. Da li se misli na čl. 9. st.10?	Prihvaćen Prihvaća se.

82	SVENKOM D.O.O. ZA KOMUNALNE DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 21. Potrebno bi bilo definirati da se na visinu naknade za održavanje grobnog mjesta ne plaća PDV. To je na neki način komunalna naknada gdje pdv opterećuje krajnjeg korisnika, a stvara problem i upravitelju groblja koji godišnje jednom šalje uplatnice te mu se obračunava PDV, ne znajući da li će i kada uspijeti naplatiti isto. A kako su u većini slučajeva upravitelji groblja komunalna društva koja u svojem poslovanju ne smiju ostvarivati dobit, vrlo je teško planirati i ostvariti pozitivan rezultat za poslovanje samog društva ukoliko ih se opterećuje s porezom na naknade za održavanje groblja.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se PDV nije u domeni ovoga Zakona, a prema stavu nadležnog Ministarstva (Ministarstva financija) porezni aspekti se definiraju isključivo zakonima porezne tematike kako bi svi porezni obveznici bili stavljeni u jednak položaj.
83	UDRUGA GRADOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 22. Predlaže se u stavku 3. riječ „datume“ zamijeniti riječima „godine“ tako da glasi: „(3) Korisnik grobnog mjesta je dužan na grobnom mjestu na primjeren način označiti imena svih ukopanih osoba te godine rođenja i smrti istih.“	Prihvaćen Prihvaća se.
84	GRAD ZAGREB NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 22. Članak 22. stavak 3. - nije nužan i datum smrti, nužni podaci o pokojniku na grobu trebali bi biti: ime prezime, godina rođenja i smrti, a bitno je da natpis mora biti vidljiv i čitljiv	Prihvaćen Prihvaća se.
85	HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 22. Grupacija održavanja groblja i pogrebničke djelatnosti HGK predlaže u stavku 3. riječ „datume“ zamijeniti riječima „godine“ tako da glasi: „(3) Korisnik grobnog mjesta je dužan na grobnom mjestu na primjeren način označiti imena svih ukopanih osoba te godine rođenja i smrti istih.“ Obrazloženje: Nije uobičajeno te se smatra nepotrebnim pisati datume već samo godine rođenja i smrti.	Prihvaćen Prihvaća se.
86	TOMISLAV GRUJA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 22. Promjena stavka 3 da glasi: (3) Korisnik grobnog mjesta je dužan na grobnom mjestu na primjeren način označiti imena svih ukopanih osoba te godine rođenja i smrti istih.	Prihvaćen Prihvaća se.
87	KOMUNALAC DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 22. stavak 3. molim da se odredi rok u kojem je Korisnik grobnog mjesta dužan postupati	Primljeno na znanje Prima se na znanje Propisana je prekršajna sankcija za ne postupanje, a rokovi za usklađenje su kratki, 30 do 60 dana.
88	PETRICIA KOŠTIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 22. U stavku 3. umjesto riječi dužan, staviti može (da nije obaveza)	Nije prihvaćen Ne prihvaća se. Primjereno označavanje posljednjeg počivališta pokojnika obveza je Korisnika grobnog mjesta. Za nepridržavanje toga pravila predviđene su i prekršajne sankcije.

89	KOMUNALAC DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 22. Temeljem članka 10. stavak 1. trebalo bi dodati u članak 22. stavak 1. novi podstavak 5. koji glasi: "Temeljem javne ovlasti Upravitelj ima pravo uvida u osobna stanja građana radi ažuriranja promjene osobnih podataka u grobnom očevidniku". (pristup e-maticama)	Prihvaćen Prihvaća se.
----	--	---

90 **UDRUGA GRADOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA,
Članak 23.**

Predlaže se u stavku 1. broj „10“ zamijeniti brojem „5“ tako da glasi: „(1) U slučaju kad dugovanje za grobnu naknadu prijeđe iznos od 5 godišnjih grobnih naknada, Upravitelj groblja će u javnom glasilu, na oglasnim pločama groblja i na mrežnim stranicama Upravitelja kao i na adresu Korisnika ako je ta adresa poznata, dostaviti poziv Korisniku da plati sve neplaćene naknade sa zakonskim zateznim kamatama u roku od 30 dana od dana objave poziva, s upozorenjem da će nakon proteka tog roka izgubiti pravo korištenja grobnog mjesta.“

Obrazloženje: Godišnja grobna naknada plaća se kao naknada za godišnje održavanje i upravljanje grobljem. Groblje Upravitelj groblja mora održavati, bez obzira na to izvršavaju li korisnici svoje obveze plaćanja godišnje grobne naknade ili ne. A redovito prikupljanje godišnje grobne naknade osigurava financijska sredstva potrebna za održavanje groblja, čime se manje opterećuju proračuni JLS. Dosadašnji rok od 10 godina, kao i ovaj od 10 godina koji se predlaže u Nacrtu, neprimjereno je dug i loš i iz slijedećih razloga: - Drugi zakoni ne propisuju tako duge zastarne ili prekluzivne rokove. - Neplaćanje kroz period od 10 godina može stvoriti korisnicima nepotrebne troškove, koji im na naplatu dolaze kada imaju smrtni slučaj (a onda uz to moraju platiti i troškove pogreba). - Manji vremenski okvir za neplaćanje olakšava praćenje stanja raspoloživosti grobnih mjesta i omogućuje pravovremeno donošenje odluka o daljnjoj upotrebi parcela. - U urbanim sredinama, gdje je zemljište ograničen resurs, ovako dugi rok dovodi do potrebe za investicijom u proširenja groblja i/ili novo groblje, što nepotrebno crpi resurse jedinice lokalne samouprave i ima negativan utjecaj na okoliš. Predlaže se dopuna članka 23. novim stavkom 9. koji glasi: „(9) Iznimno od stavka 8., na pisani zahtjev novog Korisnika grobnog mjesta Upravitelj groblja može ostatke preminulih ostaviti u grobnom mjestu.“

Dosadašnji stavak 9. predlaže se brisati.

Obrazloženje: Dosadašnji stavak 9. stvorio bi situaciju da za pokojnike koji su bili pripadnici određene vjerske zajednice nasljednici/korisnici ne plaćaju grobnu naknadu bez opasnosti nastupa posljedice prestanka plaćanja naknade – da njihovi pokojnici budu izmješteni uslijed gubitka prava korištenja. Također, postavlja se pitanje kako Upravitelj groblja može znati da li je pokojnik pripadnik određene vjerske zajednice. Da li samo prema imenu? Otvara li to mogućnost zloupotrebi te odredbe i lažnom izjašnjavanju od drugih korisnika? Tko će plaćati troškove ako odredba ostane kako je predložena (vjerska zajednica kojoj pokojnik pripada)? Tko će, kada i kako utvrditi te činjenice?

Djelomično prihvaćen

Djelomično se prihvaća. Nije intencija Zakona mijenjati Korisnike grobnih mjesta, već osigurati da se redovno plaća grobna naknada. Uzimati pravo korištenja grobnog mjesta zbog pet neplaćenih godišnjih grobnih naknada moglo bi dovesti do gubitka prava korištenja obiteljskih grobnica zbog omaške. Odredba je dorađena, JLS može donijeti odluku da se grobno mjesto daje na korištenje bez premještanja ostataka pokojnika, a u grobnim očevidnicima se vodi i podatak o vjerskoj pripadnosti preminule osobe. Prilikom propisivanja ograničenja JLS-u, zakonodavac mora voditi računa da su groblja komunalna infrastruktura, a održavanje istih komunalna djelatnost što je u isključivoj nadležnosti JLS, sukladno Ustavu Republike Hrvatske.

91	GRAD ZAGREB NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 23. Predstavničko tijelo JLS može odlukom iz članka 9. stavka 10. radi očuvanja kulturnog povijesnog identiteta lokalne zajednice propisati uvjete dodjele napuštenih grobnih mjesta bez premještanja posmrtnih ostataka iz napuštenog groba u zajedničku kosturnicu. Obrazloženje - radi poštivanja naših predaka, očuvanja kulturnog povijesnog identiteta lokalne sredine, ali i nacionalnog kulturnog povijesnog identiteta Republike Hrvatske i lokalne i nacionalne baštine omogućili bi se novi ukop i daljnje korištenje. O grobu bi brinuo novi korisnik i ne bi bilo na teret proračunskih sredstava JLS. Nositelji identiteta prostora groblja bi se sačuvali (spomenik ili vrijedni dijelovi spomenika, natpis, pijetet pokojnika)	Prihvaćen Prihvaća se.
----	---	---

92 **HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA,
Članak 23.**

Grupacija održavanja groblja i pogrebničke djelatnosti predlaže u stavku 1. broj „10“ zamijeniti brojem „5“ tako da glasi: „(1) U slučaju kad dugovanje za grobnu naknadu prijeđe iznos od 5 godišnjih grobnih naknada, Upravitelj groblja će u javnom glasilu, na oglasnim pločama groblja i na mrežnim stranicama Upravitelja kao i na adresu Korisnika ako je ta adresa poznata, dostaviti poziv Korisniku da plati sve neplaćene naknade sa zakonskim zateznim kamatama u roku od 30 dana od dana objave poziva, s upozorenjem da će nakon proteka tog roka izgubiti pravo korištenja grobnog mjesta.“

Obrazloženje: Članovi Grupacije smatraju iznimno bitnim da se sadašnji neprimjereno dug rok od deset godina smanji na rok 5 godina, što se može smatrati razumnim i primjerenim rokom. Ovo posebno i stoga što i drugi zakoni ne propisuju tako duge zastarne ili prekluzivne rokove. Ovo je najvažniji zahtjev članova Grupacije. Predlaže se dopuna članka 23. novim stavkom 9. koji glasi: „(9) Iznimno od stavka 8., na pisani zahtjev novog Korisnika grobnog mjesta Upravitelj groblja može ostatak preminulih ostaviti u grobnom mjestu.“

Obrazloženje: U praksi se događa situacija da novi Korisnik, iz poštovanja želi ostaviti posmrtnu ostatke u grobnom mjestu. Smatramo potrebnim to omogućiti. Dosadašnji stavak 9. predlaže se brisati.

Obrazloženje: Običaji određenih vjerskih zajednica ne mogu derogirati bitne odredbe Zakona koje se odnose na sve druge korisnike grobnog mjesta kao i već ustaljenu praksu. Nemogućnost premještanja posmrtnih ostataka u praksi bi dovela do nemogućnosti gubitka prava korištenja grobnog mjesta kao i ponovne dodjele novom Korisniku. Ova odredba stvorit će situaciju da za pokojnike koji su bili pripadnici određene vjerske zajednici nasljednici/korisnici ne plaćaju grobnu naknadu bez opasnosti nastupa posljedice prestanka plaćanja naknade – da njihovi pokojnici budu izmješteni uslijed gubitka prava korištenja. Također, time se Upravitelja groblja stavlja u zrakopraznu situaciju jer realno gubi mogućnost dodijele grobnog mjesta drugom Korisniku. Također, otvara se prostor zlouporabe da se netko lažno izjašnjava pripadnikom neke vjerske zajednice ili lažno tvrdi da su u grobnom mjestu pokopani pripadnici određene vjerske zajednice. Nadalje, postavlja se pitanje što određuje i definira pripadnost nekoj vjerskoj zajednici i tko će to utvrđivati, na čiji zahtjev i dr. Smatramo da onaj tko se protivi izmještanju mora snositi sve troškove. Slijedom navedenog predlažemo ovu odredbu brisati, a ako predlagatelj ipak ustraje u ovoj odredbi, tada predlažemo propisati da vjerska zajednica plaća troškove grobne naknade.

Djelomično prihvaćen

Djelomično se prihvaća. Nije intencija Zakona mijenjati Korisnike grobnih mjesta, već osigurati da se redovno plaća grobna naknada. Uzimati pravo korištenja grobnog mjesta zbog pet neplaćenih godišnjih grobnih naknada moglo bi dovesti do gubitka prava korištenja obiteljskih grobnica zbog omaške. Odredba je dorađena, JLS može donijeti odluku da se grobno mjesto daje na korištenje bez premještanja ostataka pokojnika, a u grobnim očevidnicima se vodi i podatak o vjerskoj pripadnosti preminule osobe. Prilikom propisivanja ograničenja JLS-u, zakonodavac mora voditi računa da su groblja komunalna infrastruktura, a održavanje istih komunalna djelatnost što je u isključivoj nadležnosti JLS, sukladno Ustavu Republike Hrvatske.

93	OGNJEN KRAUS NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 23. Čl. 23. st. 2. Za ponovnu dodjelu grobnog mjesta na parceli nacionalne manjine ili vjerske zajednice treba tražiti suglasnost odnosno mišljenje tijela te zajednice odnosno manjine . Ne dodjeljuju se novom korisniku grobna mjesta znamenitih povijesnih osoba, lokalno značajnih osoba i hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata. Trebaju li židovske općine pokrenuti postupke kako bi se utvrdilo na židovskim grobljima postojanje tih kategorija osoba. Čl. 23. st. 9. Formulacija ovog stavka ukazuje na potrebu konzultiranja vjerske zajednice kojoj je preminuli pripadao, a to znači da ta zajednica bude informirana i ima mogućnost izjasniti o svojim običajima i praksi. Odredbe Nacrta koje se odnose na obilježja koja treba ukloniti sa grobova i na proceduru odlučivanja o obilježjima koje treba ukloniti spadaju i u sferu politike, pa će se o tome očitovati KŽOURH. Nacrtom je uređeno ponašanje korisnika grobnog mjesta i na koji način se treba odnositi prema grobljima i opremi, ali nisu regulirane obveze trgovačkog društva koje upravlja grobljima. Na malom prostoru Židovske parcele u Splitu bilo je nekoliko pogreba u zadnje dvije godine. Kako su grobna mjesta usko jedno do drugog kod svakog novog pokapanja postavi se mehanizam sa zemljom za nasipavanje novog grobnog mjesta preko groba koji je zadnji napravljen, ljudi koji prisustvuju sprovodu gaze preko tog zadnjeg groba, a što čine i grobari, pa je takvo ponašanje uz kiše dalo doprinos krivljenju grobnih mjesta, što se svakako ne bi dogodilo uz malo pažnje. Stoga bi trebalo propisati i obvezu firme koja održava groblja da se prema njima odnosi sa dužnom pozornošću. Značajan dio tematike o grobljima prepušten je normativnoj regulativi jedinica lokalne uprave od kojih je za očekivati da će akti iz njihovog djelokruga biti doneseni bez konzultiranja nacionalnih manjina i vjerskih zajednica, pa bi svakako u Zakon o grobljima trebalo ugraditi njihovu obvezu konzultiranja nacionalnih manjina i vjerskih zajednica koje ne spadaju među dominantne u Republici Hrvatskoj. Koordinacija židovskih općina u RH	Primljeno na znanje Prima se na znanje. Odredba je dorađena, JLS može donijeti odluku da se grobno mjesto daje na korištenje bez premještanja ostataka pokojnika, a u grobnim očevidnicima se vodi i podatak o vjerskoj pripadnosti preminule osobe. Prilikom propisivanja ograničenja JLS-u, zakonodavac mora voditi računa da su groblja komunalna infrastruktura, a održavanje istih komunalna djelatnost što je u isključivoj nadležnosti JLS, sukladno Ustavu Republike Hrvatske.
94	TOMISLAV GRUJA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 23. Sporno je nametanje Upravitelju groblja da prije dodjele grobnog mjesta na korištenje drugom korisniku izmjesti posmrtnu ostatku u zajedničku grobnicu. Smatramo da bi isti stavak 8 trebalo razgraditi na dva stavka koji glase: (8) Upravitelj groblja dužan je sukladno članku 4. stavku 1. ovoga Zakona prije dodjele grobnog mjesta bez korisnika drugom korisniku spustiti posmrtnu ostatku u produbljenje groba. (9) Upravitelj groblja dužan je sukladno članku 4. stavku 2. ovoga Zakona prije dodjele grobnog mjesta bez korisnika drugom korisniku premjestiti posmrtnu ostatku u istoj grobnici. Komentare VG Komunalca d.o.o. sastavili Ivica Kolarec i Tomislav Gruja	Primljeno na znanje Prima se na znanje. Odredba je dorađena, JLS može donijeti odluku da se grobno mjesto daje na korištenje bez premještanja ostataka pokojnika.
95	PETAR RADIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA,	Primljeno na znanje Prima se na znanje. Odredba je dorađena, JLS može

Članak 23.

Sporna odredba iz čl. 23. st. 8. prijedloga Zakona o grobljima suprotna je temeljnim odredbama i najvišim vrednotama propisanim Ustavom RH te odredbi iz čl. 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Svaki pojedinac, nakon svoje smrti, ima jednako pravo na primjereno označen grob (s natpisom imena i prezimena, nadnevkom rođenja i smrti te vjerskim znakom) kao trajno mjesto svojeg posljednjeg i konačnog počivališta jer je jednakost zajamčena odredbom iz čl. 3. Ustava RH. Pravo na grob je univerzalno pravo koje pripada svakom pojedincu bez obzira na njegovu vjeru, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, društveni položaj i druga obilježja jer odredbom iz čl. 14. st. 1. Ustav RH svakog pojedinca štiti kao jednako vrijedno, neponovljivo i jedinstveno biće. U vezi navedenog, postupak premještanja posmrtnih ostataka preminulih iz tzv. napuštenog groba u tzv. zajedničku grobnicu radi dodjele grobnog mjesta drugom korisniku (čl. 23. st. 8.) na najgrublji način povrjeđuje osobnost i ljudsko dostojanstvo preminule osobe i njezino univerzalno pravo na primjereno označen grob s njezinim osobnim podacima, što je suprotno odredbama iz čl. 22. st. 1. i čl. 35. st. 1. Ustava RH te odredbi iz čl. 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima kojom je utvrđeno da je ljudsko dostojanstvo nepovredivo i da se mora poštovati i štiti. Logika i zdrav razum govore da se premještanjem posmrtnih ostataka pokojnika iz njihovih posljednjih počivališta u tzv. zajedničke grobnice (radi dodjele grobnog mjesta novom korisniku) ne iskazuje nikakvo poštovanje prema umrlim osobama, nego se, naprotiv, zauvijek briše bilo kakav trag da su ikada postojale i živjele na prostorima naše lijepe domovine Hrvatske. Ovdje se, u konkretnom slučaju, mahom radi o posmrtnim ostacima pokojnih osoba koje su umrle bez potomaka ili drugih zakonskih nasljednika, čiji su nasljednici stradali kao žrtve ratnih užasa, nesreća ili bolesti ili su pak bili prisiljeni iseliti iz domovine zbog političkih, ekonomskih ili drugih razloga pa godišnju grobnu naknadu, iz opravdanih i objektivnih razloga, nema tko plaćati. Sporna odredba (čl. 23. st. 8.) suprotna je i odredbi iz čl. 11. st. 1. ovoga prijedloga Zakona o grobljima kojom se izričito propisuje da se grobljem upravlja na način kojim se iskazuje POŠTOVANJE prema umrlim osobama koje u njemu počivaju. Osim navedenog, štetne posljedice koje, za pojedince i društvo u cjelini, nastaju primjenom sporne odredbe (čl. 23. st. 8.) su u suprotnosti s načelima solidarnosti, neprofitnosti, univerzalnosti i jednakosti pristupa koja su utvrđena Zakonom o komunalnom gospodarstvu, a s ustavnopravnog stajališta su suprotne odredbi iz čl. 16. Ustava RH jer su nerazmjerne i apsolutno protivne cilju koji se želi postići naplatom godišnje grobne naknade kao izvorom za financiranje održavanja groblja. Autor ovog komentara smatra da je sporna odredba (čl. 23. st. 8.) suprotna i odredbi iz čl. 40. Ustava RH kojom je zajamčena sloboda savjesti i vjeroispovijedi i slobodno javno očitovanje vjere ili drugog uvjerenja. Groblja su najstariji spomenici civilizacije, a za većinu religija groblja su sveta mjesta. Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine 3057586 stanovnika

donijeti odluku da se grobno mjesto daje na korištenje bez premještanja ostataka pokojnika, a u grobnim očevidnicima se vodi i podatak o vjerskoj pripadnosti preminule osobe.

	izjasnili su se kao katolici, što znači da katolici čine 78,97 ukupnog stanovništva Republike Hrvatske. Za katolike, grob je sveto mjesto počivališta pokojnika koji ondje čekaju uskrsnuće. Za katolike, grobovi su kolijevka novoga života, a groblja su Božje njive u koje Bog stavlja preminule, kao što se zrna pšenice stavljaju u zemlju i iz njih nikne novi život. Za katolike, dostojanstvo tijela preminule osobe neraskidivo je povezano s njezinim ljudskim dostojanstvom, a ljudsko dostojanstvo je urođeno, neotuđivo i apsolutno nepovredivo. Slijedom iskazanog, sporna odredba, koja nalaže premještanje posmrtnih ostataka preminulih osoba iz njihovih posljednjih počivališta (odnosno iz primjereno označenih grobova s uklesanim imenima i prezimenima, nadnevcima rođenja i smrti te vjerskim znakom) u tzv. zajedničku grobnicu (kosturnicu), nedopustivo zadire u temelje kršćanstva i apostolskog poslanja Katoličke Crkve, grubo vrijeđa najdublje vjerske osjećaje i savjest katolika te im uskraćuje i poništava pravo na slobodno javno očitovanje vjere u uskrsnuće mrtvih. Posebice se napominje da odredba iz čl. 23. st. 9. prijedloga Zakona o grobljima ni na koji način ne sprječava provedbu sporne odredbe iz čl. 23. st. 8. prijedloga Zakona o grobljima. Naime, odredbama iz čl. 24. i 25. prijedloga Zakona o grobljima u grobnim očevidnicima i registru umrlih osoba nije predviđen nikakav podatak o pripadnosti pokojnika vjerskoj zajednici, a u odredbama o nadzoru i prekršajnim odredbama ne postoji niti jedna odredba kojom bi se štitila provedba odredbe iz čl. 23. st. 9. prijedloga Zakona o grobljima. Dakle, odredba iz čl. 23. st. 9. prijedloga Zakona o grobljima je MRTVO SLOVO NA PAPIRU koje ne štiti temeljna prava pripadnika Katoličke Crkve, a niti pripadnika drugih vjerskih zajednica (pravoslavne, islamske, židovske i dr.) jer ni na koji način ne sprječava provedbu sporne i protuustavne odredbe iz čl. 23. st. 8. prijedloga Zakona o grobljima koja je suprotna običajima i praksi i katoličke, i pravoslavne, i islamske, i židovske vjerske zajednice. Petar Radić, dipl. iur.	
96	KOMUNALAC DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 23. Predlažem u stavku 1. ovog članka da umjesto 10 godišnjih grobnih naknada piše 5 godina.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se. Nije intencija Zakona mijenjati Korisnike grobnih mjesta, već osigurati da se redovno plaća grobna naknada. Uzimati pravo korištenja grobnog mjesta zbog pet neplaćenih godišnjih grobnih naknada moglo bi dovesti do gubitka obiteljskih grobnica zbog omaške.
97	KOMUNALAC DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 23. U stavku 7. ovog članka predlažem da se briše naknada za ponovnu dodjelu. Mišljenja sam da bi predmetno stvorilo preveliki trošak Korisniku. Moguće je da bi se dogodilo da ukupni izračun kod dodjele oduzetog grobnog mjesta premaši iznos dodjele novog grobnog mjesta i zbog toga bi sigurno stranka odustala od zahtjeva.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se. Naknade su ovisne o odluci JLS-a. Ako JLS donese odluku, naknada za ponovnu dodjelu grobnog mjesta se ne bi plaćala ili bi bila minimalna.

98	KOMUNALAC DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 23. Ukoliko se radi o 10 uzastopnih neplaćenih grobnih naknada, onda bi tako trebalo pisati u stavku 1. ovog članka.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se. Jasno je propisano kako bi se izbjegle situacije da Korisnik grobnog mjesta plati svaku devetu godinu grobnu naknadu za jednu godinu računajući da na taj način ne može izgubiti pravo korištenja.
99	MONTE GIRO D. O. O. ZA POGREBNE USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 23. "(10) Odredbe iz stavaka 1. , 2., 4. , 5., i 7. ovog članka, adekvatno se odnose i na udjele u korištenju grobnog mjesta, ukoliko je pravo korištenja grobnog mjesta podijeljeno na udjele." Obrazloženje: Postupcima prema Zakonu o naslijeđivanju, imovina i prava mogu se naslijeđivati u udjelima (1/2 , 1/3 i sl). Shodno tome i pravo korištenja grobnog mjesta se prema Zakonu o naslijeđivanju može smatrati sukorisništvom u dijelovima. Stoga je potrebno predvidjeti kako se raspolaže napuštenim dijelovima grobnih mjesta. U pravu korištenja pojedinog grobnog mjesta može postojati više udjela za koje korisnici uredno plaćaju godišnju grobnu naknadu, a isto tako mogu postojati udjeli za koje pojedini korisnici redovito ne plaćaju godišnju grobnu naknadu. Ukoliko se godišnja grobna naknada ne plati 10 godina, udio na koji se odnosi neplaćena grobna naknada, smatrat će se napuštenim, te bi ovdje trebalo Zakonom propisati mogućnost preuzimanja napuštenog udjela u korištenju grobnog mjesta, ako takva praksa postoji.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se. Prema stavu predlagatelja, ako dug premaši iznos od deset godišnjih grobnih naknada, grobno mjesto se može smatrati napuštenim. Pri tom je važno napomenuti nasljednici solidarno odgovaraju za dugove.
100	MONTE GIRO D. O. O. ZA POGREBNE USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 23. "(8) Upravitelj groblja je dužan prije dodjele grobnog mjesta drugom korisniku premjestiti ostatke preminulih iz napuštenog groba u zajedničku grobnicu izgrađenu za tu namjenu ako su se ostvarili uvjeti za spuštanje posmrtnih ostataka u produbljenje groba, odnosno uvjeti za sabiranje i zbrinjavanje posmrtnih ostataka propisani člankom 4. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona." Dodati na kraju stavka: "Iznimno, na pisani zahtjev novog korisnika grobnog mjesta, ostatke preminulih iz napuštenog groba Upravitelj groblja može ostaviti u grobnom mjestu". Obrazloženje: u praksi se događa da novi korisnik grobnog mjesta iz poštovanja prema prethodnim korisnicima želi ostaviti posmrtnu ostatke u grobnom mjestu, ukoliko to tehnički uvjeti dopuštaju. Također, sukladno mogućnosti da nasljednik preuzme napušteno grobno mjesto (što mu se ovim prijedlogom u čl.23. st.7 omogućuje) treba predvidjeti iznimku kojom bi se posmrtnu ostatke ostavilo u grobnom mjestu.	Prihvaćen Prihvaća se. Propisano je da JLS može donijeti odluku kojom se predviđa mogućnost da se grobno mjesto dodijeli na korištenje bez obveze premještanja ostataka tijela umrlih osoba u zajedničku grobnicu.

101	MONTE GIRO D. O. O. ZA POGREBNE USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 23. "(7) U slučaju da Korisniku grobnog mjesta to pravo prestane rješenjem iz stavka 2. ovoga članka, njemu ili njegovim nasljednicima se pravo korištenja grobnog mjesta može ponovno dodijeliti, ako već nije dodijeljeno drugom Korisniku, uz uvjet da plate sva dugovanja, uključujući neplaćene godišnje grobne naknade i zatezne kamate na iste te naknadu za ponovnu dodjelu grobnog mjesta." Dodati iza stavka: "Pravo korištenja grobnog mjesta koje je prestalo rješenjem iz stavka 2. ovoga članka može se dodijeliti pod uvjetima iz ovog stavka, a nakon ostvarenja nasljednih prava, i bliskim srođnicima ukopane osobe (roditelji, djeca i unuci) u to grobno mjesto, ako Upravitelju groblja dokažu svoje srodstvo s ukopanom osobom". Obrazloženje: U praksi se može dogoditi da temeljem suglasnosti o ukopu u grobno mjesto bude ukopana osoba koja ima daljnje rodbinske veze izvan predviđenih Zakonom o naslijeđivanju, te da grobno mjesto nema direktnih nasljednika ili oni nisu poznati. U tom slučaju bi se trebalo omogućiti bližim srođnicima ukopane osobe da ostvare pravo korištenja grobnog mjesta ukoliko nema poznatih nasljednika.	Prihvaćen Prihvaća se.
102	UDRUGA GRADOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 24. Predlažemo u stavku 2.: 1. brisati riječi „o prosipanju pepela umrlih osoba na groblju i/ili izvan groblja“ te 2. brisati cijeli podstavak 1. (koji glasi: „- nazivu groblja ako je lokacija prosipanja pepela unutar groblja, odnosno o točno naznačenoj lokaciji pepela izvan groblja“). Tekst stavka 2. i podstavka 1. koji se predlaže brisati predlaže se odgovarajuće ugraditi u stavak 1. i novi podstavak stavka 1. članka 24.	Prihvaćen Prihvaća se.

103	HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 24. Grupacija održavanja groblja i pogrebničke djelatnosti HGK predlaže u stavku 2.: - brisati riječi „o prosipanju pepela umrlih osoba na groblju i/ili izvan groblja“ te - brisati cijeli podstavak 1. (koji glasi: „- nazivu groblja ako je lokacija prosipanja pepela unutar groblja, odnosno o točno naznačenoj lokaciji pepela izvan groblja“). Tekst stavka 2. i podstavka 1. koji se predlaže brisati predlaže se odgovarajuće ugraditi u stavak 1. i novi podstavak stavka 1. članka 24. Obrazloženje: Upravitelj koji obavlja kremaciju vrlo često nije Upravitelj na čijem se području obavlja polaganje urne ili prosipanje pepela. Prema tome, upis podataka o polaganju urne ili prosipanju pepela treba biti opća obveza Upravitelja propisana stavkom 1. Dakle, evidenciju treba voditi onaj Upravitelj koji upravlja grobljem u JLS na čijem se području obavlja ukop ili prosipanje pepela. Sadašnjim prijedlogom, Upravitelja koji obavlja kremaciju (u Republici Hrvatskoj kremacija se obavlja jedino u Gradu Zagrebu i Osijeku) obvezuje se na upis podataka koji mu nisu nužno poznati jer urnu s posmrtnim ostacima predaje osobama iz članka 14. stavka 1. s kojima je ugovorio kremiranje, radi ukopa/prosipanja pepela na groblju druge jedinice lokalne samouprave (ili izvan RH). Nije logično da se uz grobni očevidnik Upravitelja koji obavlja kremiranje vežu podatci o umrlim osobama koje nisu ukopane ili čiji posmrtni ostatci nisu razasuti na grobljima za koje se grobni očevidnik vodi. Ovime bi se znatno otežao rad spomenutih Upravitelja radi čega predlažemo da Upravitelj groblja koji obavlja kremiranje upisuje podatke koji su mu poznati – to su podatci o pokojniku, osobi koja je ugovorila kremiranje i osobi koja je preuzela pokojnika. Napomena uz stavak 4. Stav je Grupacije da ukoliko se omogućuje uvid u očevidnik, pretraživanje podataka za javnost treba biti isključivo prema broju grobnog mjesta, a nikako ne prema imenu i prezimenu korisnika. Također, u nastavku iznosimo Izdvojeno mišljenje članice (KD Kozala) – predlaže se u stavku 2. dodati podstavak koji glasi: „- naručitelj kremacije dužan je Upravitelju groblja na kojem se obavlja kremacija dostaviti potvrdu iz koje je jasno vidljivo na kojem groblju, odnosno na kojem području jedinice lokalne samouprave će se izvršiti ukop ili prosipanje pepela umrle osobe.“ Obrazloženje: radi se o umrloj osobi o kojoj su Upravitelji groblja u RH dužni voditi grobni očevidnik. Ukoliko će se „izdavanje urne“ vršiti bez ove potvrde, postoji mogućnost (što je trenutno i praksa) da fizičke osobe preuzimaju urne za koje nitko ne zna gdje završavaju i gdje se vrši prosipanje pepela.
-----	--

Djelomično prihvaćen
Djelomično se prihvaća. Upravitelj groblja ne kojem se vrši kremacija neće biti obvezan prikupljati podatke o mjestu prosipanja pepela s obzirom da se pepeo vrlo često prosipa izvan područja JLS-a u kojoj se nalazi krematorij. Međutim, bit će obvezan voditi podatke o osobi koja je ugovorila kremiranje i o osobi koja je preuzela pepeo pokojnika kako bi se, u slučaju potrebe, mogle utvrditi činjenice.

104	UDRUGA POGREBNIKA HRVATSKE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 24. St. (1) Dodati podstavak 10 - Naziv pogrebnika (pogrebničke tvrtke) koja je dovezla pokojnu osobu na ukop ili odvezla exhumirane ostatke na drugo groblje i u koji grad. St. (2) Već smo se očitovali u svezi prosipanja pepela po ZPD, ali smo suglasni da se vodi jedan očevidnik u koji bi se upisivale lokacije prosipanja pepela sa svim podacima o preminuloj osobi, br. kremacije, ... - a ceremonijal prosipanja pepela bi obavio pogrebnik sa propisanom obvezom davanja podataka za taj očevidnik. Takavu zakonsku regulativu trebamo ugraditi u ZPD.	Prihvaćen Prihvaća se.
105	LEĆ DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU ZA OBAVLJANJE KOMUNALNIH DJELATNOSTI NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 24. Članak 24. stavak 2. propisuje da je upravitelj groblja na kojem se obavlja kremiranje dužan voditi evidenciju o posipanju pepela na groblju i izvan groblja. Neprovedivo je da upravitelj groblja koji obavlja kremaciju vodi očevidnik o posipanju pepela izvan groblja obzirom da se isto ne može kontrolirati.	Prihvaćen Prihvaća se.
106	UDRUGA GRADOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 27. Predlaže se dodati novi stavak 4. koji glasi: „(4) Temeljem javne ovlasti iz članka 10. stavka 1. ovog Zakona te u svrhu ažuriranja podataka u grobnom očevidniku iz stavka 3. Upravitelj groblja ima pravo uvida u osobna stanja građana (ime i prezime, datum rođenja, datum smrti, OIB, ime oca i sl.).“ Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5. Obrazloženje: Potrebno je radi usklađenja Registra umrlih s maticom umrlih.	Prihvaćen Prihvaća se.
107	HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 27. Grupacija održavanja groblja i pogrebničke djelatnosti HGK predlaže dodati novi stavak 4. koji glasi: „(4) Temeljem javne ovlasti iz članka 10. stavka 1. ovog Zakona te u svrhu ažuriranja podataka u grobnom očevidniku iz stavka 3. Upravitelj groblja ima pravo uvida u osobna stanja građana (ime i prezime, datum rođenja, datum smrti, OIB, ime oca i sl.).“ Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5. Obrazloženje: Da bi se mogli uskladiti podatci Registra umrlih s maticom umrlih, Upravitelju se mora omogućiti pristup tim podacima.	Prihvaćen Prihvaća se.
108	UDRUGA POGREBNIKA HRVATSKE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 27. St. (2) Dopisati da podatke daje i pogrebnik koji ugovara termin pogreba ili ispraćaja na krematoriju ili samo kremaciju.	Primljeno na znanje Prima se na znanje. Prema stavu predlagatelja, iz predložene formulacije proizlazi da ta osoba može biti i pogrebnik.

109	PETRICA KOŠTIĆ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 30. Što kad mjesnih groblja koja nemaju Upravitelja i njime upravlja jedinica lokalne samouprave, ispada da će sami sebe kontrolirati	Primljeno na znanje Prima se na znanje. Osnovne postavke Zakona o grobljima se novim Zakonom u bitnome ne mijenjaju, u ovome su u najvećoj mogućoj mjeri uzete u obzir posebnosti pojedinih vjerskih zajednica. Groblja predstavljaju komunalnu infrastrukturu. O svim grobljima na njihovom području dužne su brinuti jedinice lokalne samouprave. Nadzor nad provedbom Zakona vrši Ministarstvo.
110	UDRUGA POGREBNIKA HRVATSKE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 31. St. (7) Ovaj stavak treba preformulirati, jer ovim Zakonom se ne može naređivati policiji - uskladiti sa MUP	Nije prihvaćen Ne prihvaća se. Usklađeno je sa MUP-om.
111	PUČKI PRAVOBRANITELJ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 36. U čl. 36. st. 7. propisano je da žalba protiv rješenja službene osobe upravnog odjela JP(R)S-a kojim je utvrđeno da je izgled grobnog mjesta ili spomen obilježja u suprotnosti s odredbom čl. 13. st. 2., nema odgodni učinak, dok je u čl. 37. st. 6. navedeno da se građevni materijal od kojeg je izgrađeno grobno mjesto ili spomen-obilježje koje se uklanja čuvaju do pravomoćnosti toga rješenja. Iako se, prema Zakonu o općem upravnom postupku, posebnim propisom može propisati da žalba nema odgodni učinak, smatramo da bi u konkretnom slučaju bilo dobro da žalba odgađa izvršenje. Sada predloženo zakonsko rješenje može dovesti do situacija u kojima bi se nadgrobna ploča, nadgrobni spomenik ili spomen-obilježje uklonilo, a naknadno bi se po žalbi korisnika moglo utvrditi da je već izvršeno rješenje bilo pogrešno te da je potrebno izvršiti povrat u prijašnje stanje. U tim slučajevima uzrokovali bi se nepotrebni troškovi (troškovi rada i materijala koji se ne bi mogao sačuvati), kao i troškovi eventualno pokrenutih parnica zbog naknade materijalne i nematerijalne štete.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se. S obzirom na specifične situacije, i na trajno vrijeđanje osjećaja građana te na činjenicu da mišljenje o primjerenosti izgleda nekog grobnog mjesta ili spomen obilježja donosi Povjerenstvo sastavljeno od pet stručnjaka, predlagatelj je mišljenja kako je gotovo nevjerojatno da bi se neko grobno mjesto ili spomen obilježje proglasilo suprotnim čl. 13. st. 2. Zakona, a da se onda po žalbi takva odluka poništi. S druge strane, takvi neprimjereni spomenici vrijeđaju osjećaje građana te ih je, u pravilu, potrebno ukloniti u kratkom roku, a ako se dogodi situacija da više tijelo ili sud ukine rješenje o uklanjanju spomenika, isti se može ponovno sastaviti zbog čega se elementi spomenika i čuvaju do pravomoćnosti rješenja. Ovakvo rješenje u skladu je sa odredbama Zakona o općem upravnom postupku.
112	PUČKI PRAVOBRANITELJ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 37. 4. U čl. 37. st. 1. propisano je da je „izvršenik rješenja iz stavka 1. ovoga članka Korisnik grobnog mjesta ili spomen obilježja...“. Vjerojatno je da je pri preslagivanju odredbi došlo do greške i da se misli na rješenje iz čl. 36. st. 1., pa je to potrebno ispraviti, te umjesto „Izvršenik rješenja iz st.1. ovoga članka“ pisati „Izvršenik rješenja iz čl. 36 st.1.“.	Prihvaćen Prihvaća se.

113	GRAD ZAGREB NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 42. Predlaže se u Članku 42. dodati stavak 5. koji glasi. „Nadzor nad odlukom iz članka 9. stavka 10. provode službene osobe iz stavka 2. ovoga članka i komunalni redari jedinice lokalne samouprave.“ Obrazloženje: Ako je sukladno članku 9. stavku 10. jedinicama lokalne samouprave dana ovlast za propisivanje prekršajno pravnih sankcija radi provedivosti odluke logično je da i komunalni redari provode nadzor kako bi se izricanjem prekršajno pravnih sankcija moglo utjecati na nepropisna ponašanja.	Prihvaćen Prihvaća se, dodana odredba.
114	PUČKI PRAVOBRANITELJ NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 43. Člankom 43. propisano je da će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 eura kazniti za prekršaj korisnik grobnog mjesta (st. 1), odnosno vlasnik ili posjednik grobnog mjesta izvan groblja (st. 2.), ako u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ne postupi u skladu s člankom 46. st. 1., odnosno 46. st. 2. Zakona, odnosno ako ne ukloni sporne simbole i natpise koji nisu u skladu s odredbama članka 13. st. 2. ovoga Zakona. S tim u svezi, navodimo da bi se na ovaj način prekršajno kažnjavalo za nečinjenje iako prethodno nadležno tijelo (niti službena osoba upravnog odjela JP(R)S-a kao prvostupanijsko, niti Ministarstvo kao drugostupanijsko tijelo) nije prethodno odlučilo da grobno mjesto ili spomen- obilježje nije u skladu s odredbama Zakona niti je naloženo da se izgled grobnog mjesta ili spomen- obilježja uskladi sa Zakonom. Time bi se ovim (novim) Zakonom kažnjavali korisnici zbog natpisa koji su postavljeni ranije, dok su na snazi bili propisi koji nisu predviđali kažnjavanje. Stoga nije prihvatljivo uvoditi kažnjavanje za postojeće stanje - bez prethodne odluke nadležnog tijela da grobno mjesto ili spomen-obilježje nije u skladu s odredbama Zakona i naloga da se ono uskladi sa Zakonom. Za razliku od toga, prihvatljivo je propisati kažnjavanje, kako za korisnike koji ne postupe po izvršnom rješenju kojim je naloženo uklanjanje, tako i pro futuro, dakle za buduće slučajeve, a koje bi imalo preventivni učinak. S tim u svezi, predlažemo da se čl. 43. st. 1. i 2. spoje u jedan stavak i da glasi: (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 eura kaznit će se za prekršaj korisnik grobnog mjesta ili spomen-obilježja, odnosno vlasnik ili posjednik grobnog mjesta ili spomen-obilježja izvan groblja, ako u roku od 30 dana od dana izvršnosti rješenja iz čl. 36. st. 1. ne ukloni opremu i uređaje grobnog mjesta ili spomen-obilježja koji nisu u skladu s odredbama čl. 13. st. 2. ovoga Zakona. Predlažemo da dosadašnji stavci 3., 4., 5., 6. i 7. postanu 2., 3., 4., 5. i 6., kao i da se u dosadašnjem st. 4. nakon riječi „vrijeđa nacionalne, vjerske i moralne osjećaje“ dodaju riječi „te krši pozitivne propise Republike Hrvatske“, kako bi to bilo u skladu s prijedlogom uređenja čl. 13. st. 2.	Prihvaćen Prihvaća se, odredbe dorađene.

115	MONTE GIRO D. O. O. ZA POGREBNE USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 43. Potrebno propisati i kaznene odredbe za fizičke i pravne osobe koje mimo ovog prijedloga Zakona i ZKG nisu u skladu sa čl. 14. st.(2) Ispraćaj, ukop i kremiranje umrle osobe te ekshumaciju radi prijenosa i ponovnog ukopa u drugo za to osigurano grobno mjesto obavlja Upravitelj groblja. - što je jedan od najčešćih prekršaja u praksi.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se. Upravitelj groblja vodi računa o groblju s kojim upravlja i održava red na istome te je nejasno kako bi netko treći mogao unutar groblja, a bez dozvole Upravitelja groblja, vršiti ispraćaje, ukope, ekshumacije ili kremiranja.
116	MONTE GIRO D. O. O. ZA POGREBNE USLUGE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 43. Potrebno propisati kaznene odredbe za JLS koje mimo ovog prijedloga Zakona i ZKG nisu u skladu sa čl. 14. st.(2) Ispraćaj, ukop i kremiranje umrle osobe te ekshumaciju radi prijenosa i ponovnog ukopa u drugo za to osigurano grobno mjesto obavlja Upravitelj groblja. - što je jedan od najčešćih prekršaja u praksi.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se. Upravitelj groblja vodi računa o groblju s kojim upravlja i održava red na istome te je nejasno kako bi netko treći mogao unutar groblja, a bez dozvole Upravitelja groblja, vršiti ispraćaje, ukope, ekshumacije ili kremiranja.
117	UDRUGA POGREBNIKA HRVATSKE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 44. Nije u skladu sa ZPD, jedino ako određuje mjesto za prosipanje pepela na groblju kojim upravlja.	Nije prihvaćen Ne prihvaća se. Trenutno stanje u kojem se tumači da je pepeo pokojnika dozvoljeno prosipati svugdje „u prirodi“ dovelo je do situacija da se pepeo prosipa po livadama unutar naselja ili se cijele urne bacaju u more pa ih onda sa mrežama vade ribarski brodovi. Navedene situacije, osim što uznemiruju lokalnu zajednicu, zasigurno ne doprinose očuvanju dostojanstva i uspomene na pokojnika te je potrebno uvesti reda, makar na način da JLS odluči gdje je sve na njenom teritoriju dozvoljeno prosipati pepeo.
118	UDRUGA POGREBNIKA HRVATSKE NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O GROBLJIMA, Članak 51. Kao što smo na samom početku napisali da se ovaj PZ povuče iz procedure i da se oformi strukovna Radna skupina pri Ministarstvu sa kvalitetnim prijedlogom dobrog i trajnijeg Zakona kako se ne bi tražila Ustavnost zakonitosti Zakona kao što je sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu, a koje Ustavni sud ne rješava sedmu godinu. U dobroj vjeri se nadamo da će te ispravno postupiti. S poštovanjem, predsjednik UPH - članica Svjetske organizacije FIAT-IFTA, gđin. Damir Sapanjoš	Primljeno na znanje Prima se na znanje.

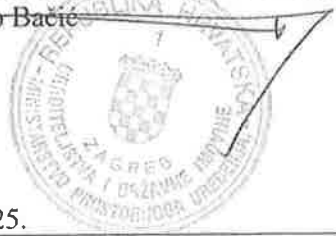
PRILOG 4.:**OBRAZAC ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA**

1.	OPĆE INFORMACIJE		
1.1.	Stručni nositelj:	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	
1.2.	Naziv propisa:	ZAKON O GROBLJIMA	
1.3.	Program rada Vlade Republike Hrvatske, akt strateškog planiranja ili reformska mjera:	Da/Ne: NE	Naziv akta: Opis mjere:
1.4.	Plan usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije	Da/Ne: NE	Naziv pravne stečevine:
2.	UTVRĐIVANJE PROBLEMA		
2.1.	Groblja i grobna mjesta (grobovi i grobnice) su javna dobra u općoj uporabi i stvari izvan pravnog prometa (res extra commercium), dakle nekretnine koje su podvedene pod strogi javnopravni režim. Njihov posebni pravni status rezultat je dvojakosti prava koja na njima postoje i to: 1) prava koja jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: JLS), kao vlasnici nekretnine - groblja, imaju na njima kao stvarima u svom vlasništvu, ali koje je ograničeno 2) subjektivnim pravima trećih osoba, i to pravom korištenja grobnog mjesta i pravom vlasništva na opremi groba i uređajima. Zakon o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“ broj 68/18, 110/18, 32/20.; u daljnjem tekstu: ZKG) govori o „održavanju groblja i krematorija unutar groblja“ kao komunalnoj djelatnosti kojom se osigurava održavanje komunalne infrastrukture, odnosno „održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja i ukopa pokojnika te uređivanje putova, zelenih i drugih površina unutar groblja“. Za razliku od ZKG-a, Zakon o grobljima („Narodne novine“ broj 19/98, 50/12, 89/17 - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-3700/2007 od 11. srpnja 2017.) govori o djelatnosti „upravljanja grobljem“, koja obuhvaća „dodjelu grobnih mjesta, uređenje, održavanje i rekonstrukciju groblja (promjena površine, razmještaj putova i sl.) na način koji odgovara tehničkim i sanitarnim uvjetima, pri čemu treba voditi računa o zaštiti okoliša a osobito o krajobraznim i estetskim vrijednostima“. Iako se u ZKG-u i Zakona o grobljima ista komunalna djelatnost različito opisuje, poslovi obuhvaćeni objema zakonskim određenjima nisu različiti. U tom smislu, može se reći da su poslovi održavanja groblja u odredbama Zakona o grobljima, kao posebnog zakona, samo поближе određeni. Sve se komunalne djelatnosti obavljaju kao javna služba. Jedinice lokalne samouprave te pravne i fizičke osobe koje obavljaju komunalne djelatnosti obvezne su na temelju ZKG-a i posebnih propisa osigurati trajno i kvalitetno obavljanje komunalnih djelatnosti te osigurati održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti. Uz djelatnost upravljanja grobljem, kao komunalnu djelatnost, vezana je specifična usluga od općeg gospodarskog interesa koja mora biti dostupna svima prema načelima univerzalnosti, jednakosti pristupa, kontinuiteta obavljanja, sigurnosti, prilagodljivosti, kvalitete usluge, efikasnosti, prihvatljivosti cijena usluga, transparentnosti, zaštite ugroženih kategorija građana, zaštite korisnika, potrošača i okoliša te participacije građana. Međutim, s obzirom na činjenicu da je aktualni Zakon o grobljima u velikom dijelu prepustio svo uređenje na lokalnu samoupravu te da nije propisao ni postupke ni pravnu zaštitu protiv		

	postupanja Upravitelja groblja, u praksi se pojavila pravna nesigurnost vezano za ostvarenje prava koja bi svim građanima Republike Hrvatske morala biti zajamčena (pravo ukopa). Iz toga se razloga pokazalo potrebnim urediti navedeno područje, urediti dobivanje i gubitak prava korištenja grobnog mjesta, pravnu zaštitu u tim slučajevima, vremenske razmake između ukopa u isto grobno mjesto, ustup prava korištenja grobnog mjesta te nasljeđivanje istog. Također, postalo je jasno da se neki instituti trebaju nanovo definirati s obzirom na napredak tehnologije i potrebu za provedbom velikih infrastrukturnih objekata koje na pojedinim koridorima koče gotovo pa napuštena groblja. Tu se misli ponajprije na institut premještanja groblja, koji i dalje ostaje u rukama jedinice lokalne samouprave, ali se smanjuju godine potrebne za premještanje. Također, u praksi postoje memorijalna groblja za stradale hrvatske branitelje u Domovinskom ratu koja je potrebno institucionalizirati kroz zakonski tekst. I konačno, jedna od najvažnijih stvari koje je potrebno urediti su grobna mjesta i spomen-obilježja suprotna temeljnim odredbama i najvišim vrednotama propisanim Ustavom Republike Hrvatske i ostalim pozitivnim propisima Republike Hrvatske Trenutno važeći Zakon o grobljima predvidio je da „natpisi na grobovima i grobnicama ne smiju vrijeđati ničije nacionalne, vjerske ili moralne osjećaje, niti na bilo koji način povrijediti uspomenu na pokojnika“ (članak 11. stavak 4.). Međutim, Zakon ne sadržava prijelazne odredbe koje bi uredile postupanje s natpisima koji su na grobovima i grobnicama bili postavljeni prije 21. veljače 1998., kada je taj Zakon stupio na snagu (u daljnjem tekstu: <u>zatečeni natpisi</u>). Štoviše, ni iz jedne odredbe Zakona o grobljima ne proizlazi da bi se zatečeni natpisi trebali uskladiti s pravilom iz članka 11. stavka grobljima iz čega proizlazi da su zabrane iz članka 11. stavka 4. Zakona o grobljima zamišljene tako da vrijede za buduće pravne situacije, to jest one nastale nakon 21. veljače 1998. Tako se i danas na hrvatskim grobljima susreću grobovi i grobnice pripadnika agresorskih i okupatorskih vojnih i paravojnih postrojbi zaostali iz vremena kada su dijelovi državnog teritorija više godina bili pod okupacijom srpskih agresora (1991.-1995.), a u hrvatskom Podunavlju i pod Prijelaznom upravom Ujedinjenih naroda za istočnu Slavoniju (u daljnjem tekstu: <u>Prijelazna uprava UN-a</u>) sve do 15. siječnja 1998. Nadgrobni natpisi-poruke i njima pripadajuće aplikacije na pojedinim grobovima i grobnicama tih pokojnika očito su i nedvojbeno protivni članku 11. stavku 4. Zakonu o grobljima. Štoviše, protivni su i Ustavu Republike Hrvatske. Naime, zbog svoje militantnosti te poticanja mještana i šire javnosti na prihvaćanje ideologije i ciljeva oružane agresije na Hrvatsku, sporni nadgrobni spomenici i natpisi na njima protivni su i poštivanju prava čovjeka, i mirotvorstvu, i vladavini prava kao najvišim vrednotama ustavnog poretka Republike Hrvatske (članak 3. Ustava), a u sadržajnom smislu često predstavljaju poricanje hrvatske države te veličanje velikosrpsstva. Opisani nadgrobni natpisi-poruke te pripadajuća grobna ikonografija i simbolika opterećuju hrvatsko društvo već godinama.
2.2.	Izvor podataka:
	Koristili su se izvori podataka koji su dostupni putem odgovarajućih nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj, osobito preko Grupacije održavanja groblja i pogrebničke djelatnosti pri HGK, zatim podaci koji su dostavili predstavnici Udruge gradova koji su bili ujedno članovi radne skupine
3.	UTVRĐIVANJE POSEBNOG CILJA
3.1.	Opis posebnog cilja
	Posebni cilj 1.: urediti postupanje upravitelja groblja u Republici Hrvatskoj kako bi se ostvarilo jednako postupanje svih upravitelja groblja na teritoriju Republike Hrvatske.

	Posebni cilj 2.: ostvariti poštivanje najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske uklanjanjem nadgrobnih spomenika protivnih najvišim vrednotama ustavnog poretka Republike Hrvatske	
3.2.	Opis svrhe propisa	
	Posebni cilj 1.: ujednačiti izgled groblja i postupanja upravitelja groblja u Republici Hrvatskoj. Postupanjima upravitelja groblja utječe se na prava i obveze korisnika groblja i potrebno je uvesti učinkovitu pravnu zaštitu svih korisnika. Jasnije se propisuje postupak dodjele i gubitka prava na korištenje grobnog mjesta čime se također povećava pravna sigurnost svih korisnika Posebni cilj 2.: ostvariti poštivanje najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske uklanjanjem nadgrobnih spomenika protivnih najvišim vrednotama ustavnog poretka Republike Hrvatske. Zakonom će se propisati učinkovit mehanizam za provedbu nadzora i uklanjanje spomenika koji su, ne samo protuzakoniti, nego su i protivni Ustavu Republike Hrvatske te svakodnevno izazivaju nove podjele u hrvatskom društvu. Budući da i danas na hrvatskim grobljima postoje grobovi i grobnice pripadnika agresorskih i okupatorskih vojnih i paravojnih postrojbi zaostali iz vremena kada su dijelovi državnog teritorija više godina bili pod okupacijom srpskih agresora (1991.-1995.). Takvi grobovi, grobnice, spomenici i natpisi na njima protivni su poštivanju prava čovjeka, i mirotvorstvu, i vladavini prava kao najvišim vrednotama ustavnog poretka Republike Hrvatske.	
3.3.	Razmotrena druga moguća normativna i nenormativna rješenja	
	Očekivani ishodi se ne mogu postići nenormativnim rješenjem.	
3.4.	Izvor podataka:	
	Prikupljeni podaci od članova radne skupine i empirijskim istraživanjem desetaka odluka jedinica lokalne samouprave kojima je uređena materija upravljanja grobljima	
4.	UTVRĐIVANJE UČINAKA I ADRESATA	
4.1.	Posebni cilj 1.: urediti postupanje upravitelja groblja u Republici Hrvatskoj kako bi se ostvarilo jednako postupanje svih upravitelja groblja na teritoriju Republike Hrvatske. Ovim Zakonom će se urediti dobivanje i gubitak prava korištenja grobnog mjesta, pravna zaštita u tim slučajevima, vremenske razmake između ukopa u isto grobno mjesto, ustup prava korištenja grobnog mjesta te nasljeđivanje istog. Također, ovim Zakonom će se urediti i institut premještanja groblja, koji i dalje ostaje na upravljanju jedinice lokalne samouprave, ali se smanjuju godine potrebne za premještanje. Nadalje detaljno će se propisati grobni očevidnici i registri umrlih koje će morati imati svako groblje i koji će biti dostupni javnosti, a djelomično i javno objavljeni te će se time bolje urediti prava i obveze adresata ovoga Zakona, a to su svi građani Republike Hrvatske. Posebni cilj 2.: ostvariti poštivanje najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske uklanjanjem nadgrobnih spomenika protivnih najvišim vrednotama ustavnog poretka Republike Hrvatske. Budući da i danas postoje grobovi, grobnice, spomenici i natpisi na njima koji veličaju agresore na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu, ovim Zakonom će se omogućiti uklanjanje takvih grobova, spomenika i grobnica te će se time ostvariti poštivanje prava čovjeka, mirotvorstvo i vladavina prava, kao najviše ustavne vrednote što će u konačnici pridonijeti rješavanju ovih pitanja u hrvatskom društvu.	
	Učinci na gospodarstvo:	Adresati:
	upraviteljima groblja pružit će se jasniji pravni okvir za djelovanje te olakšati ubiranje naknada, osobito godišnjih	- Poslovni subjekti (komunalna društva) koja upravljaju grobljima - korisnici groblja

	grobni naknada kojih su obveznici korisnici <u>grobni mjesta</u>	
4.1.2.	Učinci na održivi razvoj:	Adresati:
	nisu utvrđeni učinci na održivi razvoj	nisu utvrđeni adresati u području održivog razvoja
4.1.3.	Učinci na socijalnu skrb:	Adresati:
	nisu utvrđeni učinci na socijalnu skrb	nisu utvrđeni adresati u području socijalne skrbi
4.1.4.	Učinci na zaštitu ljudskih prava:	Adresati:
	veća pravna sigurnost korisnika groblja i uklanjanje spomenika koji vrijeđaju moralne osjećaje građana Republike Hrvatske	građani Republike Hrvatske
4.1.5.	Učinci na druga područja:	Adresati:
	nisu utvrđeni učinci na druga područja	nisu utvrđeni adresati na druga područja
5.	ANALIZA UTVRĐENIH UČINAKA I ADRESATA	
5.1.	Analiza učinaka i adresata u području gospodarstva:	
	Grobljima u pravilu upravljaju trgovačka društva kojima su osnivači jedinice lokalne samouprave. Prema važećem Zakonu o grobljima, uprava groblja obavlja poslove: a) daje grobno mjesto na korištenje na neodređeno vrijeme, uz naknadu, te o tome donosi rješenje; b) vodi grobni očevidnik o ukopu svih umrlih osoba na području jedinice lokalne samouprave, koji sadržava podatke o grobnicama i grobnicama za urne, grobovima i grobovima za urne, korisnicima grobova i grobnica, te grobova i grobnica za urne, osobama koje imaju pravo ukopa, svim promjenama i uzrocima smrti; c) vodi registar umrlih osoba po prezimenu, imenu i imenu oca te (bivšem) jedinstvenom matičnom broju građana umrle osobe s naznakom gdje je ukopana. Nadzor nad vođenjem grobnih očevidnika i registra umrlih provodi nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave. Sve se komunalne djelatnosti obavljaju kao javna služba. Jedinice lokalne samouprave te pravne i fizičke osobe koje obavljaju komunalne djelatnosti obvezne su na temelju ZKG-a i posebnih propisa osigurati trajno i kvalitetno obavljanje komunalnih djelatnosti te osigurati održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti. Međutim, s obzirom na činjenicu da je Zakonom o grobljima predviđeno da sve poslove provode jedinice lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb, a da pri tom nisu propisani postupci niti sudska zaštita, u praksi se pojavila pravna nesigurnost vezana za ostvarivanje prava koja bi svim građanima Republike Hrvatske trebala biti zajamčena. Iz toga se razloga pokazalo potrebnim urediti navedeno područje, urediti dobivanje i gubitak prava korištenja grobnog mjesta, pravnu zaštitu u tim slučajevima, vremenske razmake između ukopa u isto grobno mjesto, ustup prava korištenja grobnog mjesta te nasljeđivanje istog. Stoga se ovim se Zakonom osigurava pravni okvir za djelovanje tih trgovačkih društava. Ujedno se skraćuje vrijeme u kojem mogu dati grobno mjesto na raspolaganje novom korisniku ako se ne plaćaju naknade što će zasigurno potaknuti korisnike da redovno plaćaju godišnju grobnu naknadu.	
5.2.	Analiza učinaka i adresata u području održivog razvoja:	
	nisu utvrđeni učinci ni adresati u području održivog razvoja	
5.3.	Analiza učinaka i adresata u području socijalne skrbi:	
	nisu utvrđeni učinci ni adresati u području socijalne skrbi	
5.4.	Analiza učinaka i adresata u području zaštite ljudskih prava:	

	Veća pravna sigurnost korisnika groblja. Jasno se propisuje da je dodjela grobnog mjesta i oduzimanje istoga upravni postupak. Također se omogućava uklanjanje nadgrobnih spomenika koji vrijeđaju moralne osjećaje građana Republike Hrvatske
5.5.	Analiza učinaka i adresata u drugim područjima:
	Nisu utvrđeni takvi učinci u drugim područjima
5.6.	Izvor podataka:
	Koristili su se izvori podataka koji su dostupni putem odgovarajućih nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj, osobito preko Grupacije održavanja groblja i pogrebničke djelatnosti pri HGK, zatim podaci koji su dostavili predstavnici Udruge gradova koji su bili ujedno članovi radne skupine
6.	SAVJETOVANJE I KONZULTACIJE
6.1.	Savjetovanje: Nacrt prijedloga Zakona i Obrazac iskaza o procjeni učinaka propisa bili su na e savjetovanju u periodu od 5.2.2025.-20.2.2025. Na Nacrt prijedloga Zakona došlo je 118 primjedbi a na Obrazac iskaza o procjeni učinaka propisa bilo je ukupno tri primjedbe. Primjedbe se odnose na tekst Nacrta prijedloga te će ista biti odgovorena u izvješću sa e savjetovanja.
6.2.	Konzultacije: obrazac iskaza o procjeni učinaka propisa bili su na e savjetovanju u periodu od 5.2.2025.-20.2.2025.
7.	ZAKLJUČAK
7.1.	Pozitivni učinci: - ujednačavanje prakse prilikom dodjele i oduzimanja grobnih mjesta - uvođenje upravnog postupka kako bi se dala pravna sigurnost korisnicima groblja - objava registara kako bi se povećala transparentnost prilikom upravljanja grobljima - uvođenje posebnog upravnog postupka koji će omogućiti uklanjanje nadgrobnih spomenika koji vrijeđaju osjećaje građana Republike Hrvatske
7.2.	Zaključak o učincima koji će proisteći iz provedbe: - ujednačavanje prakse prilikom dodjele i oduzimanja grobnih mjesta - veća transparentnost u upravljanju grobljima - uklanjanje spomenika koji vrijeđaju osjećaje građana Republike Hrvatske
8.	PRILOZI
8.1	Nema priloga
9.	OVJERA ČELNIKA STRUČNOG NOSITELJA
	POTPREDSJEDNIK VLADE I MINISTAR Branko Bačić 1.4.2025.

